

Kvalitets- redovisning

för barn- och utbildnings-
förvaltningens verksamheter
Läsåret 2023/24



NORRTÄLJE
KOMMUN



Alla barn och unga ska lyckas med sin skolgång

Vår vision är tydlig och enkel: Alla barn och unga ska lyckas med sin skolgång. För att uppnå detta arbetar vi hårt varje dag. Vi fokuserar på att skapa en inkluderande och stödjande skolmiljö där varje barn och elev känner sig sedd, hörd och respekterad. Varje individ har unika behov och potential, och vi strävar efter att anpassa undervisningen för att möta dessa.

Vi investerar i kompetent och engagerad personal som är redo att utmana och inspirera. Vi främjar ett samarbetsklimat där elever, föräldrar och lärare arbetar tillsammans för att uppmuntra till lärande och framsteg.

Vi satsar på resurser och teknik som stödjer lärande och utveckling och följer noggrant elevernas framsteg samt erbjuder extra stöd när det behövs. Vi tror på att ge varje elev de verktyg och resurser de behöver för att övervinna utmaningar och nå sina mål.

Vi är övertygade om att genom att arbeta tillsammans och aldrig sluta sträva mot vår vision, kommer vi att se alla barn och unga lyckas i sin skolgång. På så sätt bygger vi en stark grund för deras framtid. Vår framtid.

Mot det målet jobbar vi i vår kommunala skolverksamhet i Norrtälje kommun. Välkommen.



Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningsförvaltningen

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	6
Mål för verksamheterna	8
Granskning av utbildningarna	9
Förutsättningar för hållbart livslångt lärande	11
Förskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2023/24	19
Sammanfattning	19
Mål för förskolan från kvalitetsredovisningen 2023	19
Förskolans förutsättningar i Norrtälje kommun	19
Huvudmannens genomförda insatser under läsåret 2023/24	25
Resultat och analys av läsåret 2023/24	29
Utvecklingsområden kommande läsår	30
Grundskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2023/24	32
Huvudmannens genomförda insatser under läsåret 2023/24	32
Resultat för lågstadiet inklusive förskoleklass	37
Resultat för mellanstadiet årskurs 4–6	41
Resultat och analys för högstadiet	47
Utvecklingsområden kommande läsår	56
Fritidshemmets resultat för läsåret 2023/24	58
Fritidshemmets förutsättningar	58
Huvudmannens genomförda insatser 2023/24	62
Resultat och analys läsåret 2023/24	63
Huvudmannens utvecklingsområden för fritidshemmen kommande läsår	69
Anpassad grundskolas kvalitetsredovisning för läsåret 2023/24	71
Allmän information om anpassad grundskola	71
Norrtälje anpassad grundskola	72
Förutsättningar för Norrtälje anpassad grundskola	73
Medarbetare – bemanning, sjukfrånvaro, behörighet och lärartäthet	76
Resultat och analys	77
Elev – och vårdnadshavarenkäter	80
Elevfrånvaro	81
Kränkningssanmälningar	82
Självvärderingar medarbetare	83
Utvecklingsområden	84
Gymnasieskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2023/24	86

Innehållsförteckning

Inledning	86
Mål för utbildningen	87
Resultat och analys för högskoleförberedande program	92
Resultat och analys för yrkesförberedande program	94
En effektiv verksamhet	96
Utvecklingsområden för Rodengymnasiet	98
Anpassad gymnasie-skola	99
Anpassade gymnasieskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2023/24	100
Allmän information om anpassad gymnasieskola	100
Norrtälje anpassad gymnasieskola	100
Förutsättningar för Norrtälje anpassad gymnasieskola	101
Medarbetare– behörighet och lärartäthet	102
Resultat och analys	103
Utvecklingsområden	108



Sammanfattning

Enligt skollagen ska varje huvudman, skola, förskola och fritidshem bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete.¹ Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara de nationella målen som beskrivs i skollag, läroplaner och andra styrande dokument. Allt kvalitetsarbete ska bedrivas enligt vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet.

Barn- och utbildningsförvaltningen samlar regelbundet in förskolors och skolors resultat i syfte att följa upp och analyserar resultaten. Resultaten bearbetas av enheten för resultat och analys och skickas tillbaka till enheterna så att de kan jämföra resultaten avdelningsvis, klassvis, skolvis samt med samtliga förskolor och skolor i organisationen.

Förskolornas kvalitet är över lag hög på de kommunala förskolorna och verksamheten byggs upp av medarbetarna som leds av engagerade och drivna rektorer. Det finns dock skillnader i hur långt olika förskolor har kommit inom olika områden. Det är tydligt att det systematiska kvalitetsarbetet ger en ökad medvetenhet om förskolornas styrka och utvecklingsbehov.

Betygsresultaten för årskurs 6 är lägre under 2024 än föregående år och det lägsta som uppmätts sen 2014. Stora insatser har påbörjats för att komma till rätta med den negativa trenden men fler insatser behövs. Ett utvecklingsområde under året har varit resultatuppföljning av elevernas resultat framför allt i LUS och Magma. För att genomföra förändringar som resulterar i förbättringar behövs bättre och fördjupade analyser där elevernas samlade resultat analyseras.

Under 2024 ökade andel elever som nått gymnasiebehörighet. Antal elever som inte uppnådde gymnasiebehörighet har minskat med 30 elever. Elevantalet var högre föregående år men minskningen är ändå tre procentenheter inklusive nyanlända elever.

Grundskolan har påbörjat ett analysarbete med rektorerna där de tillsammans hjälps åt att analysera resultaten. Det finns en förhoppning av det systematiska kvalitetsarbetet ska förstärkas och där alla medarbetare, oavsett vad den befinner sig i styrkedjan, arbetar aktivt för att eleverna får rätt stöd i rätt tid för att nå kunskapskraven.

I den anpassade skolan arbetar skolpersonalen för att höja kvaliteten i undervisningen enligt uppsatt mål. Ett arbete med "gilla läsa skriva" och "gilla matematik" har startats upp under läsåret med elever i årskurs ett till sex. Detta har ökat möjligheterna till samarbete och sambedömning. Med stöd av inrapporteringen av bedömningsstödet går det nu bättre att följa progressionen samt uppmärksamma elevernas utveckling.

Resultaten i fritidshemmet visar att samverkan har stärkts inom flera områden, även om det på vissa enheter fortfarande sker i begränsad omfattning. Rektorerna prioriterar samverkan för att stärka samsyn och elevernas utveckling och stödbehov under hela skoldagen.

På Rodengymnasiet genomför förstelärarna en insats med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt som förväntas ge lärare en högre medvetenhet om elevers inläring. Om alla lärare, i alla ämnen, arbetar språk- och kunskapsutvecklande får eleverna större möjlighet att ta till sig undervisningsinnehållet. När lärare och skolläring har ett gemensamt pedagogiskt förhållningssätt och verktyg för en undervisning av hög kvalitet kan eleverna i högre grad nå kunskapskraven. Det i sig medför en större möjlighet för varje elev att skapa sig en framtid utifrån sina studier på Rodengymnasiet.

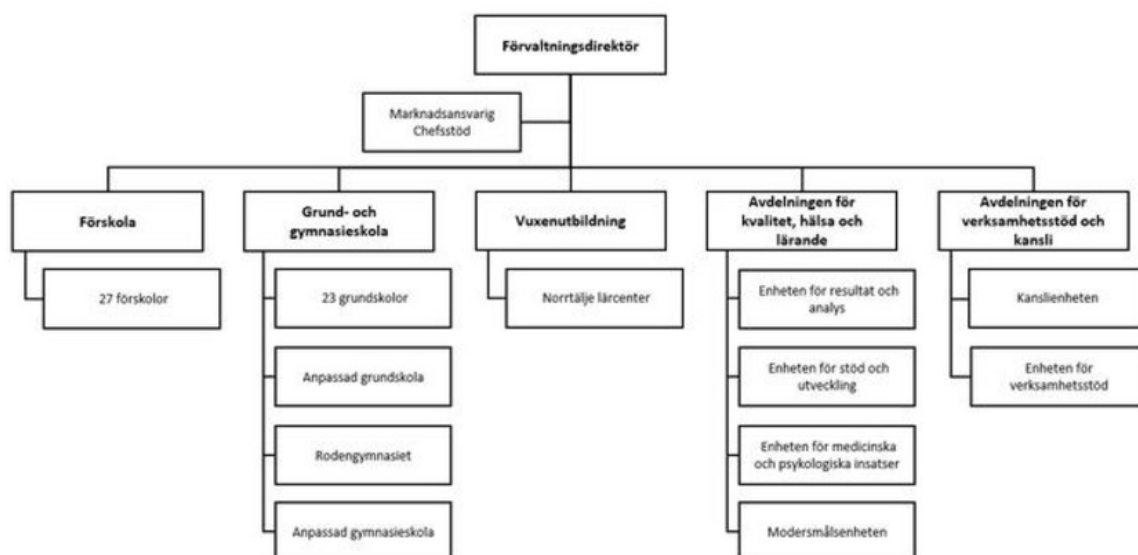
I den anpassade gymnasieskolan har mycket arbete ägnats åt att sätta arbetsorganisationen, skapa- och tydliggöra rutiner, processer samt ansvar och roller. Framöver kommer större fokus läggas på att utveckla undervisningskvaliteten för att ytterligare främja elevernas kunskapsutveckling.

¹Skollagen 2010:800 4 kap.

Inledning

Barn- och utbildningsförvaltningens organisation

Barn- och utbildningsförvaltningen är organiserad i tre avdelningar för kärnverksamheter och två avdelningar för stödfunktioner. Förskolan, grundskolan och gymnasiet utbildningar leds av respektive avdelningschef med rektorer som ansvarar för en eller flera förskolor eller skolor. Stödfunktionerna är uppdelade i två avdelningar med underliggande enheter.



Barn- och utbildningsförvaltningen svarar mot två nämnder. Dessa är barn- och skolnämnden (förskola, grundskola, anpassad grundskola samt fritidshem) samt utbildningsnämnden (gymnasieskola, anpassad gymnasieskola samt vuxenutbildning).

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen ska varje huvudman, skola, förskola och fritidshem bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete.² Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara de nationella målen som beskrivs i skollag, läroplaner och andra styrande dokument. Allt kvalitetsarbete ska bedrivas enligt vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet.

Det systematiska kvalitetsarbetet är reglerat i skollagens 4 kapitel 3-8 §§ och ställer krav på att huvudmannen och alla utbildningsformer reglerade i skollagen, systematiskt följer upp och analyserar resultaten och utifrån resultaten utvecklar utbildningen.

Barn- och skolnämnden samt utbildningsnämnden har beslutat om riktlinjer för det systematiska kvalitetsarbetet gällande hela styrkedjan.³ Grundskolan och gymnasieskolan har fem kvalitetsdagar utlagda under läsåret för att få tid och möjlighet att genomföra kvalitetsarbetet systematiskt. De fem kvalitetsdagarna ska användas till att planera verksamheten utifrån aktuell nulägesbild, följa upp undervisningen och de insatser som genomförs samt utvärdera hur väl varje enskild enhet respektive medarbetare arbetar mot målen.

²Skollagen 2010:800 4 kap.

³Barn- och skolnämndens respektive utbildningsnämndens riktlinjer för det systematiska kvalitetsarbetet.

Styrkedjan



Figur 1.2. Styrkedjan inom huvudmannans ansvarsområde. Figur från Skolverket.

Barn- och utbildningsförvaltningen samlar regelbundet in förskolors och skolors resultat i syfte att följa upp och analyserar resultaten. Resultaten bearbetas av enheten för resultat och analys och skickas tillbaka till enheterna så att de kan jämföra resultaten avdelningsvis, klassvis, skolvis samt med samtliga förskolor och skolor i organisationen.

Avdelningscheferna för respektive utbildningsområde genomför övergripande analyser och arbetar därefter vidare med de identifierade utvecklingsområdena med rektorerna för förskolan respektive skolan.

Förskolan och fritidshemmet har från och med föregående läsår möjlighet att stänga verksamheten sex dagar per kalenderår. Fritidshemmet följer grundskolans kvalitetsdagar samt har en extra dag som de kan ta ut vid behov. Förskolan planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet på olika dagar då de inte kan stänga samtidigt. Förskolorna beslutar själva sitt systematiska kvalitetsårshjul.

Både förskolan och fritidshemmet har verksamhet under sommaren vilket kan medföra att kvalitetsdagar förläggs utanför skolans terminer.

Skolchef

Enligt skollagen 2 kapitlet 8 a § ska huvudmannen ska utse en skolchef som ska biträda huvudmannen med att tillse att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs i huvudmannens verksamhet inom skolväsendet. Huvudmannen kan utse en skolchef för hela verksamheten eller flera skolchefer för delar av verksamheten.

Barn- och utbildningsnämnden samt utbildningsnämnden har utsett två skolchefer, en för vuxenutbildningen samt en för samtliga övriga skolformer.

Mål för verksamheterna

Norrtälje kommun har ett antal utvecklingsmål där ett av målen är direkt kopplad till förskolan och skolans uppdrag. Målområdet 4 i verksamhetsplanen anger att:

- Norrtälje ska vara en kunskapsinriktad skolkommun – där barn och unga rustas väl för framtiden och ges möjlighet att nå sin fulla potential

Utifrån det målområdet har Norrtälje kommun beslutat om tre mål (4.1-4.3) i syfte att förstärka arbetet för att nå de nationella målen.

- Skapa förutsättningar för höjda kunskapsresultat
- Öka tryggheten och trivseln i skolan
- Skapa en stödjande och uppmuntrande lärmiljö

Varje verksamhetsform har utifrån det systematiska kvalitetsarbetet identifierat utvecklingsområden för en likvärdig förskola och skola för att kunna leva upp till uppsatta mål inom styrdokumentens krav.



Förskola	Fritidshem	Grundskola och anpassad grundskola	Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola
Ökade kunskaper för medarbetare i förskola gällande språk- och kunskapsutvecklande arbete.	Undervisningen i fritidshemmet ska bedrivas utifrån läroplanen från 2016.	Resultatuppföljningen i grundskolan ska förbättras och utvecklas.	Ökade förutsättningar för ökade kunskaper för alla elever i gymnasieskolan.
Analyser inom det systematiska kvalitetsarbetet ska förbättras.	Samverkan mellan fritidshemmet och skolan behöver utvecklas.	Elevernas närvaro i skolan ska öka.	Kvalitetsutveckla bedömning i gymnasieskolans samtliga program för en kvalitetssäker betygsättning.
Ökad förståelse för hur digitala verktyg kan användas i undervisningen.	Det systematiska kvalitetsarbetet behöver utvecklas i fritidshemmets hela styrkedja.	De tillitsfulla relationerna mellan elever och skolpersonal ska förstärkas i syfte att förbättra elevernas upplevelse av trygghet och stöd i elevens kunskapsutveckling.	Det ska finnas trygghet och studiero för alla elever i gymnasieutbildningarna på Rodengymnasiet.
Utveckla och förbättra dokumentation gällande särskilt stöd i förskolan samt öka samsynen i hela organisationen.			Likvärdighet i det pedagogiska ledarskapet på Rodengymnasiet

Tabell 1.1. Kvalitetsinitiativ i verksamhetsplanerna för varje skolform för läsåret 2023/24

Granskning av utbildningarna

Externa granskningar av verksamheten

Under läsåret har Skolinspektionen genomfört både regelbunden och tematiska granskningar på två skolenheter.

Rånäs skola

Under vårterminen 2023 genomfördes en regelbunden granskning av Rånäs skola. Skolinspektionen identifierade fyra utvecklingsområden vid granskningen. Det handlade om att rektors ledarskap, undervisning, trygghet och studiero samt att bedömning och betygsättning behövde förbättras. Vid ett återbesök december 2023 bedömde Skolinspektionen att skolan och huvudmannen genomfört tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom samtliga områden och granskningen avslutades.

Långsjöskolan

Under vårterminen 2024 genomförde Skolinspektionen en temagranskning av Långsjöskolans särskilda undervisningsgrupp, mixgruppen 7 - 9. Skolinspektionen bedömde att elever i särskild undervisningsgrupp vid Långsjöskolan i hög utsträckning ges en undervisning som är präglad av goda förutsättningar för lärande och omfattas av en tilltro till elevernas förmågor samt fokus på kunskapsutveckling. Granskningen avslutades därmed utan krav på åtgärder.

Skolinspektionen publicerade under oktober 2024 rapporten Undervisningens kvalitet i särskild undervisningsgrupp där det framgår att åtta skolor av 28 bedöms ge en utbildning av hög kvalitet i den särskilda undervisningsgruppen.⁴Långsjöskolan var en av dessa åtta skolor.

⁴Undervisningens kvalitet i särskild undervisningsgrupp. Skolinspektionen, tematisk granskning. 2023:4910

Intern granskning av verksamheten

Barn- och utbildningsförvaltningen har startat egna regelbundna granskningar av enheterna. Den granskningen ingår i en regelstyrning i syfte att förbättra och säkerställa en likvärdig utbildning för alla barn och elever i kommunal regi.

Förskolan

Två förskolor granskades under våren 2024, Frötuna förskola och Skederid förskola. Granskningen omfattade kompetensförsörjning, systematiskt kvalitetsarbete samt rektors styrning och ledning. Båda förskolor bedöms uppfylla kraven inom samtliga områden. Rektorerna styr och leder i hög utsträckning förskolornas utveckling inklusive det systematiska kvalitetsarbetet i enlighet med gällande lagstiftning, allmänna råd och huvudmannens riktlinjer. Förskolorna har till stor del medarbetare som förstår och arbetar efter de nationella målen. Båda rektorerna bedömde att huvudmannen tillför resurser utifrån förskolornas behov.

Grundskolan

Fem grundskolor granskades under samma period. Granskningen omfattade Rånäs skola, Edsbro skola, Elmsta och Norrsunds skolor samt Norrgärdet södra skola. Norrgärdet södra skola som vid tillfället var en F-2 skola utan nationella prov eller betyg bedömdes uppfylla de nationella kraven inom samtliga områden, inklusive garantin för tidiga insatser.

På övriga skolor bedömdes utvecklingsområden i olika grad. De områden som framför allt behöver beaktas är följande:

- Undervisningstiden ska läggas ut i enlighet med barn- och skolnämndens timplan och följas upp systematiskt
- De nationella proven ska beaktas vid betygssättning
- Betygskatalogen ska hanteras i enlighet med Skolverkets författning av betygssättning gällande myndighetsutövning
- Samtliga skolor ska organisera verksamheten så att elever i behov av extra studiestöd erbjuds två timmar i veckan med stöd av behörig lärare. Det gäller framför allt för elever som åker skolskjuts.

De interna granskningarna kommer att fortsätta under 2025. En uppföljning av redan granskade skolor kommer att ske inför kvalitetsdagen i januari 2025.

Utifrån granskningens resultat kommer barn- och utbildningsförvaltningen att arbeta vidare med samtliga identifierade utvecklingsområden. Ett större arbete kommer att planeras in för att säkerställa att undervisningstiden läggs ut, genomförs, följs upp och vid behov kompenseras.

Granskning i fritidshemmet visar på att huvudmannen bör fortsätta och förstärka det systematiska kvalitetsarbetet i fritidshemmet. Förutom kvalitetsarbetet finns utvecklingsområden inom följande områden:

- Undervisningen ska genomföras utifrån läroplanens mål
- Fritidshemmet ska inkluderas i överlämningar från förskolan eller andra övergångar
- En kompetensförsörjningsplan bör tas fram för de enheter som saknar lärare i fritidshem

Ingen granskning har genomförts på den anpassade skolan eller på gymnasieskolan under 2024.

Förutsättningar för hållbart livslångt lärande

Måltider

I Norrtälje kommuns förskolor och skolor serveras totalt cirka 7 500 luncher varje dag. Lunchen i skolan är kostnadsfri och måltiderna utgår ifrån riktlinjer för måltidsverksamhet, kommunens livsmedelspolicy samt Livsmedelsverkets riktlinjer. I mer än hälften av förskolorna och skolorna tillagas maten på plats av kockar. I dessa 29 tillagningskök som finns runt om i kommunen lagas från cirka 30 till 2 400 portioner per dag.

Till de skolor och förskolor som inte har eget kök, skickas maten från ett tillagningskök i närheten. Barn- och utbildningsförvaltningen arbetar för att tiden mellan tillagning och servering ska vara så kort som möjligt. Under 2023 genomfördes en beredskapsutbildning med måltidspersonalen för att förbereda verksamheten i händelse av kris.

För att kunna servera en god näringsriktig skolmåltid av hög kvalitet, är det viktigt att använda bra råvaror. Kraven som ställs på de animaliska produkter som upphandlas är höga, utifrån Norrtälje kommuns livsmedelspolicy. Kockarna i skolköken planerar matsedlar utifrån kommunens basmatsedel där det framgår vilken dag det är fisk, färs eller vegetariskt. Målet är att laga så mycket mat som möjligt från grunden. Under 2023 köptes livsmedel för 25,5 miljoner kronor. De stora prishöjningarna på livsmedel har varit utmanande för skolköken som ibland behöver tänka nytt och välja andra råvaror än tidigare.

Sedan några år tillbaka mäts tallriksvinn- och serveringssvinnet på förskolor och skolor. Mot-tagningskök har generellt högre andel svinn än tillagningskök, framför allt inom förskola. Det är en ganska stor variation mellan olika enheter, från 30-370 gram per portion. Utifrån genomsnittet ligger Norrtälje kommuns kommunala verksamhet i linje med riket, det vill säga i grundskola och gymnasium slängs cirka 60 g/elev och i förskolan cirka 70 g/barn.

Målsättningen för 2024 är att matsvinnet ska minska till 48 gram per portion i förskola och grundskola och till 62 gram per portion.



Norrtälje kommuns geografiska läge, landsbygdsperspektiv

Norrtälje kommun är en vidsträckt kommun med flera tätorter, glesbygd samt skärgård. Det ställer höga krav på förskole- och skolorganisationen.

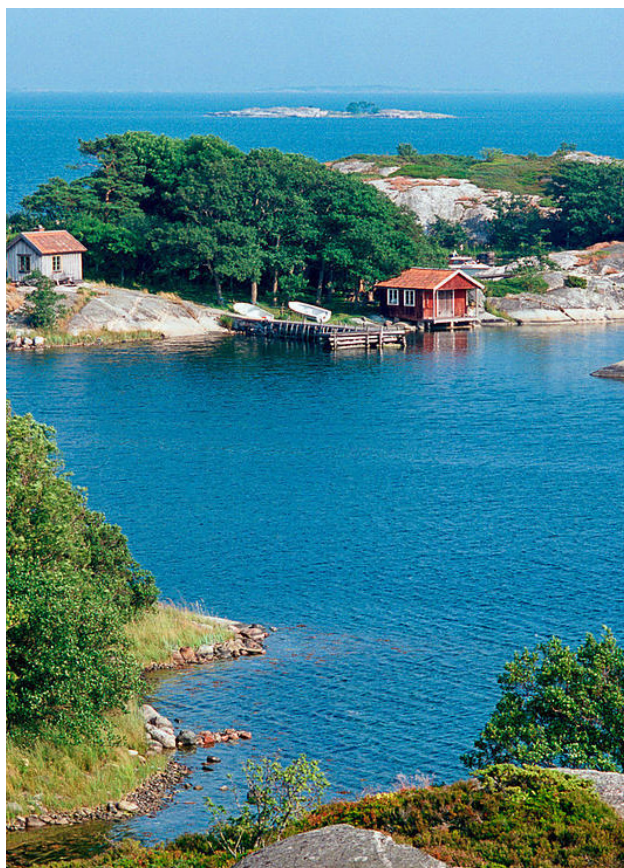
Den stora förändring som skett med minskad andel barn- och elever som går i kommunal regi de senaste åren samt det faktum att det föds färre barn än tidigare utmanar den kommunala verksamheten utifrån möjligheten att arbeta kostnadseffektivt.

Fördelningen av barn och elever i kommunen stämmer inte helt överens med fördelningen av lokalernas geografiska läge vilket påverkar vissa enheter mer negativt än andra. Under senare år har ett flertal stora fristående aktörer etablerat sig i tätorterna vilket påverkar förskolans och skolans möjlighet att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet. Lokalkostnaderna ökar per elev och barn i den kommunala verksamheten när fler vårdnadshavare väljer skolor och förskolor som bedrivs av enskilda huvudmän.

År 2017 var 55 procent av förskolebarnen inskrivna i kommunal regi. Under innevarande år är det 45 procent av barnen som går i kommunal förskola.

För grundskolans del har cirka 80 procent av eleverna varit inskrivna i kommunal grundskola. Från och med hösten 2024 har det ändrats till cirka 70 procent. Nyetablering av Engelska skolan och en utökning av befintliga Montessoriskolan har medfört en minskning av elevantalet i kommunal regi.

För gymnasieskolans del har Rodengymnasiet en relativt stabil andel av kommunens elever inskrivna i sin verksamhet varje år. Ungefär 60 procent av eleverna har de senaste åren valt att studera på Rodengymnasiet.



Norrtälje kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

Norrtälje kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare och chefer är stolta över sin verksamhet. Varje enhet ska arbeta aktivt för att skapa en hållbar arbetsmiljö som bidrar till hög frisknärvaro och låga sjuktal.

Nämndens verksamheter arbetar utifrån god och attraktiv arbetsgivare, där uppföljning av sjukfrånvaro är en del. Varje enhet har tagit fram och arbetar efter en handlingsplan för att sänka sjukfrånvaron. Planerna följs upp genom avdelningschefer och förvaltning.

Ett arbete med kompetensförsörjning förväntas att på kort och lång sikt hjälpa till att uppfylla behoven i relation till den demografiska utvecklingen som Norrtälje kommun står inför. En plan för kompetensförsörjning har tagits fram som innehåller aktiviteter inom områdena attrahera, rekrytera, introducera och behålla medarbetare. Effekterna av detta arbete kan också komma att ha en positiv påverkan på sjuktalet.

Kompetensförsörjning

Förskolan har en verksamhet som bygger på omsorg och lärande. Andel förskollärare är cirka 40 procent och barnskötare cirka 60 procent. Andelen förskollärare bedöms vara i proportion med uppdraget. De barnskötare som arbetar i verksamheten är i hög grad utbildade. Huvudmannen har tidigare genomfört flera insatser vilket har medfört en hög kompetensförsörjning på förskola i stort.

Fritidshemmet är i någon mån uppbyggt på samma sätt som förskolan med behöriga legitimerade lärare i fritidshem samt andra personalkategorier som barnskötare, fritidspedagoger och resursassistenter. Fritidshemmen i kommunal regi har i förhållande till riket en hög grad av behöriga lärare. I realiteten är fördelningen av legitimerade lärare i fritidshem ojämn i organisationen. Vissa fritidshem har flera legitimerade lärare medan andra helt saknar lärarkompetensen. Att öka behörigheten i de kommunala verksamheterna har under de två senaste åren varit en prioriterad fråga.

Behörigheten inom den kommunala skolans lärarkår är relativt hög när det gäller lärarlegitimation men det finns vissa brister inom ämnesbehörighet, särskilt i moderna språk och slöjd. Dessa ämnen är nationellt sett bland de svåraste att tillsätta med ämnesbehöriga lärare. För att möta detta behov har Norrtälje kommun ingått ett avtal med Linköpings universitet för det kommande läsåret om att erbjuda verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom kommunen, med ambitionen att anställa dessa lärare när de är färdigutbildade.

Varje rektor har fått i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att minska sjukskrivningarna bland personalen, i enlighet med direktiv från kommundirektören. Grundskolan har arbetat aktivt för att sänka sjukskrivningstalen genom åtgärder som att kontakta medarbetare redan första sjukdagen, kartlägga sjukskrivningar, genomföra omsorgssamtal, hålla rehabiliterings möten och, i vissa fall, införa krav på förstadagsintyg. Resultatet av dessa insatser är att sjukskrivningarna har minskat på alla skolor och inom samtliga personalgrupper.

Verksamhetsförlagd utbildning, VFU

Barn- och utbildningsförvaltningen har en central funktion som arbetar med verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för studenter som läser mot förskollärare och olika lärarutbildningar. Norrtälje kommun har avtal med Stockholms universitet, Uppsala universitet samt Karlstads universitet.

Kommunen samarbetar även med andra högskolor och universitet från vilka studenter vill genomföra sin VFU i Norrtälje. Detta beror oftast på att studenten bor i Norrtälje kommun. Totalt sett samarbetar Norrtälje kommun med 13 lärosäten.

En utvecklingsplan har tagits fram för att förstärka arbetet med VFU-studenter, med syfte att fler lärarstuderande efter examen ska välja att söka arbete i Norrtälje kommun.

Uppdragsutbildningar centraliserade utbildningar förlagda i Norrtälje kommun

I syfte att öka kompetensen för befintliga medarbetare genomförs flera uppdragsutbildningar i samarbete med olika lärosäten. Vissa utbildningar är öppna för alla att söka medan andra är riktade mot en viss grupp lärare eller förskollärare i befintlig kommunal verksamhet.

Linköpings universitet har en lärarutbildning mot lärare i fritidshem som är förlagd vid Campus Roslagens lärcenter. Den utbildningen startade första gången 2023 med ytterligare en start 2024. Ett antal obehöriga medarbetare i fritidshemmet får ekonomiskt stöd av huvudmannen under utbildningen i syfte att öka kompetensen på den egna skolan.

En ny inriktning mot lärare som arbetar på mellanstadiet, 4 - 6, kommer att starta hösten 2025. Det genomförs av Linköpingsuniversitet på liknande sätt som för lärare i fritidshem.

Tio lärare med behörighet i svenska från flera olika grundskolor genomgår en utbildning i svenska som andraspråk, 15 högskolepoäng, för att öka den interna kompetensen. Den genomförs på plats i Norrtälje tätort av Linköpings universitet under 2024/25.

Inkomna klagomål till huvudman

Norrtälje kommun har tydliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål. De klagomål som kommer in till huvudmannen lämnas främst av vårdnadshavare.

Under läsåret har huvudmannen tagit emot och hanterat 32 klagomål. Dessa har rört skolformerna grundskola (28 stycken), förskola (fyra stycken). Ett av grundskolans klagomål rörde fritidshemmet.

Flera klagomål handlar om upplevda brister kring flera helt olika områden. De behöver därmed utredas utifrån olika rättsliga utgångspunkter. De olika områden som varit aktuella under läsåret listas i tabell 1.2 nedan och visar på spridningen av klagomålen.

Klagomålsområde	Antal
Kränkande behandling av elev	7
Diskriminering på grund av funktionsnedsättning	1
Begäran om allmän handling	2
Otillåten kameraövervakning	1
Skolskjuts	1
Särskilt stöd	6
Skolans tillsynsansvar	4
Skolans hantering av vårdens beslut om egenvård	1
Skolans kommunikationsansvar/informationsskyldighet	5
Tillämpning av disciplinära åtgärder	4
Elevs omfattande och problematisk skolfrånvaro/skolplikt	2
Trygghet och studiero	1

Tabell 1.2. Antal klagomål per område från samtliga förskolor och skolor

Utifrån klagomålsutredningen har vissa utvecklingsområden identifierats. I vissa fall kan en klagomålsanmälan visa på flera utvecklingsområden än det som anmälan initialt handlade om.

De klagomål som rört förskolan har främst handlat om förvaltningens förslag om förändringar i förskoleorganisationen och då specifikt förslaget om att avveckla Björkö- Arholma förskola.

Norrtälje kommun anmälde vid fyra tillfällen till tillsynsmyndighet:

- Två anmälningar till Diskrimineringsombudsmannen genererade inte något ingripande från myndigheten utan avskrevs.
- En anmälan gjordes till Skolinspektionen där myndigheten prövade om det fanns skäl att pröva en lärares legitimation. Skolinspektionen fann inga brister och skickade inte vidare ärendet till Skolväsendets överklagandenämnd.
- En anmälan gjordes till Barn- och elevombudet som konstaterade att huvudmannen brutit mot bestämmelserna att motverka kränkande behandling.

Inkomna kränkingsanmälningar för huvudmannens ansvarsområden

Antal inkomna anmälningar till huvudmannen fortsätter att öka. Flera utbildningsinsatser har genomförts under de senaste åren vilket har påverkat anmälningsgraden på enheterna. Ökningen bedöms till stor del bero på högre anmälningsbenägenhet men antas även bero på flera kränkningar.

Förskola	Grundskola	Fritidshem	Anpassad grundskola	Gymnasium	Anpassad gymnasieskola
37	1 572	107	13	21	3
+23%	+14%	+15%	+160%	+17%	+50%

Tabell 1.3. Antal kränkningar i huvudmannens organisation. Ökningen jämfört med läsåret 2022/23 anges i procent under varje skolform.

Trenden har under flera år visat att anmälningarna till huvudmannen ökat. Det är svårt att dra generella slutsatser utifrån den stadiga ökningen. Dels beror den på ett ökat, aktivt trygghetsarbete där skolorna strävar efter en nolltolerans mot kränkande beteenden, dels en trend som syns på nationell nivå.

Kränkningarna och mobbningen ökar i landet enligt vad Friends, Linköpings universitet och Novusundersökningen visar i sin senaste rapport.⁵ Regeringen har nyligen tagit fram ett nytt trygghetsindex utifrån enkäter som Skolinspektionen, Skolverket och Folkhälsomyndigheten genomför som alla visar att utvecklingen går åt fel håll.⁶

Norrtälje kommun saknar ett sådant index lokalt men i Norrtälje utbildningsenkät framkommer att andelen elever som känner sig otrygga i skolan pendlat mellan 16 – 18 procent de senaste fyra åren. Högst antal otrygga elever finns bland högstadieläverna.

Verksamhetsövergripande statsfinansierade insatser

Norrtälje kommun har sedan 2019 samarbetat med Skolverket kring nyanlända och flerspråkiga barn- och elevers lärande. För närvarande genomförs ett antal insatser inom förskolan, grundskolan, fritidshem och gymnasieskolan. Hela insatsen pågår mellan 2023 till och med 2025 och innefattar totalt 7,2 miljoner kronor i statsbidrag. Under våren 2023 genomfördes en nulägeskartläggning- och analys i syfte att identifiera utvecklingsområden för elevgruppen. Nulägesanalysen utgick från den utvärdering som genomfördes under 2022 samt en övergripande nulägesanalys där hela styrkedjan deltog. Tre områden identifierades för utveckling av likvärdighet och ökad kvalitet:

1. Förbättrade processer kring studiehandledning. Nya rutiner har tagits fram tillsammans med lärare och studiehandledare för att säkra upp likvärdigheten på samtliga skolor.
2. Norrtälje har en brist på legitimerade lärare i svenska som andraspråk. Utifrån nulägesanalysen identifierades behovet av en utbildning i svenska som andraspråk på grund av kompetensbrist i ämnet.

Under vårterminen startade en uppdragsutbildning för rektorer som genomförs av Linköpings universitet. Målet är att öka kompetensen hos rektorerna om svenska som andraspråk samt om vikten av att lärarna behöver ha adekvat kompetens i ämnet.

3. Nulägeskartläggningen visade att en större insats som involverade fler lärare än språklärare behöver genomföras i syfte att höja kvaliteten i undervisningen i stort.

En uppdragsutbildning av Mälardalens universitet genomförs för 20 lärare i grundskolan, 10 lärare i fritidshem och 20 förskollärare i förskolan i syfte att öka undervisningens kvalitet genom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA).

Rektorer inom förskola och skola genomför en motsvarande fortbildning i SKUA för att höja medvetenheten om hur viktigt språket för elevernas lärande.

Riktat individtillägg

Förskolor och skolor kan söka riktat individtillägg för barn och elever som är i behov av extraordinära stödåtgärder. Handläggning sker centralt av handläggare inom barn- och utbildningsförvaltningen. Extraordinära stödåtgärder är insatser utöver det särskilda stödet. Det handlar om omfattande åtgärder som väsentligt avviker från det förskolan eller skolan ska göra inom grundbe-
loppet.

Förskolor och skolor sökte riktat individtillägg för totalt 209 barn- och elever föregående läsår (se tabell 1.4). Av de inkomna ansökningarna avsåg 78 procent pojkar.

⁵ <https://novus.se/case/friends/>

⁶ Minskad trygghet i skolan visar nytt index - Regeringen.se

Verksamhetsform	Antal ansökningar	Antal beviljade	Antal avslagna
Förskola	41	29	12
Grundskola/fritidshem	157	132	25
Anpassad grundskola	4	3	1
Gymnasieskola	6	6	0
Anpassad gymnasieskola	1	1	0
Totalt	209	171	38

Tabell 1.4. Fördelning av riktat individtillägg mellan olika verksamhetsformer

Barn- och utbildningsförvaltningen hanterar det riktade individtillägget på samma sätt som tilläggsbelopp för de enskilda huvudmännen. Lagstiftningen skärptes 1 juli 2024 genom några förtydliganden. Ett av dessa förtydliganden är att det är den som ansöker som tydligt ska visa på vilka behov och kostnader som ansökan avser.

Totalt beviljades 64 procent av ansökningarna.

Det genomsnittliga beloppet som betalas ut till förskolorna är 95 700 kr per ansökan och 99 700 kr för grundskolan. Det ekonomiska stödet för fritidshemmet är inkluderat i grundskolans underlag. Varje beslut är baserat på barnet eller elevens specifika behov och kan variera stort mellan varje ansökan.

Andel riktat individtillägg ökar varje år. År 2020 inkom 121 ansökningar och under föregående läsår 208 ansökningar. Ytterligare ökningsar är att förvänta då ansökningarna fram till och med oktober vida överstiger föregående års nivå.



Förskola



Förskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2023/24

Sammanfattning

Förskolorna påverkas tydligt av det minskande antalet födslar som just nu sker i hela Sverige och även i Europa. Under 2022 förväntades en ökning av antalet barn i förskolan kommande år. Befolkningsprognosen visar nu att det är ett betydligt lägre antal barn i behov av en förskoleplats än prognostiserat tidigare år. En viss ökning av antalet förskolebarn spås från 2026 och framåt. Det ställer krav på medarbetarna i förskolan då det minskade antalet barn påverkar organisationen på olika sätt.

Förskolornas kvalitet är över lag hög på de kommunala förskolorna och verksamheten byggs upp av medarbetarna som leds av engagerade och drivna rektorer. Det finns dock skillnader i hur långt olika förskolor har kommit inom olika områden. Det är tydligt att det systematiska kvalitetsarbetet ger en ökad medvetenhet om förskolornas styrka och utvecklingsbehov.

Norrtälje kommun samarbetar med Skolverket inom språk och kunskapsutvecklande arbetssätt. Det har börjat ge eftersökta effekter på förskolorna. Utvecklingsarbetet fortsätter kommande läsår och involverar även leken på förskolan och uppföljning av undervisning med förbättrade analyser. Förskolan fortsätter att arbeta med långsiktiga utvecklingsarbeten i form av nätverk i bland annat förskolan i fokus projektet.

Mål för förskolan från kvalitetsredovisningen 2023

Under 2024 har arbetet bedrivits utifrån de utvecklingsområden som identifierades i 2023 års kvalitetsredovisning:

- Ökade kunskaper för medarbetare i förskola gällande språk- och kunskapsutvecklande arbete.
- Analyser inom det systematiska kvalitetsarbetet ska förbättras.
- Ökad förståelse för hur digitala verktyg kan användas i undervisningen.
- Utveckla och förbättra dokumentation gällande särskilt stöd i förskolan samt öka samsynen i hela organisationen.

Förskolans förutsättningar i Norrtälje kommun

Den största utmaningen för förskolans verksamhet är det minskande antalet födslar. Under 2022 förväntades en ökning av antalet barn i förskolan kommande år. Befolkningsprognosen har efter det skrivits ner och visar nu att det är ett betydligt lägre antal barn i behov av en förskoleplats än prognostiserat. Först under 2026 förväntas barnantalet succesivt åter öka, men i långsam takt. Denna ökning är huvudsakligen kopplad till nybyggnation och inflyttning. I det nuvarande läget förväntas en period med lägre ränteläge och sannolika lättnader i amorteringskraven, vilket kan leda till en ökad aktivitet på bostadsmarknaden. Samtidigt står idag flera nybyggda bostäder tomma, då de ännu inte sålts.

Under 2024 avvecklades tre förskolor efter beslut i barn- och skolnämnden i november 2023. Förskolorna Blåklinten, Söderbykarl och Närtuna stängdes då ned. Blåklinten var lokaliserad i en dyr paviljong i Norrtälje stad, och drevs med ett stort överskott av förskoleplatser. De andra två enheterna låg båda i anslutning till avvecklade grundskolor. De påverkades över tid av vikande barnunderlag och överkapacitet i området.

Under hösten 2024 finns små förskolor med färre än tio barn inskrivna kvar i kommunal regi. Förskolor med få barn är utmanande att organisera vilket revisionen från PwC lyfter fram i sin granskning av förskolans resursfördelning och organisation. Eventuellt bör sådan förskoleverksamheten avvecklas och ersättas med pedagogisk omsorg som omsorgsform. Under våren 2025 kommer förvaltningen att utarbeta ett underlag som beskriver förutsättningarna för att erbjuda pedagogisk omsorg som ett alternativ till de allra minsta förskolorna.

Barnantalet sjunker med några få barn på varje enhet vilket är en utmaning. Det medför att det är svårt att entydigt peka ut enheter som kan bli aktuella för omstrukturering. Det behövs ytterligare analysarbete och prognoser i samarbete med grundskolans organisation. Att avveckla grundskolor utan att ta med förskolan i samma beslut leder till en utarmning av förskoleverksamheten över tid.

Om inga strukturella beslut tas stiger lokalkostnaden per barn tydligt utifrån att barnantalet minskar. Lokalkostnaderna går även ut till fristående utförare som har kommunens genomsnittskostnad per barn i ersättning för sina lokaler. Kostnadsökningen leder till ökade kostnader utan att den kommunala verksamheten får förbättrade förutsättningar för medarbetare och barn.

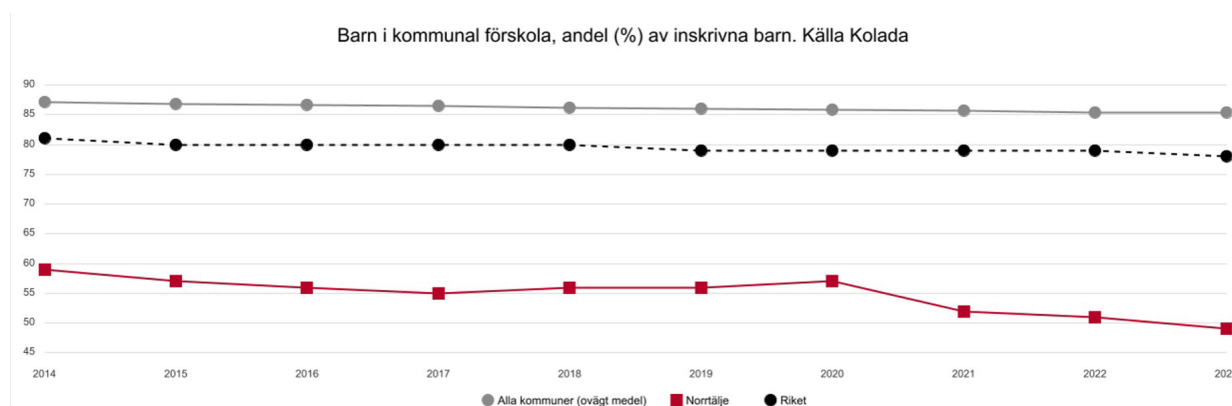
Förskola	Antal barn 2022/23	Antal barn 2023/24	Antal barn 2024/25
Björkö-Arholma förskola	6	5	8
Bålbro förskola	66	68	67
Blåklintens förskola	47	32	Avvecklad
Edsbro förskola	40	38	35
Elmsta förskola	72	68	57
Frötuna förskola	104	95	97
Gottsta förskola	62	34	48
Grisslehamns förskola	10	13	8
Herrängs förskola	11	7	6
Håsta förskola	37	40	39
Köpmanholms förskola	6	6	6
Körsbärets förskola	82	81	76
Lindens förskola	92	86	86
Länna förskola	79	80	80
Närtuna förskola	11	12	Avvecklad
Palettens förskola	58	55	49
Parkens förskola	68	71	75
Rådmansö förskola	38	31	23
Rånäs förskola	26	24	20
Sjöhagens förskola	26	29	35
Skarsjö förskola	60	77	60
Skebo förskola	37	33	29
Skederids förskola	76	80	78
Slättergubbens förskola	53	55	51
Solbacka förskola	69	81	70
Svanberga förskola	33	31	36
Söderbykarls förskola	19	12	Avvecklad
Vigelsjögårds förskola	26	33	38
Västertorps förskola	59	61	58
Vätö förskola	16	25	19
Totalt antal barn	1 389	1 383	1 254

Tabell 2.1. Antal barn i kommunala förskolor i oktober månad under läsåren 2022/24.

Norrtälje kommun har en utmärkande låg andel av barnen i en kommunal förskola både relaterat till riket och andra kommuner i Stockholms län (även om fyra Stockholmskommuner har en lägre andel i kommunal). 15 oktober 2023 var 49 procent av kommunens förskolebarn inskrivna i en kommunal förskola, men i oktober 2024 hade andelen barn i kommunal förskola i Norrtälje sjunkit till strax under 46 procent.

Medelvärde i länet ligger på 60,7 procent. I en glesbygdskommun som Norrtälje blir det extra känsligt då de fristående förskolorna etablerar sig främst i centralorterna där det finns möjlighet att locka barn för att få fulla barngrupper.

I Norrtälje finns flera fristående förskolor med lokala huvudmän, där flera av ägarna har varit aktiva i över 20 år och nu närmar sig pensionsåldern. Detta kan leda till generationsväxlingar eller förändringar i ledningsorganisationen inom de kommande åren.

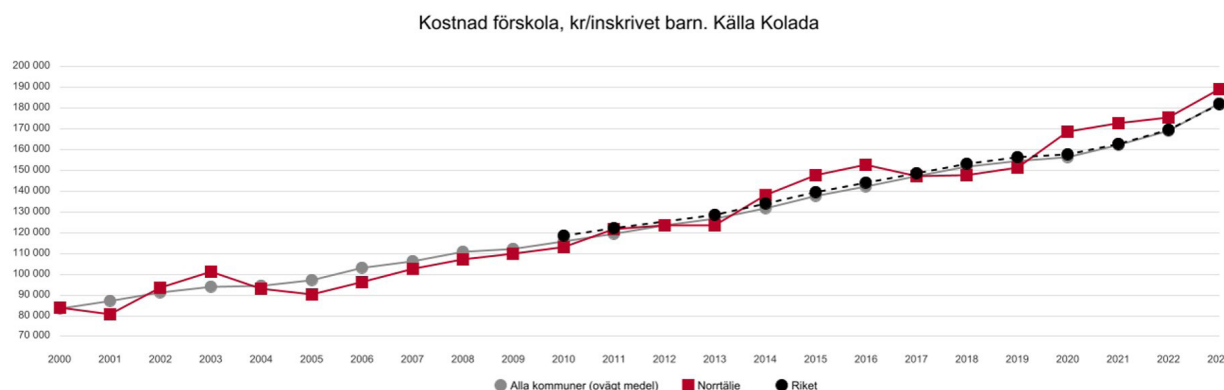


Figur 2.1. Barn i kommunal förskola, andel av inskrivna barn

Kostnaden per förskolebarn som ger ersättningen till utförare i Norrtälje kommun är högre än riket och länet. Det är av stort värde att satsa på förskola med hög kvalitet som grund för att nå bättre resultat i grundskolan. Men då är det viktigt att resurserna går till att stärka pedagogernas förutsättningar för att kunna möta och medverka med barnen i förskolan.

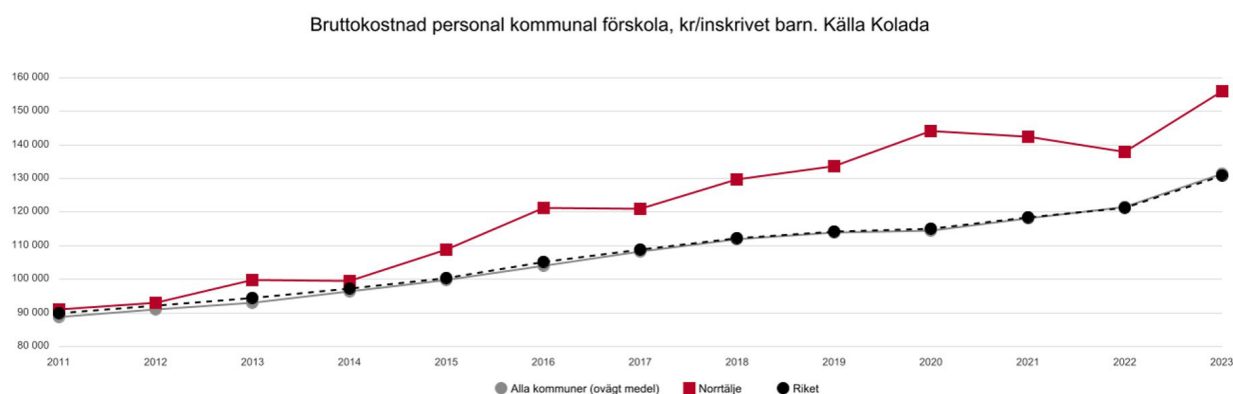
En glesbygdskommuns struktur kräver en större andel mindre enheter för att ha förskola i närhet till hemmet för invånarna vilket driver upp den totala kostnadsbilden. Utifrån de parametrarna är det av extra stor vikt att inom tätorterna verka för att ha förskolor med en hög belägningsgrad.

Det finns en uppfattning om att barn i Norrtälje kommun ofta vistas långa dagar på förskolan. Det påverkar resursfördelningen eftersom verksamheten behöver bemannas väl under en daglig öppettid på 12 timmar. Variationen är relativt stor mellan olika förskolor och barnens vistelsetider som är intressant att följa. Men samtidigt får förskolor med en stor andel barn som går mindre än 30 timmar per vecka lägre ersättning för de barnen.



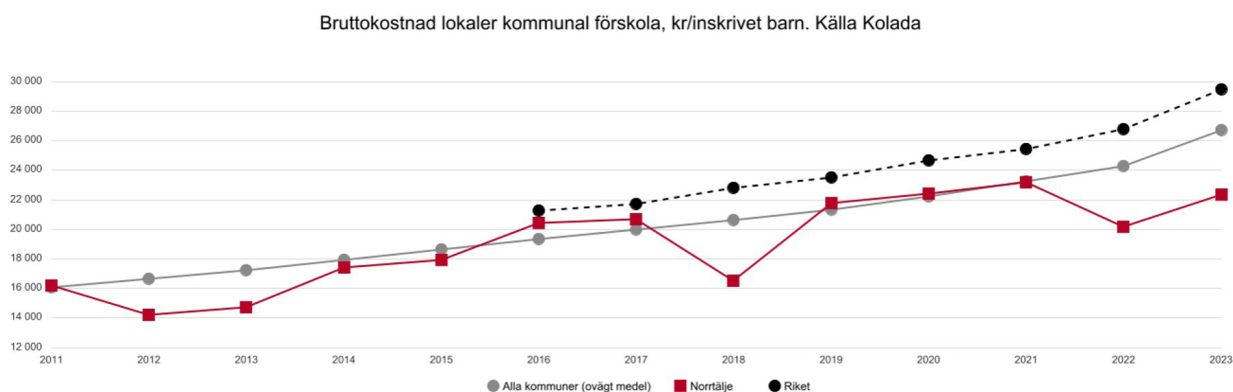
Figur 2.2. Kronor per inskrivet barn i förskola

Personalkostnaden i Norrtäljes kommunala förskolor ligger högre än riket. För att kunna hålla en hög andel medarbetare i verksamheterna har rektorer och avdelningschef under året minskat ledningen med en rektor inför 2025, vilket även skedde sommaren 2023. Från att det har varit tio rektorer är det från januari 2025 sju rektorer för de kommunala förskolorna.



Figur 2.3. Bruttokostnad personal per inskrivet barn

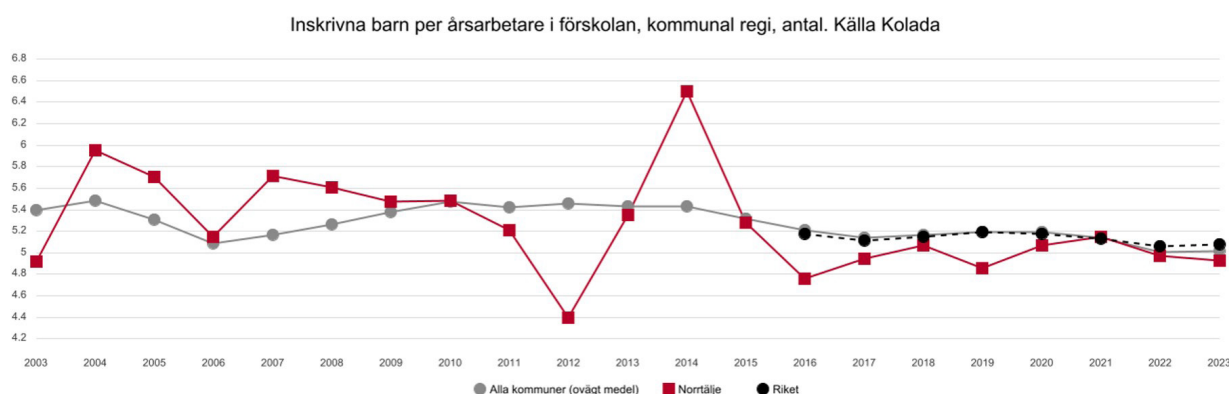
Lokalkostnaden per barn bygger på två olika delar, dels att lokalerna har rimliga hyresnivåer dels att beläggningen på förskolan är god. Lokalkostnaderna för de kommunala förskolorna (22 342 kr/barn) var 2023 lägre än riket (25 996 kr/barn) och även än övriga kommuner i Stockholms län (28 521 kr/barn). I Norrtälje finns några äldre förskolor som har låga restvärden som håller ner hyreskostnaden. När nya enheterna Skarsjö och Svanberga förskolor byggts kommer hyreskostnaden per barn att öka. Det är därför viktigt att arbeta för att förskoleplatserna beläggs och vid behov fortsätta att vidta omstruktureringsåtgärder om barnantalet fortsätter att minska.



Figur 2.4. Bruttokostnad lokaler per inskrivet barn

För att analysera förutsättningar att driva och utveckla en kvalitativ förskoleverksamhet, är måttet barn per årsarbetare det mest rättvisande underlaget i SCB årliga uppföljning per 15 oktober. Det ger en bild av medarbetarnas förutsättningar att bygga en stark organisation av barngrupper i förskolan. Att entydigt titta på gruppstorlekar utan att relatera det till antalet barn per årsarbetare ger en vanskelig uppfattning om förutsättningar att skapa kvalitativ förskola.

Samtidigt ökar antalet barn per årsarbetare när andelen förskollärare ökar då de är dyrare i lön än en barnskötare. I Norrtälje går det 4,9 barn per årsarbetare i de kommunala förskolorna. I länet är siffran 5,5 barn per årsarbetare i genomsnitt. De fristående förskolorna i Norrtälje har 4,8 barn per årsarbetare men samtidigt en lägre andel behöriga förskollärare.

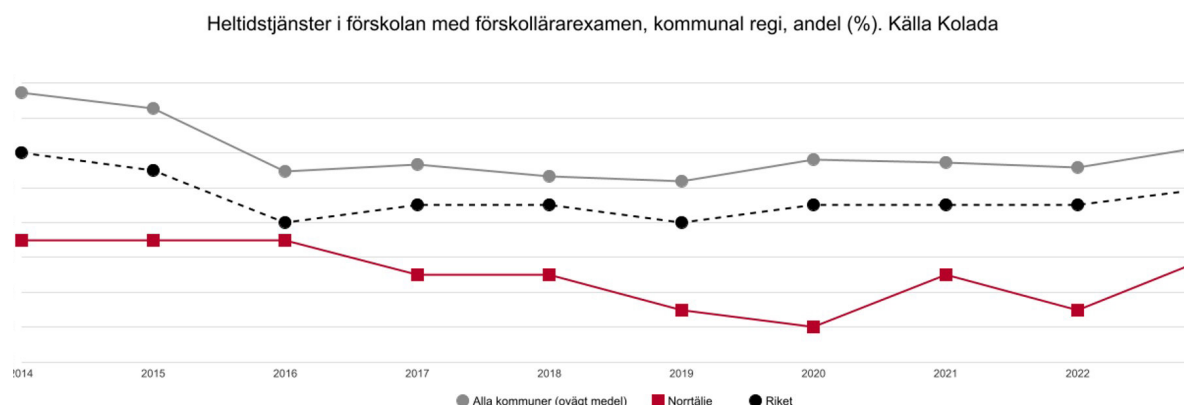


Figur 2.5. Barn per årsarbetare

Norrtäljes kommunala förskolor hade den 15 oktober 2023 en förskollärartäthet på 40 procent. Resultatet är något lägre än riket som har 44 procent förskollärare. Samtidigt har kommunerna i Stockholms län endast 34 procent förskollärare i sina verksamheter. De fristående förskolorna i Norrtälje har i medeltal endast 28 procent förskollärare anställda. Det finns stora skillnader mellan olika huvudmän för fristående förskolor i hur de prioriterar att anställa förskollärare.

Även inom den kommunala förskolan varierar andelen förskollärare mellan olika enheter. Tidigare har det funnits en tydlig trend som visar att det varit svårt att rekrytera förskollärare, särskilt till små förskolor på landsbygden. Denna trend är inte längre lika tydlig. I dagsläget är arbetsmarknaden för förskollärare inte lika ansträngd. Från att ha varit ett bristyrke och en utmaning i kompetensförsörjningen är det nu relativt enkelt att hitta behörig personal. Dock finns det en utmaning att som nyexaminerad förskollärare bli ensam förskollärare på en liten förskola och få stöd i sin introduktion i yrkesrollen. Trenden är att förskollärare efter en period som ensam förskollärare på en liten enhet söker sig vidare till förskolor med kollegor inom professionen för att fortsätta utvecklas.

Det är mer utmanande att hitta utbildade barnskötare. Det är därför positivt för kompetensförsörjningen i förskolan att Rodengymnasiet som lokal aktör fortsätter att utbilda barnskötare.



Figur 2.6. Andel med förskollärexamen (heltidstjänst)

Med 40 procent förskollärare ligger andelen nära en nivå som kan betraktas som väl avvägd utifrån de ekonomiska ramarna och förskolans resurstilldelning.

Utbildade förskollärare är en förutsättning för att leda arbetet mot förskolans mål i läroplanen (Lpfö-2018). Mindre förskolor med långa öppettider får utmaningar att bära en högre andel förskollärare och få ihop schemat för medarbetarna. De större förskolorna (minst 4 avdelningar) kan öka andelen förskollärare och även få en hållbar ekonomi. Herrängs förskola saknade förskollärare. De har därför under läsåret haft en förskollärare knuten till förskolan på del av sin tjänst för att planera undervisningen för barnen.

För att kunna verka för en ökad professionalisering och utbildningskvalitet på förskolorna finns det behov av att fortsätta se över förskolestrukturen. Förskolorna behöver ha en volym för att kunna skapa stabila och hållbara förutsättningar för medarbetarna för att kunna organisera en lärande miljö. Vikande barnantal med bibehållet lokalbestånd medför att en allt större del av förskolans budget går åt till hyreskostnader istället för kvalificerade medarbetare. I sammanhanget driver även den ökade hyresnivån upp lokalersättningen till de fristående förskolorna och hela kostnadsbilden påverkas negativt.

Bland förskollärarna i de kommunala förskolorna är 98 procent kvinnor. På alla befattningar i förskolan är det 96 procent kvinnor. Det skulle vara positivt om andelen män inom verksamheten kunde öka. I dagsläget finns endast ett antal manliga vikarier. Att som man arbeta i förskola kan vara utmanande utifrån tragiska händelser med övergrepp inom förskoleverksamhet i Sverige, där män tyvärr är överrepresenterade.



Huvudmannens genomförda insatser under läsåret 2023/24

Skapa förutsättningar för höjda kunskapsresultat. Mål 4.1

Ökade kunskaper inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för alla medarbetare i förskolan i syfte att stärka barnens språkutveckling

I förskolorna finns det på vissa håll fortsatt en bild av att språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet främst riktar sig mot barn med annat modersmål, vilket inte är fallet. Troligen kommer den uppfattningen från att det tidigare var de förskolor med högst andel flerspråkiga barn i sin verksamhet som var prioriterade.

För att öka förståelsen för alla barns språkutveckling har rektorer och biträdande rektorer deltagit i boksamtal ledda av förskolan i fokus. Rektorerna och de biträdande rektorerna behöver ha förståelse och kunskaper för att kunna prioritera arbetet på sina förskolor i syfte att leda och prioritera utvecklingsprocesserna i nödvändig riktning.

Under läsåret har det genomförts nätverk med fokus på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i regi med förskolan i fokus för medarbetare. De som under läsåret 2023/24 deltar i den riktade satsningen tillsammans med Skolverket har tidigare deltagit i de lokala nätverken. Det utbildas två piloter per förskoleområde inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. De lokala nätverken har varit uppskattade och det går att se effekter av dem i verksamheterna utifrån en ökad medvetenhet om arbetssättet.

Medvetenheten om att läsa mer med barnen genomsyrar flertalet förskolor. Flera rektorer har även arbetat för att öka medvetenheten hos vårdnadshavarna. För att möjliggöra att barn får ta del av litteratur på både sitt hemspråk och svenska har de förskolor som har barn med annat modersmål fått så kallade tvillingböcker inköpta till sig. Tvillingböcker är en barnbok på svenska och samma bok översatt till barnets modersmål. Kan inte förskolan läsa på barnets språk kan vårdnadshavarna få med boken hem och läsa den för barnet. Det ger större möjligheter för barnet att utveckla sin språkförståelse och kan stretcha barnens språkutveckling positivt.

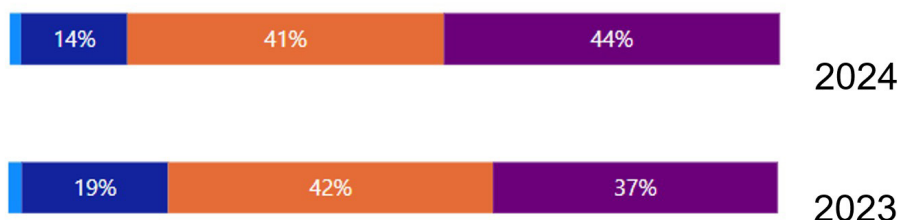
Resultatet i självskattningen har ökat hos alla arbetslag i förskolorna under 2024 jämfört med föregående år. Det visar en tydlig förbättring i andelen som arbetar språk- och kunskapsutvecklande. Trots framstegen kvarstår detta som ett utvecklingsområde, eftersom förändring av pedagogiska arbetssätt är en process som tar tid.

Analysarbetet inom det systematiska kvalitetsarbetet ska förbättras så att undervisningens resultat relaterar till målen i läroplanen.

Förskolorna fortsätter att förbättra analyserna av undervisningen på både arbetslagsnivå, förskolenivå och områdesnivå. Det är dock variationer i analyserna både mellan förskolor i ett område som mellan olika delar av en och samma förskola. Även mellan de olika områdena är det skillnader hur analysen av undervisningen byggs upp. Fokus hamnar i några fall mycket på omsorgen i främst några av de allra minsta förskolornas kvalitetsarbete där lärandet och undervisningen inte framkommer i respektive förskolans kvalitetsrapporter. Medarbetarnas självskattning på frågan "Jag analyserar regelbundet min egen praktik utifrån läroplanens intention" ökar så det ger en indikation till att arbetet går framåt. Att det nu stiger tyder på att utvecklingsområdet börjar ge önskad utväxling. När ett nytt utvecklingsområde lyfts in så sjunker oftast självskattningar utifrån ökad kunskap hos medarbetarna för att sedan åter öka, vilket stärker bilden av att det sker en positiv utveckling.

D. Jag analyserar regelbundet min egen praktik utifrån läroplanens intention

0 1 2 3



Figur 2.7. Självvärdering, SKA-enkät, personal

Sedan våren 2023 har det genomförts nätverk inom förskolan i fokus för att utveckla undervisningen kopplat till analys. I förskolan i fokus årsrapport beskrivs insatserna där analys har varit ett prioriterat område för många förskolor. Diskussionerna handlar nu mer om att det egentliga problemet inte handlar om analys utan att det är svårt att avgränsa underlaget i förskolans komplexa uppdrag. Det är en utmaning att formulera mätbara mål. Detta har också varit grunden till att de insatser projektet erbjudit har satt analys i ett större sammanhang. Att just se och följa framsteg i förskolan är en utmaning utifrån att kvaliteten uppstår i mötet mellan barn och pedagoger. Att följa upp kvalitativa underlag ställer stora krav på medarbetare och ledare i verksamheten och för att det ska bli möjligt behöver målbilden vara tydlig och mätbar.

Vid månadsskiftet november-december 2023 hölls en konferens arrangerad av förskolan i fokus, där samtliga förskolor i kommunen, oavsett huvudman, var inbjudna. Konferensen blev ett framgångsrikt och engagerande arrangemang. Förskolorna gavs möjlighet att analysera sitt nuläge, med utgångspunkt i de arbetsplaner som respektive förskola satt upp.

En särskilt intressant del av konferensen var de möten där avdelningar från fristående förskolor blandades med avdelningar från kommunala förskolor. Skillnader framträdde tydligt. Fokuset och engagemanget bland de kommunala förskolornas medarbetare var stort och det framgick att de flesta avdelningar erbjuder undervisning av hög kvalitet. Variationen framstod som betydligt större bland de fristående förskolorna. Vissa enheter visade sig ha brister som stack ut negativt i möten mellan arbetslagen, medan andra fristående aktörer uppvisade mycket hög pedagogisk kvalitet.

Totalt sett utvecklas det systematiska kvalitetsarbetet på de kommunala förskolorna starkt föregående år. Utvecklingsområdet kommer kvarstå för att få med alla medarbetare i processerna.

Sedan Läroplanen för förskolan (Lpfö 18) uppdaterades har förskolorna arbetat aktivt med att utveckla undervisningen, särskilt efter att begreppet undervisning förtydligades. De är tydligt att de områden som prioriteras också är de områden som utvecklas.

I årets kvalitetsarbete framgår det att det finns ett behov av att synliggöra hur medvetet leken används som en metod i förskolans arbete. Under läsåret 2024/25 har därför ett kartläggningsarbete inletts. Kunskapen hos förskolornas ledare kommer att byggas på då deras kunskap är en nyckelfaktor för att kunna utveckla gemensamma arbetsområden. Detta stöds även av de analyser som framkommer i årsrapporten från förskolan i fokus. Därför planeras framöver fler insatser inom området som inkluderar rektorerna under läsåret 2024/25.

Digitala verktyg är omdiskuterat i förskolan på nationell nivå och Skolverket har lämnat ett förslag på revidering av förskolans läroplan till regeringen sommaren 2024. Förslaget har inte behandlats av regeringen. Förskolorna i Norrtälje kommun har utvecklat en "Progressionskarta" som ger stöd och handledning för pedagoger i deras arbete med digitala verktyg. Progressionskartan beslutades våren 2023 och alla förskolor har arbetat med att implementera den i verksamheten. Stora skillnader kvarstår i hur bekväma medarbetare är då det gäller digitala verktyg och digitala system. Det kan gälla kommunens lönesystem eller att hantera digitala hjälpmedel tillsammans med barnen. Ett modernt samhälle ställer krav på att alla medarbetare har en grundläggande digital kompetens för att kunna fungera i organisationen. De flesta medarbetarna i förskolan har också tillgång till personliga iPads.

Arbetet med att integrera digitala verktyg i barnens lärprocesser, kommer att lämnas som ett utvecklingsområde på enhetsnivå. De förskolor som behöver vidareutveckla detta ansvarar själva för det, med stöd av de arbetsprocesser som beslutats i den gemensamma progressionskartan.

Det något minskade fokuset på att kommunicera förskolornas användning av digitala verktyg har påverkat resultaten i årets brukarundersökning. Resultatet visar en viss ökning av vårdnadshavare som svarar "vet ej" på frågan om hur "förskolan använder digitala verktyg för att utveckla mitt barns lärande". Digitala verktyg har varit ett långvarigt utvecklingsområde, som nu avslutas.

Ökat tryggheten och trivseln i skolan. Mål 4.2

Vårdnadshavare till barn i förskolan känner generellt stor trygghet med verksamheten, vilket framgår årets brukarundersökning där över 96 procent av vårdnadshavarna anger att de är trygga med förskolan. Förvaltningen följer dock noggrant utvecklingen på några få kommunala förskolor där resultaten kring trygghet varit lägre.

De två förskolor som hade lägsta resultaten 2023 är fortfarande kvar på en lägre nivå, men båda har visat en betydande förbättring 2024 jämfört med föregående år. Rektor och avdelningschef har tillsammans följt upp verksamheten på dessa förskolor och det är tydligt att det funnits utmaningar kopplade till kvalitet och trygghet.

Att skapa trygga barngrupper och att vinna vårdnadshavarnas förtroende är avgörande för en förskola som främjar lärande och utveckling. Medarbetarnas arbete med att möta, engagera sig i och säkerställa barnens välmående i samspel med vårdnadshavarna utgör grunden för denna trygghet. Sätter man frågan om en vårdnadshavare kan rekommendera sin förskola mot frågan om trygghet sammanfaller dessa data med varandra. Är man trygg kan man rekommendera sin förskola.

Det finns ibland en föreställning om att barnen är tryggare på en liten förskola med kanske två avdelningar än en större med fyra grupper eller fler. I Norrtäljes brukarundersökning finns inte stöd för den bilden. Det är snarare så att en större förskola med fler medarbetare är mindre känslig för förändringar i medarbetargruppen än en mindre förskola där enstaka byten av medarbetare kan påverka den upplevda tryggheten mer hos vårdnadshavarna. I undersökningen för 2024 är tryggheten lägre på en av de minsta förskolorna där det varit viss frånvaro hos medarbetarna under läsåret 2023/24.

Att följa andelen trygga vårdnadshavare och de som kan rekommendera sin förskola är ett viktigt mått på grundstrukturen för kvalitet på förskolan. Att förskolan har en hög andel trygga vårdnadshavare har troligen en grund i de dagliga mötena med medarbetarna vid hämtning och lämning på förskolan. God kommunikation och lyhördhet är viktigt för att fånga upp vårdnadshavares frågor och eventuella oro.

Skapa en stödjande och uppmuntrande lärmiljö. Mål 4.3

I förra årets kvalitetsrapport identifierades ett behov av att utveckla och förbättra dokumentationen kring särskilt stöd i förskolan samt att öka samsynen inom hela organisationen. Under året har workshops genomförts tillsammans med handläggarna av riktat individtillägg, där fokus legat på att tydliggöra krav på kvalitet och struktur i ansökningar.

Ett fortsatt utvecklingsområde är att stärka processerna för hur varje enhet följer upp barn som utmanar verksamheten och behöver olika former av anpassningar. Diskussioner i verksamheten kretsar ofta kring huruvida ett barn har rätt till riktat individtillägg eller inte. Det har dock blivit tydligt att det finns behov av att samordna och utveckla arbetsprocesserna innan en ansökan om riktat individtillägg lämnas in.

Förskolan har 1,4 tjänsteutrymme avseende centralt placerade specialpedagoger. Dessa arbetar på uppdrag av förskolorna. Idag hanteras ärenden genom att en rektor efterfrågar/beställer stöd av specialpedagogen. Det finns behov av tydligare riktlinjer för vilka prioriteringar som ska göras av specialpedagogiska insatser. Arbetet att förtydliga detta föreslås ske i samråd mellan förskoleverksamheten och stödfunktionerna.

Att upprätta handlingsplaner, utvärdera och följa upp stödinsatser blir nästa steg för att säkra upp att alla barn får det stöd de har rätt till. Rektorer behöver bli trygga i sin hantering genom att alla delar förtydligas och att kunskapsnivån ökar om bland annat rättspraxis.

Minska sjukfrånvaron

Sjukfrånvaron är, och har historiskt varit, hög i förskolan. Ur mål och budget 2024 - 2026 hämtas följande mål: Förvaltningarnas ledningsgrupp har under året arbetat fram övergripande mål för samtliga förvaltningar och ett av målen är att sänka den totala sjukfrånvaron med 0,5 procentenheter per år från och med 2023.

Under pandemin var sjukfrånvaron särskilt hög i förskolan. Under senare år har utfallet från januari till juni analyserats respektive år, vilket visar en positiv kurva. En minskning skedde från 2022 till 2023 med 1,4 procentenheter och 2024 ned ytterligare drygt 1 procentenhet. Rektorernas arbete med aktiv sjukskrivning, omtankessamtal efter fyra sjukfrånvarotillfällen och även den fördjupande kartläggningen efter sex sjukfrånvarotillfällen bedöms ge positiva effekter.

Minskningen sker främst inom korttidsfrånvaron, vilket gör att den relativa andelen sjukfrånvaro över 59 dagar ökar, vilket är naturligt när korttidsfrånvaron minskar. Arbetet och fokuset behöver fortsätta. För att minska stress och tydliggöra förväntningar på medarbetarna pågår även arbete för att se över och uppdatera den lokala uppgörelsen kring pedagogisk utvecklingstid (PUT) för förskollärare i samspel med Sveriges lärare. Rektorer och avdelningschefer har uppmärksammat att pedagogerna dokumenterar mer än vad som är nödvändigt enligt styrdokumentet. Otydlighet kring dokumentation bidrar till den stress som vissa medarbetare uttrycker.

Resultat och analys av läsåret 2023/24

Sammanvägd analys av resultaten

De kommunala förskolorna i Norrtälje har överlag en hög kvalitet i verksamheten. Grunden till kvaliteten byggs upp av kvalificerade och engagerade medarbetare som kontinuerligt planerar, dokumenterar och analyserar undervisningen för att utveckla verksamheten vidare. Största tillgången är den samlade kompetensen. En framgångsfaktor är också att arbeta tillsammans, både i arbetslaget, mellan förskolor och på rektorsnivå. Att våga dela med sig av framgångar och utmaningar och lära av varandra ger stora utvecklingsmöjligheter. Förskolan i fokus är en viktig del i denna framgång. De samordnar och möjliggör dessa viktiga samarbeten.

Arbetet med att tydliggöra undervisningen i förskolan, som infördes i Lpfö 18, har stärkt förskolornas förmåga att arbeta med målstyrda processer. Förskolans komplexa uppdrag gör det utmanande att sätta tydliga mål, vilket är avgörande för att kunna utvärdera och analysera arbetet effektivt. Stor vikt har därför lagts vid att sätta analysen i ett större sammanhang, med stöd till pedagogiska ledare som ansvarar för utvecklingen på förskolorna.

För att stärka ledarskapet har nätverk för rektorer, biträdande rektorer och pedagogiska ledare organiserats. De olika nätverken har varit framgångsrika och kommer att fortsätta under läsåret 2024/25.

Utvecklingen av analys och undervisning genom nätverk på olika nivåer höjer kvaliteten på undervisningen. En positiv effekt av insatserna är att dokumentationsbördan har minskat för pedagogerna, vilket gjort att de enbart kan fokusera på det som ger effekt i utbildningen. Tydlighet och samsyn på förväntningarna skapar en trygghet och lugn som borgar för ett kvalitativt bra arbete.



En förskola skriver att analyserna har medfört att de mer eller mindre övergett fasta grupper och utgår från barnens intressen och behov i form av stationära undervisningsgrupper. Det arbetssättet, med engagerade närvarande pedagoger, borgar för undervisningssituationer i grupper anpassade efter aktivitetens förutsättningar i stället för en fast gruppindelning. Utmaningen med arbetssättet är att när SCB följer upp gruppstorlek, vilket har fått stort fokus både politiskt och i Norrtelje tidning, redovisas hela avdelningen som en grupp enligt regleringarna för rapporteringen av barngrupper. Utifrån det är måttet barngruppsstorlek trubbigt och missvisande som målvärde. Fokus bör läggas på måttet barn per årsarbetare.

En annan jämförelse från tidigare år är att personalbemanningen ökat procentuellt utifrån tjänstefördelning och ökade antal barn, vilket också upplevs som positivt. Det blir då mindre sårbart när medarbetare är frånvarande samt att samarbetet mellan avdelningarna har ökat generellt. Det skapar förutsättningar för pedagogerna att skapa en god undervisningskvalitet i förskolan.

Under läsåret 2024/25 kommer undervisningen fortsätta utvecklas med fokus på lek. Nuläget kommer kartläggas i förskolorna och förskolan i fokus har bjudit in till en konferens för att öka medvetenheten hos rektorerna kring lek som begrepp och arbetssätt.

Utvecklingsområden kommande läsår

4.1 Skapa förutsättningar för höjda kunskapsresultat

Fortsatt utveckling av undervisningen med fokus på leken i förskolan. Att använda leken som redskap i det språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet eller förhållningssättet, kopplat till undervisningen. Undervisningens effekter följs upp via analyser enligt former som inarbetats i analysnätverken.

4.2 Öka tryggheten och trivseln i förskolan

Trygghet är grunden för lärande i förskolan. Trygga vårdnadshavare som tillsammans med sina barn möter trygga, lyhörda och engagerade pedagoger. Förskolorna har bra resultat inom området, som verksamheten ska verka för att bibehålla.

Grundskola



Grundskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2023/24

Huvudmannens genomförda insatser under läsåret 2023/24

Skapa förutsättningar för höjda kunskapsresultat. Mål 4.1

Under läsåret 2023/24 har arbetet med att kontinuerligt höja kunskapsresultaten inom Norrtälje kommuns grundskolor fortskridit. Förbättringarna har inom vissa områden tagit längre tid än förväntat. Förändringar inom skolans kultur och arbetssätt kräver tid för att uppnå hållbara resultat. Det är också av avgörande betydelse att denna förändring sker i klassrummet i samarbete mellan lärare och elever.

Resultatuppföljning

Efter flera års arbete med att etablera strukturer för resultatuppföljning har fokus under det senaste året skiftat till att fördjupa analysen av elevernas resultat.

Under föregående läsår har flertalet skolor ytterligare stärkt sitt fokus på att effektivisera användningen av befintliga resurser, däribland användningen av lärartid och lektionsinnehåll. Detta för att optimera stödet till eleverna och säkra goda utbildningsresultat. Arbete fortgår under kommande läsår. Vid fyra fasta tidpunkter – september, december, mars och maj – kommer grundskolorna att rapportera elevresultat avseende läsutveckling, matematikresultat, och vid två tillfällen, anknytning. Därtill kommer uppföljning av resultat inom läsa-skriva-räkna-garantin, de nationella proven samt terminsbetygen.

Under de fem utlagda kvalitetsdagarna under skolåret har alla medarbetare tid avsatt för att följa upp och analysera undervisningens resultat. Framöver ligger fokus på att länka dessa resultat till undervisningens kvalitet, med målsättningen att ytterligare förbättra undervisningens effektivitet.

Åtgärder för ökad elevnärvaro

Varje grundskola har ansvar att löpande följa upp elevfrånvaro och alla skolor arbetar aktivt med att minska frånvaron. Vissa skolor har etablerat särskilda system för att öka närvaron hos elever med hög frånvaro.

Barn- och utbildningsförvaltningens närvaroteam har både bistått enheterna på skolnivå och arbetat med elevärenden på individnivå. Från och med vårterminen 2024 har teamets kapacitet förstärkts genom ett formellt samarbete med socialtjänsten, och det då "nybildade" skolsociala närvaroteamet fortsätter arbeta strategiskt för att förbättra elevernas närvaro i skolan.

Under föregående läsår hade 55 elever högre frånvaro än 50 procent på högstadiet. Det är 3,6 procent av alla högstadieelever i den kommunala grundskolan. På nästan alla högstadieskolor finns ett mönster som visar en ökning av frånvaron från årskurs sju till årskurs nio. Långsjöskolan och Wigulfskolan bryter det mönstret med fler elever i årskurs sju och åtta med högre frånvaro än i årskurs nio.

Det finns indikationer på att frånvaron är underrapporterad. Vid stickprov har det framkommit att det finns elever med stor frånvaro som inte har rapporterats i Skola24 i enlighet med den faktiska frånvaron. Ett arbete med att säkerställa att inrapporteringen sker enligt riktlinjerna har påbörjats och kommer att intensifieras under läsåret 2023/24.

Antal och andel med frånvaro 30-49,9%				
År	Tidpunkt	Antal	Andel	
2023	Aug-Okt	222	4 %	
2023	Okt-Dec	280	6 %	
År	Tidpunkt	Antal	Andel	
2024	Jan-Mars	247	5 %	
2024	Mars-Maj	261	5 %	
År	Tidpunkt	Antal	Andel	
2024	Aug-Okt	159	3 %	

Antal och andel med frånvaro 50% eller mer				
År	Tidpunkt	Antal	Andel	
2023	Aug-Okt	74	1 %	
2023	Okt-Dec	95	2 %	
År	Tidpunkt	Antal	Andel	
2024	Jan-Mars	125	2 %	
2024	Mars-Maj	142	3 %	
År	Tidpunkt	Antal	Andel	
2024	Aug-Okt	83	2 %	

Antal och andel med frånvaro 30% eller mer				
År	Tidpunkt	Antal	Andel	
2023	Aug-Okt	296	6 %	
2023	Okt-Dec	375	7 %	
År	Tidpunkt	Antal	Andel	
2024	Jan-Mars	372	7 %	
2024	Mars-Maj	403	8 %	
År	Tidpunkt	Antal	Andel	
2024	Aug-Okt	242	5 %	

Figur 3.1. Antal och andel elever i grundskolan med frånvaro utifrån olika procentsatser

Insatser för att öka läsningen i skolan

Under läsåret 2023/24 har omfattande insatser genomförts för att främja skönlitterär läsning bland barn och ungdomar i Norrtälje kommun. Våren 2023 anställdes en barn- och ungdomsbibliotekarie inom förvaltningen med uppdrag att kartlägga grundskolornas bibliotek, särskilt på låg- och mellanstadienivå. Uppdraget innefattade att bedöma bokutbudet, organiseringen av bibliotekens struktur samt bibliotekens förmåga att inspirera till läsning. Under sommaren 2023 assisterade bibliotekarien flera skolor med att rensa och strukturera sina bibliotek.

Huvudfokus har legat på att stödja mellanstadiet, där resultatuppföljningen visade att ett antal elever inte uppnått en läsförmåga som möjliggjorde att de fullt ut kunde tillgodogöra sig läromedelstexterna. Denna observation bekräftades även av Skolinspektionen i en nationell granskning 2022, som fann att mellanstadiets arbete med läsutveckling var otillräckligt.

Insatserna med skolbibliotekarien har haft en positiv effekt på mellanstadieskolorna i kommunen och har ökat intresset för läsning och litteratur bland eleverna. Under kommande läsår avser förvaltningen att rekrytera ytterligare en ambulerande bibliotekarie för att fortsätta och utvidga dessa insatser.



Öka tryggheten och trivseln i skolan. Mål 4.2

I Norrtälje kommuns grundskolor används flera pedagogiska metoder för att skapa en trygg och inspirerande skolmiljö där eleverna kan känna sig delaktiga och motiverade.

PAX är ett verktyg som används i lågstadiet för att skapa strukturer och rutiner under skoldagen. Eleverna är medskapare av sin arbetsmiljö, vilket ger positiva resultat i form av ökad delaktighet och ansvarskänsla. Flera skolor i kommunen har genomgått utbildning inom PAX-metoden.

IBIS (Intervention for Behavioral and Instructional Support) är ett program som drivs av Uppsala universitet och har som mål att stärka rutinerna i undervisningen. Det fokuserar bland annat på att lärare ska utveckla och stärka sina relationer till eleverna. För närvarande deltar tre skolor i Norrtälje kommun i denna utbildningsinsats.

Steget före är en fortbildningssatsning där lärare och övriga medarbetare utbildas i att identifiera och anknyta till elever som ännu inte har etablerat starka relationer i skolan. Genom ett observations-verktyg kan skolpersonalen kartlägga de elever som upplever svårigheter i skolan. För närvarande deltar fem skolor i denna utbildning.

CPS (Collaborative Problem Solving) är en samtalsmodell som hjälper lärare och övriga medarbetare att samarbeta med elever för att lösa individuella utmaningar. Flera av kommunens skolor har fått utbildning i CPS och använder denna modell i det dagliga arbetet.

Ovanstående insatser är alla del av kommunens strategi för att säkerställa att eleverna känner sig trygga och trivs i skolan. Målet är att främja en positiv inlärningsmiljö där elever inte bara känner sig sedda och stödjande, utan också får ökat intresse för sitt eget lärande och på sikt utvecklar ett större ansvarstagande för sin utbildning. En framgångsfaktor är att fritidshemmet och förskoleklassen deltar i vissa av insatserna. Alla medarbetare blir på så sätt involverad och arbetet kan genomsyra hela organisationen.

Flera skolor deltar även i Trauma medveten omsorg (TMO). Insatsen startade 2021 inom ett samarbete med Skolverket och Rädda barnen. Skolverket tillhandahåller fortfarande platser under vissa perioder. Flera rektorer låter nyanställda medarbetare genomgå utbildningen för att säkerställa att alla på enheten har likvärdig kunskap inom området.

Skapa en stödjande och uppmuntrande lärmiljö. Mål 4.3

Arbetet med att skapa tillitsfulla relationer mellan elever och alla medarbetare på skolan är en ständigt pågående process. Att säkerställa att alla elever känner sig trygga är en av skolans mest centrala uppgifter. En grundläggande del av detta arbete är att varje skola har tydliga ordningsregler, vilket är implementerat i samtliga skolor. För att skapa en trovärdig och förutsägbar miljö är det dessutom nödvändigt att medarbetarnas förhållningssätt är enhetligt och konsekvent, så att eleverna upplever en sammanhängande och pålitlig skolvardag.

I elevenkäterna för årskurserna 5 och 9 ställs frågor om elevernas arbetsmiljö. Enkätsvaren ger oss värdefull insikt i hur eleverna upplever tryggheten och trivseln på sina skolor, vilket hjälper oss att identifiera områden där ytterligare insatser kan behövas.

Elevenkäter årskurs 5	2020	2021	2022	2023	2024
Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer / Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet (2022,2024). Andel (%)	65	70	76	62	77
Jag har studiero på lektionerna / Hur ofta är det arbetsro på lektionerna (2022 och 2024). Andel (%)	65	73	83	72	81
Jag känner mig trygg i skolan. Andel (%)	86	82	89	87	95

Tabell 3.1. Resultat från elevenkäter. Norrtälje kommuns utbildningsenkät ojämna år och Skolinspektionens Skolenkäten jämna år

Elevernas intresse för skolarbetet visar på en positiv utveckling, med en förbättring på 11 procentenheter över de senaste åtta åren. Trots detta uppger 23 procent av eleverna att de saknar intresse för skolarbetet, vilket utgör en tydlig utmaning som behöver prioriteras. Noterbart är att intresset förbättrats med 15 procentenheter jämfört med förra året. Det är ett positivt resultat som eventuellt kan förklaras av att frågan är ställd på ett annat sätt, se tabell 3.1.

Även den upplevda studieron har förbättrats med en ökning på 23 procentenheter över en åttaårsperiod och en ökning på 9 procentenheter sedan förra året. Arbetsro i klassrummet är en subjektiv upplevelse, vissa elever kräver absolut tystnad för att känna arbetsro, medan lärare som uppfattar lektionerna som lugna ändå kan få negativa resultat från enskilda elever. Detta visar på behovet av att arbeta vidare för att stärka arbetsron och tydligare definiera frågeställningarna i elevundersökningarna. Frågeställningen om studiero är från och med 2024 förändrad till frågan om eleven upplever att de kan koncentrera sig på skolarbetet.

Tryggheten i skolan ligger generellt på en hög nivå. I årskurs 5 känner sig 95 procent av eleverna trygga, vilket är en ökning med 10 procentenheter sedan 2016 och åtta procentenheter från föregående år. Detta är ett mycket glädjande resultat som bekräftar de framsteg som görs inom grundskolorna. Arbetet fortsätter dock för att säkerställa att samtliga elever känner sig trygga och sedda i sin skolmiljö.

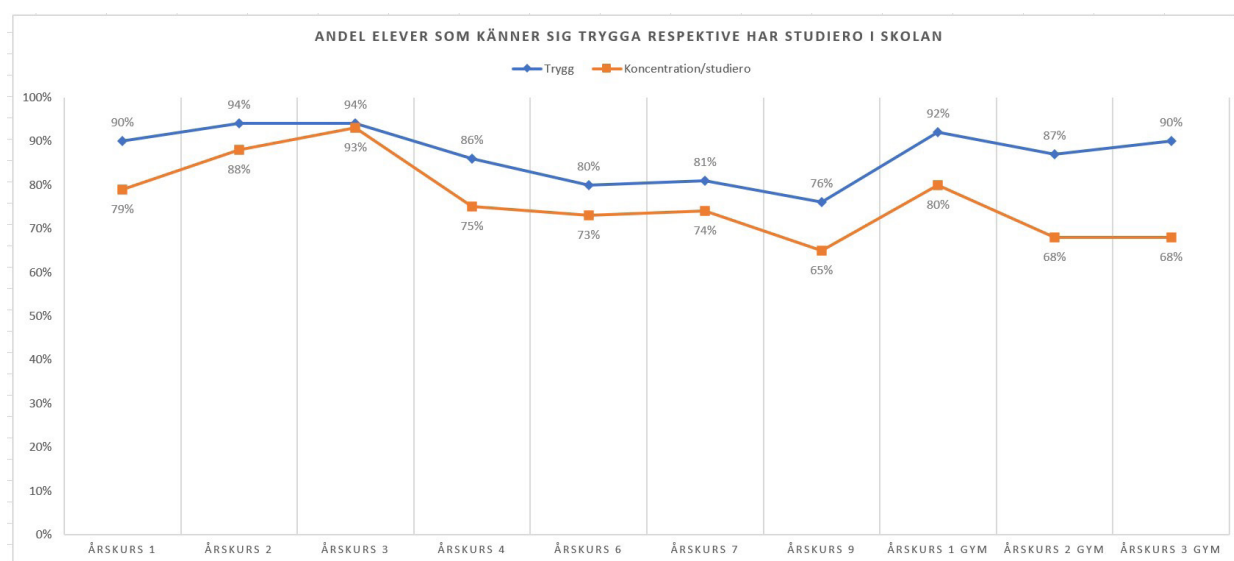
Elevenkät årskurs 9	2020	2021	2022	2023	2024
Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer. Andel (%)	-	35	33	36	37
Skolarbetet stimulerar mig att lära mig mer. Andel (%)	51	-	-	-	
Jag har studiero på lektionerna /det går att koncentrera sig på lektionerna. Andel (%)	57	59	68	68	65
Jag känner mig trygg i skolan. Andel (%)	75	79	78	79	76

Tabell 3.2. Resultat från elevenkäter. Norrtälje kommuns utbildningsenkät ojämna år och Skolinspektionens Skolenkäten jämna år fram till och med 2022.

När det gäller årskurs 9 är resultaten lägre än för mellanstadiet. Trots en svag förbättring under de senaste tre åren uppger endast 37 procent av eleverna ett intresse för skolarbetet. Inför kommande läsår avser förvaltningen att fokusera på elevernas långsiktiga lärande, med förhoppningen att detta ska öka intresset för skolarbetet. Införandet av språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, SKUA, kan också ge en positiv effekt då brist på förståelse för kunskapsområdet skapar ointresse. När lärare kan erbjuda en undervisning av hög kvalitet, vilket är en effekt som förväntas, kan elevernas intresse öka.

Även elevernas upplevda studiero och trygghet visar på alltför låga siffror i elevenkäterna för årskurs 9. 35 procent av eleverna rapporterar att de inte känner studiero, och 24 procent uppger att de känner sig otrygga i skolan. Respektive skola genomför egna kartläggningar för att komma till rätta med både trygghet och studiero. Under flera år har tryggheten på skolan och studieron i klassrummen varit ett utvecklingsområde. Det är också anledningen till att förvaltningen erbjudit olika insatser för att komma till rätta med otrygghet och svårigheter att koncentrera sig på studier i klassrummet.

Barn- och utbildningsförvaltningen genomför elevenkäter i samtliga årskurser varje år. Som tidigare nämnts får inte årskurserna 5 och 9 (från och med 2022 gäller det istället årskurs 8) förvaltningens egen enkät de år som Skolinspektionens stora enkät skickas ut till målgruppen. Lågstadiet och gymnasieskolan har högst trygghetsvärden. Årskurs 9 har lägst värde både i trygghet och studiero. Det är en liten förskjutning då det tidigare år varit årskurs 8 som haft låga värden. I samtliga årskurser förutom årskurs 3 har studiero lägre värde än tryggheten. Det kan vara en konsekvens av att studiero kan vara en subjektiv faktor och att elever uppfattar studiero på olika sätt, inte nödvändigtvis att det inte går att koncentrera sig.



Figur 3.2. Andel elever som känner sig trygga respektive har studiero i skolan. Källa: elevenkäter.

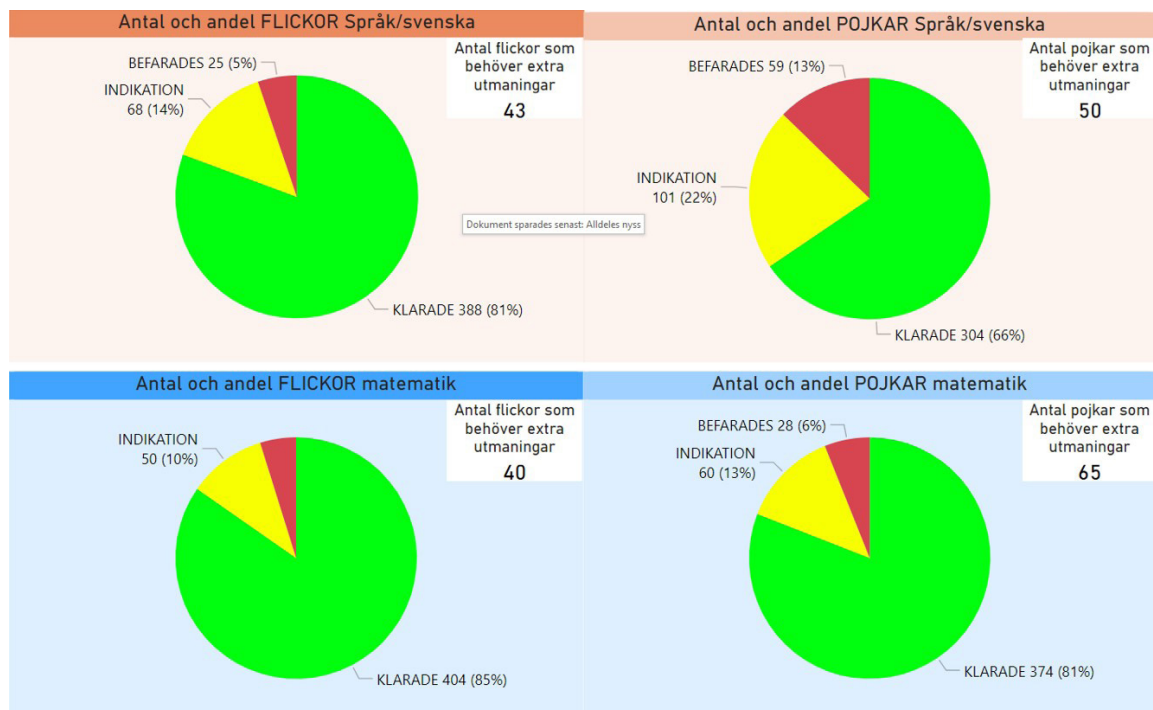
Vid granskning av grundskolornas kvalitetsrapporter framgår det att det finns områden där medarbetarna anser att skolan inte når upp till uppsatta mål. Ett sådant område är elevernas delaktighet och inflytande. För att eleverna ska kunna ta ansvar för den egna inläringen är det viktigt att de involveras i planering och utvärdering av undervisningen. Det finns också behov av att stärka samplanering och bedömning av undervisningen hos medarbetare.

Att motverka befästa könsmonster är en viktig uppgift för grundskolan. Det går att betrakta enkätsvaren som positiva i den meningen att en stor majoritet av eleverna är medvetna om könsroller, men det finns också ett klart behov av förbättringar på samtliga grundskolor. Under de två senaste åren har barn- och utbildningsförvaltningen deltagit i Norrtälje Pride. Ett årshjul för mänskliga rättigheter har tagits fram av förvaltningen för förskolan och skolan att använda. För att främja förståelsen för mänskliga rättigheter är det viktigt att eleverna får granska invandrade könsmonster. Läroplanen är tydlig med att arbetet inom detta område ska finnas.

Resultat för lågstadiet inklusive förskoleklass

Förskoleklass: Garantin för tidiga insatser

Implementeringen av garantin för tidiga insatser bedöms under de senaste åren genomföras i enlighet med regelverket. När lärare rapporterar in resultaten till förvaltningen anger de i relativt hög grad att specialpedagogisk kompetens inte deltagit i bedömningar för elever som indikerar eller befaras inte nå målen. En fördjupad analys som skett i samråd med rektorerna visar dock att specialpedagogisk kompetens bedöms finnas hos vissa lärare, vilket måste bäras in i analysen. Rektorerna har i dessa fall bedömt att lärarna har möjlighet att genomföra bedömningarna på egen hand.



Figur 3.3. Resultat av kartläggningen i förskoleklass. Matematik och svenska.

Fem procent av flickorna är i behov av stöd både i svenska och matematik i förskoleklass. För pojkarna är det sex procent inom svenska och 13 procent inom matematik som har behov av stöd för sin kunskapsutveckling.

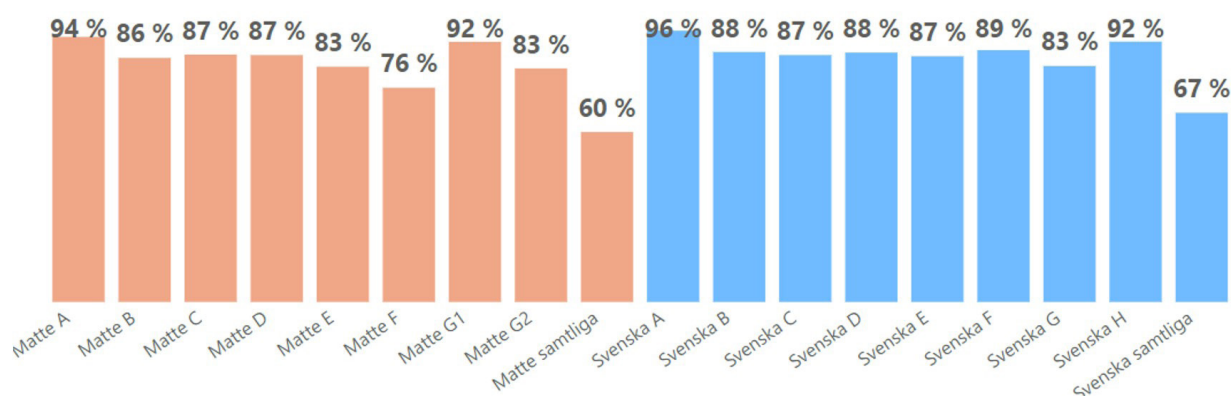
Det har framkommit att lärare känner sig stressade av att genomföra garantin som ibland uppfattas som något som ligger utanför ordinarie undervisning. Barn- och utbildningsförvaltningen har tidigare identifierat att genomförandet av garantin har haft en del utmaningar. Det har framför allt rört sig om en brist på specialpedagogisk medverkan men det finns även vissa skolenheter som inte har analyserat resultaten i tillräcklig utsträckning i sitt systematiska kvalitetsarbete. Vissa skolor genomför dock genomarbetade analyser.

- Kvisthamraskolan har till exempel analyserat genomförandet och resultaten från garantin och kommer att arbeta aktivt med tallinjen och problemlösning utifrån resultatet i matematik i årskurs 1.
- Bålbroskolan är ett annat exempel som har sett en progression där elever befarades inte nå målen i årskurs 1 nu endast indikerar att inte nå målen. De elever som fortfarande befinner sig inom området befaras fortsätter att få stöd av speciallärare med ett tätt samarbete med vårdnadshavarna. Skolan har även identifierat att det är olika elever som klarar eller inte klarar de olika områdena i matematiken. Det är samma mönster gällande de nationella proven i matematik.

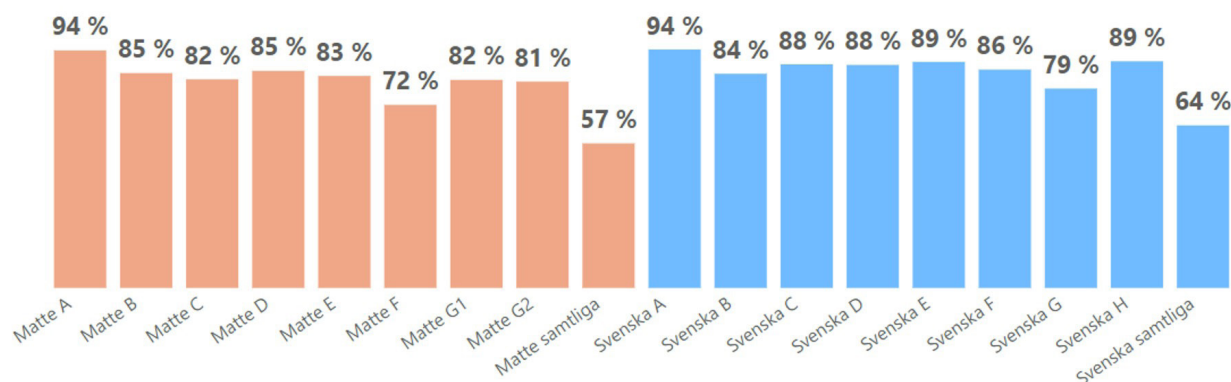
Nationella prov i årskurs 3

Inom matematik har 60 procent av eleverna klarat samtliga delprov, medan motsvarande siffra för svenska är 67 procent. För elever som läser svenska som andraspråk, vilket omfattar totalt 53 elever inom den kommunala verksamheten, har 21 procent klarat alla delprov. Resultaten stämmer överens med analyser som vissa skolor genomfört på lokal nivå och som visar att det är olika elever som klarar olika prov. Det totala resultatet blir därför så lågt som 59 procent även om det lägsta delprovet ligger på 76 procent.

I matematik har prov F länge varit det delprov med lägst resultat trots en positiv utveckling sedan 2022. Ett liknande mönster ses i svenska, där prov G visar lägst resultat men med en årlig förbättring sedan 2022.



Figur 3.4. Andel (%) som nått kravnivån i NP årskurs 3, VT 2024.



Figur 3.5. Andel (%) som nått kravnivån i NP årskurs 3, VT 2023

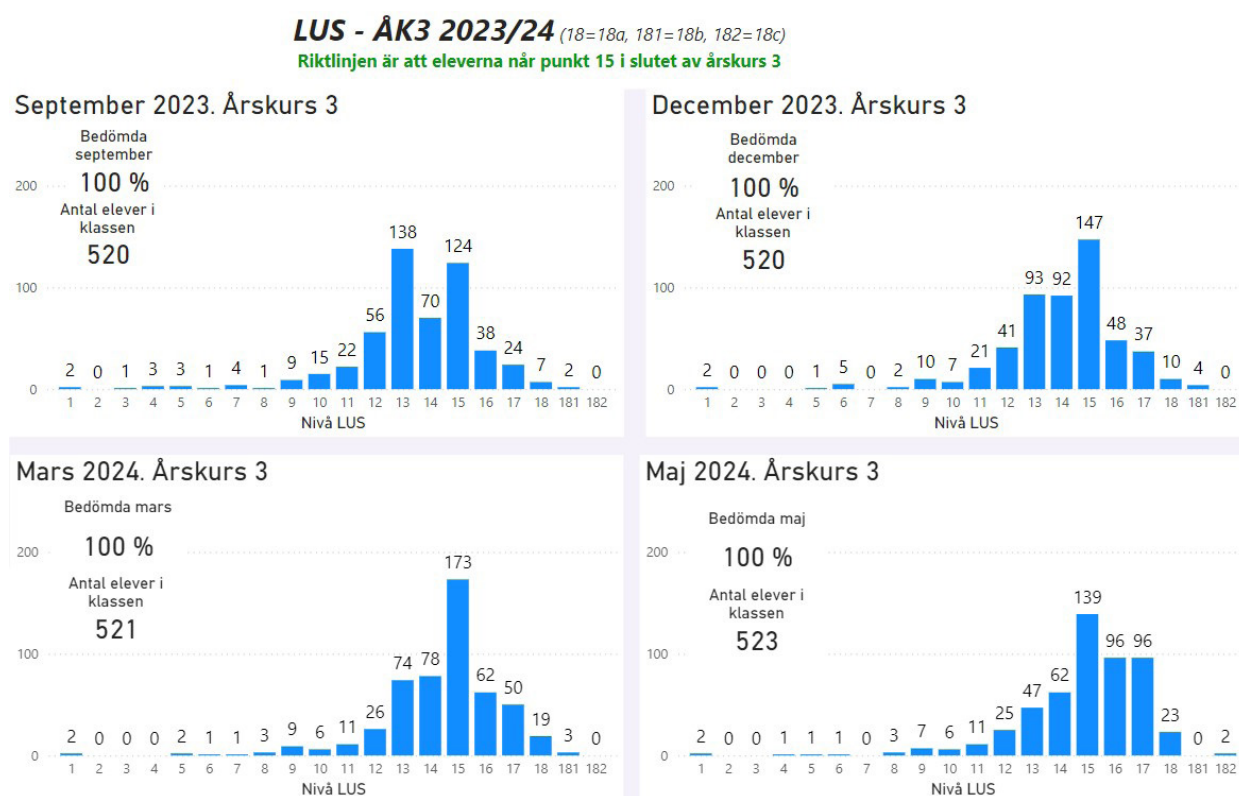
Prov F i nationella provet handlar om skriftliga räknemetoder där subtraktion prioriteras på grund av att elever oftast har lättare att addera. Subtraktionsuppgifterna ger lärare en förståelse för hur väl eleverna har förståelse för räknemetoderna. Genom att analysera resultaten kan lärare fokusera på de områden som eleverna har svårast för

Läsutvecklingsschema, LUS

För att systematiskt följa elevernas läsprogression från årskurs 1 till årskurs 6 används ett läsutvecklingsschema (LUS) som gör det möjligt att kontinuerligt övervaka och främja resultaten.

Kravnivån för årskurs 1 är LUS-punkt 10. På övergripande nivå går det att observera en förväntad progression från september 2023, då 27 procent av eleverna uppnådde kravnivån, till maj 2024, där 78 procent kan läsa utifrån kraven i årskurs 1. Vidare kan det konstateras att 47 procent av eleverna har kommit i gång ordentligt med sin läsning (LUS-punkt 12–17), vilket är en bra indikation för deras fortsatta studier på lågstadiet. Det är 22 procent av eleverna som ännu inte har nått kravnivån för årskurs 1. De flesta av dessa elever ligger nära kravnivån. Dessutom behöver vissa elever mer tid för att knäcka läskoden, vilket är en del av inlärningsprocessen.

I årskurs 3 är målsättningen att eleverna når LUS-punkt 15 i slutet av läsåret. Punkt 15 innebär flytande läsning. I september 2023 uppnådde 38 procent av eleverna denna nivå, medan andelen steg till 68 procent i maj 2024. Det var dock 89 procent av eleverna som nådde LUS-punkt 13. För att säkerställa fortsatt läsutveckling krävs en strukturerad överlämning till mellanstadiet, där lärare fortsätter att arbeta med elevernas läsning. Det är av stor vikt att mellanstadiet aktivt understödjer elevernas vidare utveckling inom detta område. I figuren nedan kan resultaten för LUS följas från september till maj för elever i årskurs 3.

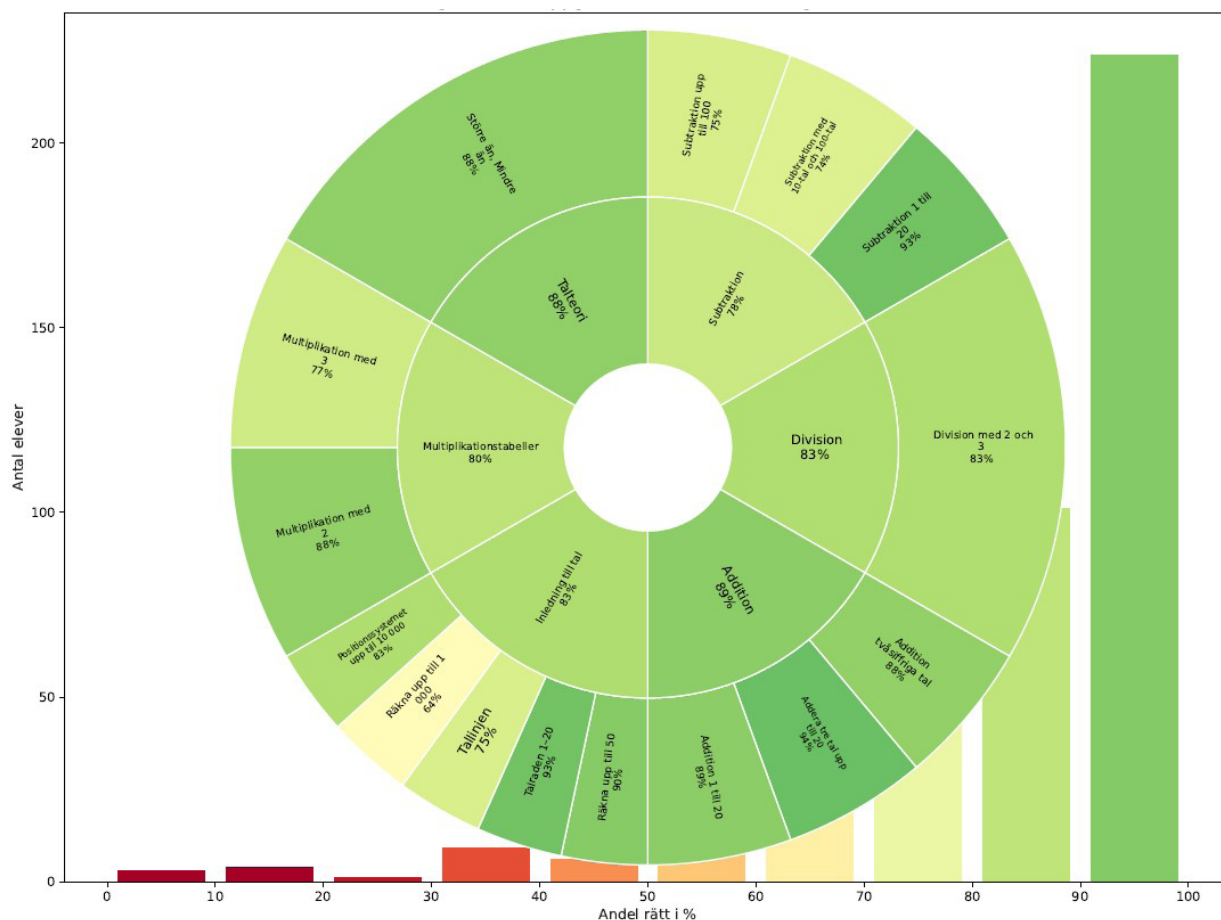


Figur 3.6. Läsutvecklingsschema. Resultat för årskurs 3 läsåret 2023/24.

Magma

Ett systematiskt resultatuppföljningssystem i matematik har implementerats utifrån ett pilotprojekt hösten 2023. Mätningar genomförs från och med våren 2024 fyra gånger per år, i samtliga grundskolor. Matematiken är uppdelad i olika områden, som exempelvis addition och division, för att skapa en detaljerad bild av varje elevs framsteg och eventuella behov av stöd.

Systemet använder en färgskala för att tydligt signalera elevernas förståelse inom varje område. Färgskalan går från rött till grönt där grönt innebär att en stor del av eleverna alternativt alla klarar det specifika området. Alla klasser i alla årskurser använder Magma för att säkerställa att eleverna har förstått undervisningen i matematik. Utifrån resultaten kan läraren förstärka undervisningen i vissa områden så att den aktuella gruppen kan tillgodogöra sig innehållet i matematikundervisningen. Figuren nedan redogör för resultaten för årskurs 3, våren 2024. Bland annat kan det konstateras att 26 procent av eleverna inte fullt ut bemästrar att räkna upp till 1000 men i princip alla kan subtraktion 1 till 20.



Figur 3.7. Resultat per delområde. Samtliga deltagare. Fördelning av andel uppgifter med rätt svar. Diagnos för årskurs 3 VT 2024.

Sammanvägt resultat av lågstadiets resultat

En sammanvägd analys av lågstadie- och förskoleklassresultaten visar att kontinuerlig och systematisk uppföljning av elevernas resultat är avgörande för att uppnå bättre resultat. Genom att följa upp kunskapsutvecklingen i läsning och matematik skapas en möjlighet att snabbt identifiera behovsområden och tilldela resurser, såsom lärartid och anpassat lektionsinnehåll, där de behövs mest.

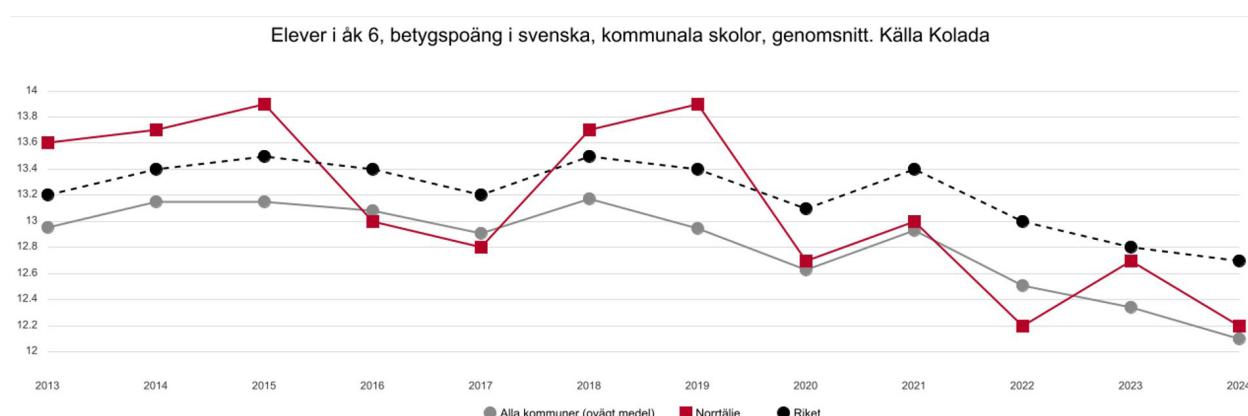
För att säkerställa att elever får rätt stöd i rätt tid behöver analyserna av nationella provresultat i årskurs 3 och kopplingen till garantin för tidiga insatser fördjupas. Detta kräver ett samlat grepp där parallella insatser i både svenska och matematik integreras och fokuseras för att optimera elevernas kunskapsutveckling. Övergången mellan lågstadiet och mellanstadiet behöver förstärkas så att eleverna får möjlighet att fortsätta träna på de moment som kartläggningarna och nationella proven visat.

Kartläggningen med läsutvecklingsschemat, LUS, ger ett bra underlag för att identifiera elever som inte når önskvärd kravnivå avseende avkodning och läshastighet. För att komma till rätta med hela språkområdet har barn- och skolnämnden beslutat att samverka med Skolverket och lärosäten för att fördjupa arbetet med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA). Den insatsen, tillsammans med garantin för tidiga insatser och LUS, förväntas ge en långsiktig effekt på elevernas kunskapsinläring.

Resultat för mellanstadiet årskurs 4–6

Betygspoäng

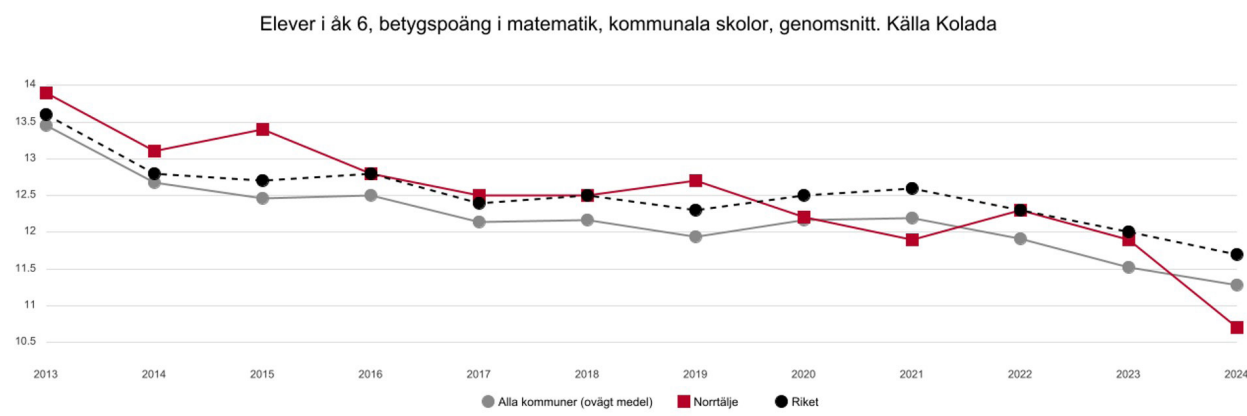
Betygspoängen för årskurs 6 har en negativ trend med enstaka positiva resultat. Det gäller både i svenska och matematik. Norrtälje kommun följer riket i stort men har en mer fluktuerande skala då rikets elevantal är betydligt större och buffrar för enstaka avvikelser.



Figur 3.8. Elever i åk 6, betygspoäng i svenska, kommunala skolor. Källa Kolada.

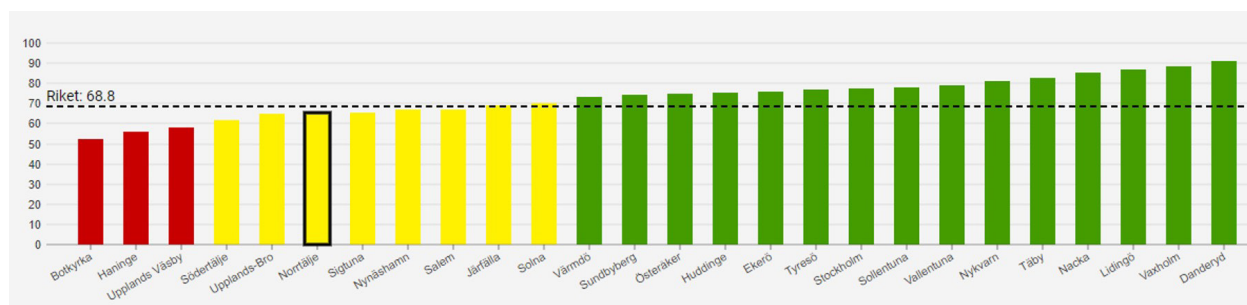
Det är ungefär samma mönster för båda ämnena där matematiken är det ämne som under 2024 haft sitt lägsta läge.

Betygspoängen är ett genomsnittsvärde på samtliga betyg. En negativ trend visar att betygen har sjunkit i stort även om vissa ämnesresultat kan vara konstanta. Det gäller i Norrtälje kommun som i riket. I jämförelse med kommunerna i Stockholms län ligger Norrtälje strax under snittet.

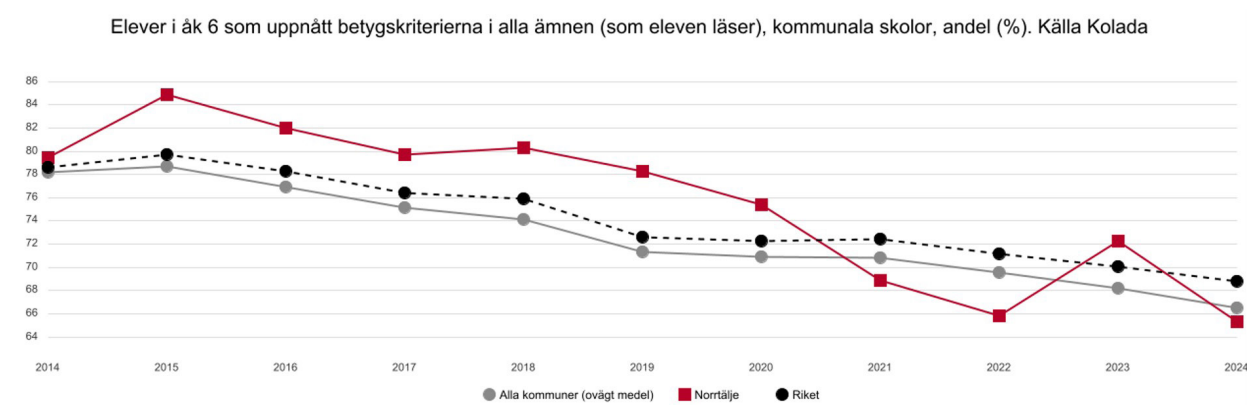


Figur 3.9. Elever i år 6, betygspoäng i matematik, kommunala skolor. Källa Kolada.

Andelen elever som har uppnått betygskraven inom samtliga 17 ämnen är 65 procent för läsåret 2023/24. Det är en minskning mot föregående år då 71 procent uppnådde betygskraven för 17 ämnen. Det är 78 procent som har uppnått kraven i minst 16 ämnen i årskurs 6. Elever som valt bort moderna språk läser 16 ämnen.



Figur 3.10. Elever i årskurs 6 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen i Stockholms län, kommunala skolor andel i %.



Figur 3.11. Elever som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, kommunala skolor, andel. Källa KOLADA

I svenska har 90 procent betyget E-A vilket är en minskning med en procentenhet mot föregående år. I matematik har totalt 80 procent av eleverna ett godkänt betyg. Resultatet är sämre jämfört med 2023 då resultaten var 87 procent.

Sju skolor har färre än 10 elever som gick ut årskurs 6, 2024. Resultaten från dessa skolor är något lägre än från större skolor även om en av dessa skolor har 100 procents måluppfyllelse.



Nationella prov

Elever i årskurs 6 har genomfört nationella prov i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska. Resultaten varierar mellan skolorna där exempelvis Wigulfskolan visar ett kraftigt försämrat resultat, med endast 41 procent av eleverna godkända i matematik.

Resultaten i svenska är något bättre än i matematik på flera skolor där samtliga elever har uppnått kravnivån. Engelska är det ämne där flest elever klarar provens kravnivå. I ämnet svenska som andraspråk har 34 elever deltagit i proven. Av dessa har 16 elever klarat kravnivån.

På skolor med få elever som deltar i nationella prov är jämförelser mellan åren inte lika tillförlitliga. Vissa skolenheter i glesbygd har färre än 10 elever i årskurs 6 som deltagit i proven. I de fallen får en enskild elevs resultat stor påverkan på helheten medan en skola med nära 60 elever har en annan stabilitet i skolans resultat.

Elever som läser svenska som andraspråk kan ha olika förutsättningar beroende på hur länge de vistats i Sverige. Hallsta skola har ett resultat på 88 procent där endast en elev av åtta inte klarade provet. På Långsjöskolan är det en elev av nio som når kravnivån. Fem av dessa elever har kommit till Sverige i närtid och inte hunnit lära sig tillräcklig svenska för att nå kunskapskraven.

Ämnesprov sammanfattande	Andel som uppnått kravnivån (%)	Antal som uppnått kravnivån	Antal elever registrerade på provet
Provbetyg engelska	87,8	432	492
Provbetyg matematik	72,6	358	493
Provbetyg svenska	84,1	386	459
Provbetyg svenska som andraspråk	47,1	16	34

Tabell 3.3. Sammanfattande resultat per ämnesprov, årskurs 6, 2023/24

Inför betygssättningen ska de nationella proven beaktas. Betygen i svenska som andraspråk har en samstämmighet med betygen på nästan 80 procent. Andel elever som har samma betyg som provbetyg har ökat i matematik mot tidigare år. Det motsatta gäller engelska och svenska där det är några procentenheter lägre. Resultaten är någorlunda stabila och totalt sett har elever både högre och lägre betyg än provbetygen i de olika ämnena.

Flera skolor samarbetar i bedömningen av nationella proven. Exempelvis samarbetar Rånäs skola och Långsjöskolan i bedömningarna av de nationella proven i årskurs 6. Det ger lärare på skolor med få kollegor möjlighet att diskutera elevernas resultat uppgifter och svar med kollegor på andra skolor.

	Andel med lägre betyg än provbetyg	Andel med samma betyg som provbetyg	Andel med högre betyg än provbetyg	Antal prov
Engelska	18,2%	75,0%	6,8%	484
Matematik	1,5%	71,4%	27,1%	483
Svenska	3,0%	63,3%	33,8%	468
Svenska som andra språk	10,3%	79,3%	10,3%	29

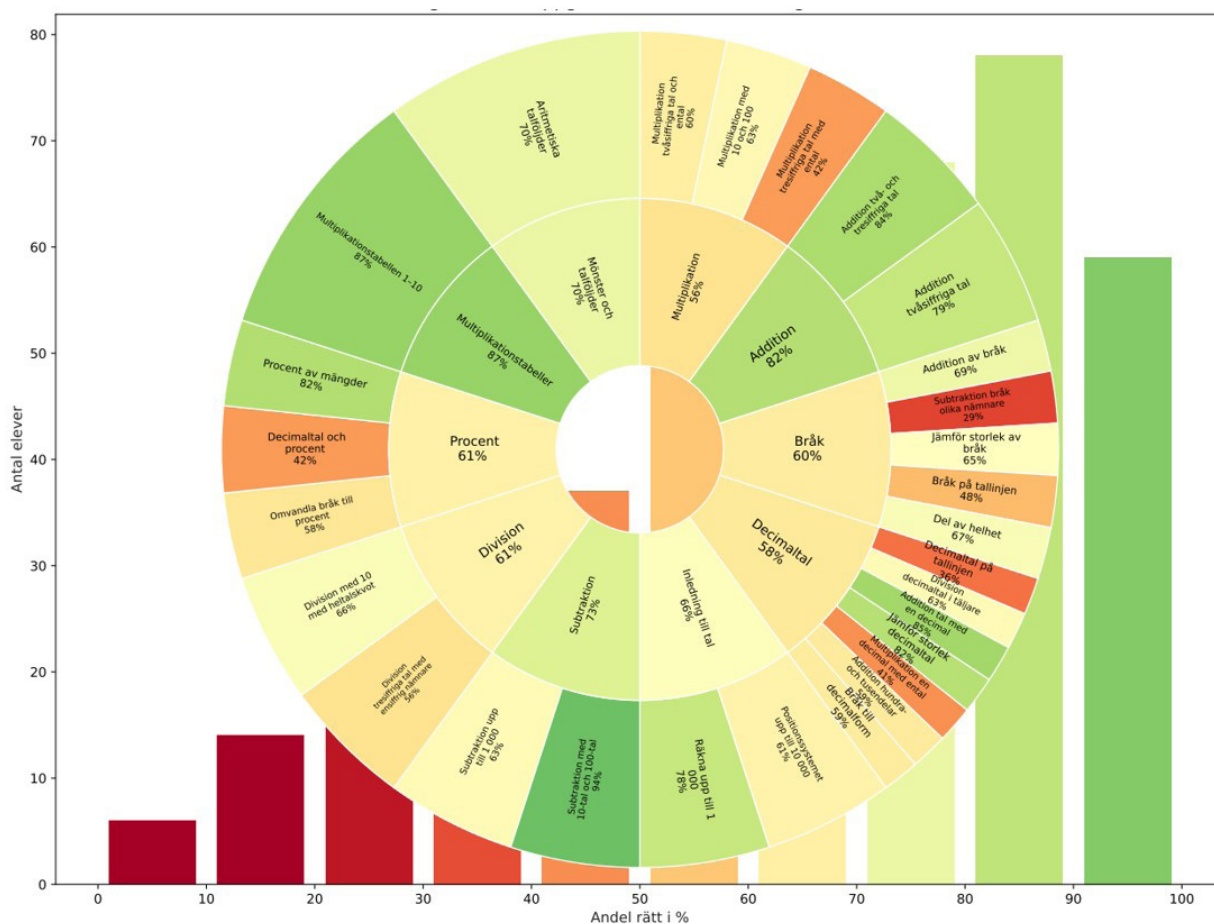
Tabell 3.4. Relation nationella prov och betyg, årskurs 6, 2023/24

Läsutvecklingsschema LUS och Magma

För årskurs 6 är kravnivån LUS-punkt 18, vilket innebär att eleverna läser både mycket och frivilligt. Forskning visar att elever som uppnår LUS-punkt 17 är väl förberedda för undervisningen i årskurs 7, vilket ger en viss trygghet.

Fler elever upplever ökande svårigheter med matematiken ju högre upp i årskurserna de kommer, vilket följer den nationella trenden. Matematik är det ämne där flest riskerar att inte nå målen. Genom uppföljningssystemet Magma kan elevernas kunskapsnivå snabbt identifieras, vilket ger lärarna omedelbar återkoppling om vilka specifika matematikområden (sektorer) som eleverna behöver stöd inom. Detta möjliggör att lärarna kan anpassa och justera undervisningen utifrån elevernas aktuella behov och främja en mer individanpassad och målinriktad undervisning, på liknande sätt som när delresultaten från nationella prov analyseras.

I årskurs 6 framkommer bland annat att många elever (71 procent) har svårt med subtraktion med bråk med olika nämnare (se figur 3.12). Även decimaltal och procent samt multiplikation med en decimal med ental och multiplikation med tresiffriga tal med ental, är svårt för många elever.



Sammanvägt resultat för mellanstadiet

Betygsresultaten för årskurs 6 är lägre under 2024 än föregående år och det lägsta som uppmätts sen 2014. Stora insatser har påbörjats för att komma till rätta med den negativa trenden men fler insatser behövs. Ett utvecklingsområde under året har varit resultatuppföljning av elevernas resultat framför allt i LUS och Magma. För att genomföra förändringar som resulterar i förbättringar behövs bättre och fördjupade analyser där elevernas samlade resultat analyseras.

Överlämningar från resultaten kring garantin för tidiga insatser från årskurs tre till fyra behöver genomföras för alla elever. Elever som är i behov av stöd i sitt lärande ska uppmärksammas så att stödbehov sätts in direkt och utformas efter varje elevs behov. Garantin som genomförs i lågstadiet ska generera resultat till mellanstadiet så ingen elev faller mellan stolarna. Alla skolor har inte tillräckliga rutiner för överlämningen av elevernas resultat vilket kan påverka eleverna negativt. Syftet med överlämningarna är att eleverna ska få en övergång med lärare som är införstådda med aktuella elevs stödbehov. En insats gällande överlämningar är planerad för våren 2025 med förskolan, lågstadiet och fritidshemmet. Insatser kräver en breddning för att även innefatta övergångarna lågstadiet till mellanstadiet samt mellanstadiet till högstadiet.

I årskurs 6 visar resultaten på att de nationella proven beaktas vid betygssättning. Variationerna mellan betyg och provbetyg varierar till viss del men sticker inte ut totalt sett. Däremot finns det skolor med låga resultat både gällande att nå upp till kravnivån på de nationella proven och att klara kunskapskraven i samtliga 17 ämnen.

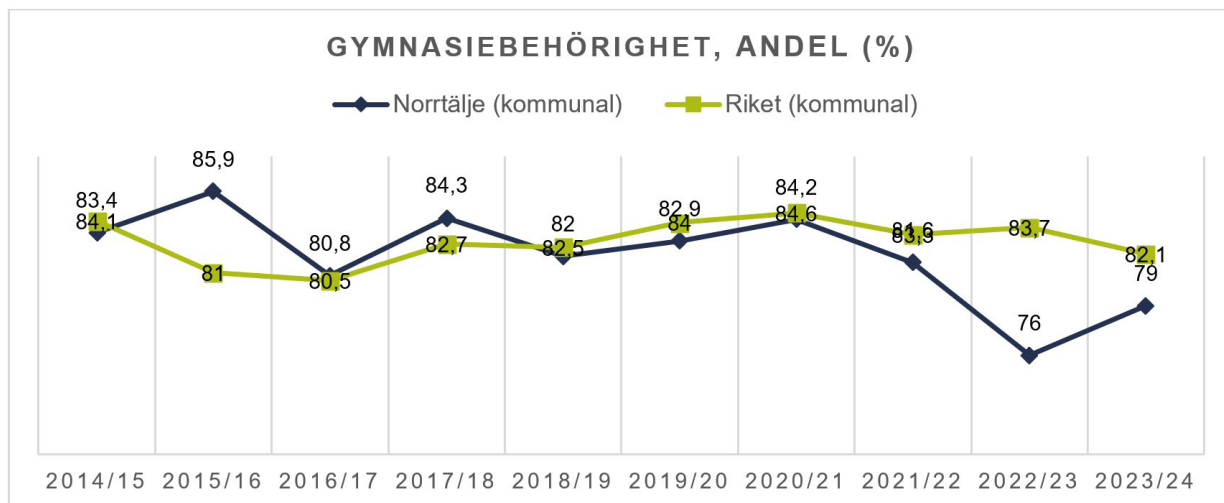
Den ambulerande bibliotekarien som förvaltningen har anställt för att stödja och inspirera läsningen i mellanstadiet har gett resultat på enheterna. Elever och lärare får stöd i att hitta spännande och inspirerande litteratur för elevernas kunskapsutveckling men framför allt med läsning. Läsningen utgör grunden för att eleverna även ska kunna klara av andra ämnen. Därför är det viktigt att alla insatser samordnas. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, LUS och garantin för tidiga insatser skapar förutsättningar för lärarna att stärka undervisningen så att eleverna kan ta till sig kunskaper i samtliga ämnen. Bristen på samordning av dessa insatser är dock sannolikt en avgörande faktor till att resultaten inte har vänt uppåt, trots många insatser. Det är ett utvecklingsområde för förvaltningen att organisera för.



Resultat och analys för högstadiet

Gymnasiebehörighet

Under 2024 ökade andel elever som nått gymnasiebehörighet. Antal elever som inte uppnådde gymnasiebehörighet 2023 var 96 elever, år 2024 var motsvarande siffra 65 elever. Det totala antalet elever som gick ut åk 9 var högre 2023 jämfört med 2024, men minskningen av andelen som ej nådde behörighet var ändå tre procentenheter inklusive nyanlända elever.



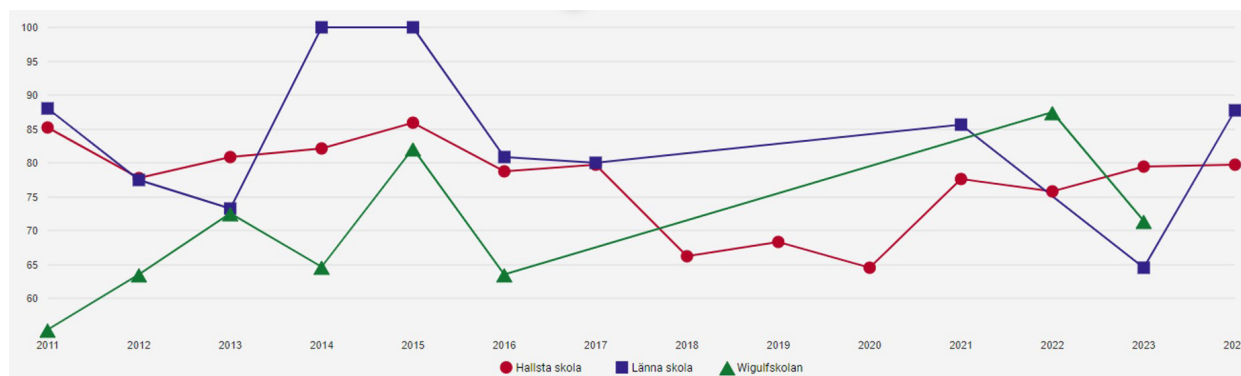
Figur 3.13. Gymnasiebehörighet (yrkesprogram) över tid. Källa: Skolverket

Resultaten varierar mellan skolorna och olika insatser görs för att möta utmaningarna.

Länna skola hade betydande låga resultat under 2022 - 2023. Skolan har därefter arbetat intensivt med sin undervisning för att förbättra resultaten för alla elever i samtliga årskurser. Skolan har ökat gymnasiebehörigheten med 22 procentenheter läsåret 2023/24 mot föregående år. Förutom undervisande lärare har elevhälsan och arbetslaget systematiskt följt upp varje elev och anpassat undervisning och stödfunktioner efter elevernas behov.

Även Wigulfskolan har förbättrat sina resultat med nästan 20 procentenheter från föregående år.

På Hallsta skola är trenden uppåtgående sedan 2021 och där nådde 86 procent av eleverna gymnasiebehörighet 2024. På Hallsta skola, som befinner sig i ett socioekonomiskt sårbart område, har också andelen elever som känner sig trygga och anser att de har studiero ökat markant jämfört med 2021. Hallsta skolas negativa trend under åren 2018 - 2021 är därmed bruten och skolan är på väg tillbaka till de goda resultat som rådde dessförinnan. Elever i årskurs sju och nio uppger dessutom att de trivs i skolan i hög utsträckning samt har bättre psykisk hälsa och lägre förekomst av psykosomatiska besvär, jämfört med genomsnittet för kommunen i stort. Flertalet upplever att skolsituationen är positiv och detta har stärkts ytterligare sedan 2022

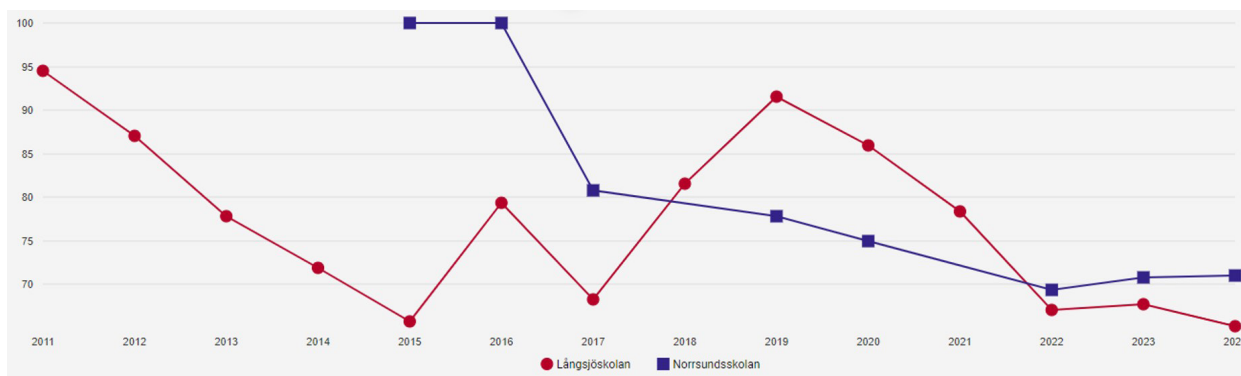


Figur 3.14. Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram på Hallsta skola, Länna skola och Wigulfskolan.

Norrsundsskolan och Långsjöskolan har under flera år varit skolor med lägre gymnasiebehörighet än andra högstadieskolor i kommunen.

Norrsundsskolan är en en-parallell högstadieskola och Långsjöskolan är en 4 - 9 skola. Långsjöskolan har under lång tid haft låga resultat. Det gäller betygsresultat men även gymnasiebehörighet. Skolan har socioekonomiska utmaningar. De har även utmaningar gällande trygghet och studiero. Skolan har i sina analyser angett att många elever har gjort stora framsteg under året men att det ännu inte syns i betygsstatistiken. Det sker ändå en progression för en stor del av eleverna utifrån elevernas utgångsläge.

Långsjöskolan har en relativt hög andel nyanlända och gymnasiebehörigheten var 71 procent inklusive nyanlända och 78 procent exklusive nyanlända i förvaltningens egen statistik.



Figur 3.15. Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram på Långsjöskolan och Norrsunds skola.

Roslagsskolan är en högstadieskola med relativt stabila resultat över tid. De har förbättrat sitt resultat i år efter förra årets nedgång och når nu 87 procent gymnasiebehörighet.

När andel elever med behörighet till gymnasiet jämförs utifrån om nyanlända inkluderas eller exkluderas går det att dra slutsatsen att nyanlända elever till viss del har lägre resultat. Det var 85 procent som var behöriga till gymnasiet exklusive nyanlända. Om nyanlända inkluderas är siffran i stället 83 procent. De lägre resultaten i gruppen kan förklaras av att elever som vistats kort tid i Sverige och lär sig språket har svårt att ligga på samma nivå som elever med svensk bakgrund. Det är också viktigt att ha med sig att resultaten kan tyda på att de inte fått det stöd som de behövt, vilket behöver beaktas i analys och insatser av gruppen. Långsjöskolan har en relativt hög andel nyinvandrade och gymnasiebehörigheten var där 71 procent inklusive nyanlända och 78 procent exklusive nyanlända.

2024. Exkl. nyanlända	Antal elever	Behöriga yrkesprogram	Behöriga estetiskt program	Behöriga eko-/hum-/samprogram	Behöriga natur/tekniskt program
Kommunal	434	84,6%	82,5%	78,1%	80,2%
Hallsta Skola	58	86,2%	84,5%	81,0%	84,5%
Långsjöskolan	63	77,8%	74,6%	58,7%	71,4%
Länna Skola	39	92,3%	92,3%	89,7%	89,7%
Norrsundsskolan	29	72,4%	72,4%	65,5%	62,1%
Roslagsskolan	174	86,2%	85,6%	83,9%	85,6%
Svanberga Skola	50	84,0%	78,0%	76,0%	76,0%
Wigulfskolan	21	90,5%	81,0%	81,0%	66,7%

Tabell 3.5. Gymnasiebehörighet, 2024. Exklusive nyanlända (Källa: Rodret)

Statistiken skiljer sig åt beroende på om den kommer från Skolverket eller kommunens interna system. Till viss del kan det förklaras av att elever med betyg från sommarskola ej inkluderas i Skolverkets statistik. Generellt visar Skolverkets statistik lägre resultat gällande gymnasiebehörigheten.

	2014 /15	2015 /16	2016 /17	2017 /18	2018 /19	2019 /20	2020 /21	2021 /22	2022 /23	2023 /24
Hallsta skola	86,0	78,8	79,7	66,2	68,4	64,5	77,6	75,8	79,4	79,7
Länna skola	~100	80,8	80,0	~100	~100	~100	85,7	~100	64,5	87,8
Långsjöskolan	65,8	79,4	68,3	81,6	91,5	86,0	78,4	67,1	67,7	65,2
Norrsundsskolan	~100	~100	80,8	~100	77,8	75,0	~100	69,4	70,8	71,0
Roslagsskolan	83,4	92,3	84,3	88,7	83,4	89,4	87,9	90,8	80,4	83,6
Svanbergaskolan	70,6	87,2	83,7	~100	76,7	79,1	91,1	71,9	82,7	76,0
Wigulfskolan	82,1	63,6	.	.	.	.	.	87,5	71,4	~100
Norrtälje (kommunal)	83,4	85,9	80,8	84,3	82,0	82,9	84,2	81,6	76,0	79,0
Riket (kommunal)	84,1	81,0	80,5	82,7	82,5	84,0	84,6	83,3	83,7	82,1
Riket (samtidig regi)	85,6	83,1	82,5	84,4	84,3	85,6	86,2	85,0	85,2	83,7

Tabell 3.6. Andel elever behöriga till yrkesprogram, procent, (inkl. nyanlända) i årskurs 9

Källa. Skolverket. Observera att om antalet EJ behöriga är 1-4 elever, så visas andelen behöriga som ~100. Det innebär att en skola med 71 procent behöriga kan redovisas som 100 procent.

könsskillnader i gymnasiebehörighet

Utifrån Skolverkets statistik var det i Norrtälje kommun kommunala grundskolor en något lägre andel flickor som var behöriga till gymnasiet år 2024 jämfört med pojkar. I riket var det tvärtom. Skillnaderna är dock små och det går inte att konstatera att det finns en trend där flickor generellt har en lägre gymnasiebehörighet eller att det är pojkar som har det. Det varierar år för år.

Könsskillnader i gymnasiebehörighet

Utifrån Skolverkets statistik var det i Norrtälje kommun kommunala grundskolor en något lägre andel flickor som var behöriga till gymnasiet år 2024 jämfört med pojkar. I riket var det tvärtom. Skillnaderna är dock små och det går inte att konstatera att det finns en trend där flickor generellt har en lägre gymnasiebehörighet eller att det är pojkar som har det. Det varierar år för år.

Gymnasiebehörighet 2023/24	Flickor	Pojkar
Riket kommunal	82,5	81,8
Norrtälje (kommunal)	78,7	79,3
Hallsta skola	75,0	82,9
Länna skola	~100	~100
Långsjöskolan	60,0	69,2
Norrsundsskolan	~100	..
Roslagsskolan	85,2	82,3
Svanberga skola	74,1	78,3
Wigulfskolan	..	~100

Tabell 3.7. Könsskillnader i gymnasiebehörighet

Källa: Skolverket. Observera att om antalet EJ behöriga är 1-4 elever, så visas andelen behöriga som ~100. Om det är färre än 10 elever på skolenhetsnivå visas resultatet som dubbelprick. I uppdelningar av flickor och pojkar dubbelprickas andel elever för det andra könet av sekretesskäl om det ena könet är dubbelprickat.

Könsskillnader i betyg

Vissa könsskillnader i betygsresultaten visar sig, men de varierar beroende på bland annat ämne, tidpunkt, årskurs och mått. I både årskurs 6 och 9 är det något högre andel flickor som har godkända betyg jämfört med pojkar, 2024. Det är även en högre andel flickor som har betyget A men en något högre andel pojkar som har anpassad studiegång.

I vissa ämnen i årskurs 6 var det dock en högre andel pojkar som har godkända betyg våren 2024. Det gäller biologi, kemi, hem- och konsumentkunskap, geografi, historia, religion, samhällskunskap och idrott och hälsa. Skillnaderna är dock inte stora. I svenska är det däremot något större skillnader och det är relativt konstant över tid att flickor har bättre betyg, både i årskurs 6 och 9.



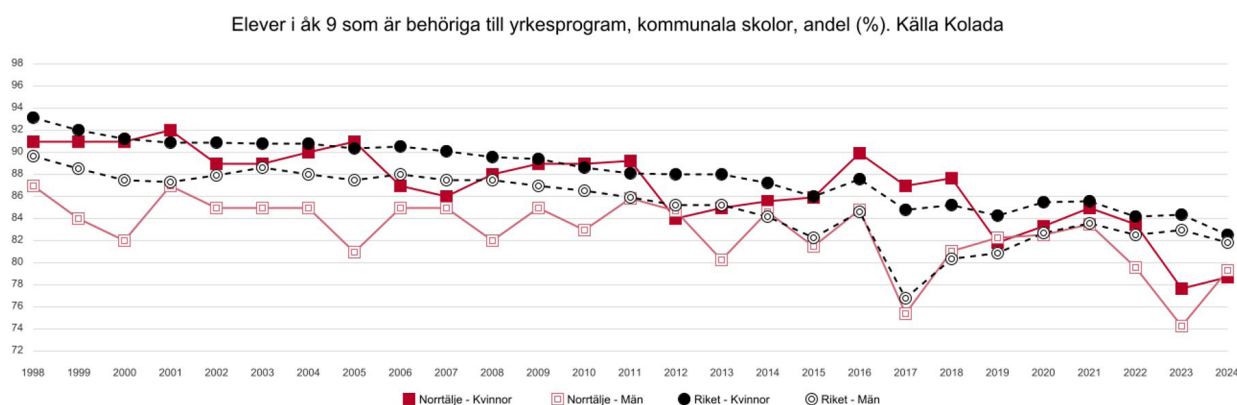
Äk9	Pojkar				Flickor			
	Andel (%) A-E (exkl. 3*)	Genom- snittlig betygs poäng	A	F	Andel (%) A-E (exkl. 3*)	Genoms- nittlig betygs poäng	A	F
Totalt	89,6%	12,0	7,0%	9,2%	91,6%	13,2	13,0%	7,9%
Bild	90,7%	12,2	5,4%	6,2%	94,7%	14,4	14,5%	5,3%
Biologi	90,9%	11,6	2,9%	7,5%	92,2%	12,7	8,7%	7,7%
Engelska	90,5%	13,6	11,2%	7,5%	92,8%	14,2	16,9%	6,8%
Fysik	90,9%	11,8	2,5%	7,1%	90,7%	12,1	5,8%	8,2%
Geografi	87,1%	10,7	2,5%	12,4%	91,2%	12,7	11,6%	8,2%
Hem- och Konsumentk- unskap	95,8%	13,9	8,3%	2,5%	95,1%	15,7	24,6%	3,4%
Historia	85,8%	11,1	3,7%	14,1%	87,3%	12,1	11,7%	12,6%
Idrott och hälsa	91,6%	14,2	24,5%	8,3%	85,8%	12,7	16,4%	14,0%
Kemi	88,7%	11,0	2,9%	9,5%	89,2%	12,1	9,2%	10,6%
Matematik	86,7%	10,7	5,8%	13,3%	87,0%	10,9	6,8%	13,0%
Moderna Språk	90,8%	13,0	8,5%	6,3%	92,4%	14,2	22,7%	6,1%
Modersmål	100,0%	16,5	20,0%		100,0%	16,3	41,2%	
Musik	90,3%	13,0	17,4%	9,1%	95,1%	14,9	26,1%	4,8%
Religionskun- skap	84,1%	10,6	4,6%	15,4%	92,2%	12,8	12,1%	7,7%
Samhällskun- skap	87,9%	10,9	2,5%	12,0%	93,2%	12,9	10,6%	6,8%
Slöjd	92,4%	13,5	10,4%	5,0%	93,7%	14,3	11,6%	4,8%
Svenska	89,6%	11,1	3,3%	10,3%	95,3%	13,6	6,7%	4,7%
Svenska som andra språk	57,1%	6,3		42,9%	50,0%	5,2		50,0%
Teknik	93,1%	12,0	1,7%	5,8%	92,6%	12,7	6,3%	6,8%

Tabell 3.8. Könsskillnader i slutbetyg, årskurs 9, VT2024.
Källa: Hypergene. *3=anpassad studiegång

I idrott och hälsa har pojkarna generellt något högre betygspoäng än flickorna, både i årskurs 6 och 9.

Flickorna har dock högre betygspoäng i de flesta andra ämnena, även över tid. I årskurs 9 hade flickorna både högre betygspoäng och en högre andel godkända betyg jämfört med pojkarna inom alla ämnen utom i modersmål och svenska som andraspråk. Det är dock betydligt färre elever som läser dessa ämnen.

Det framkommer något mer systematiska könsskillnader i årskurs 9 i slutet av 2024 jämfört med årskurs 6. Skillnaderna är dock inte stora och vad beträffar gymnasiebehörigheten varierar det utifrån läsår även om det oftast är en högre andel flickor som är behöriga till gymnasiet. På riksnivå har flickor högre gymnasiebehörighet än pojkarna. Den trenden är konstant sedan 1998.



Figur 3.16. Gymnasiebehörighet (yrkesprogram)

Barn- och skolnämndens mål är att alla elever, oavsett kön, ska nå gymnasiebehörighet. Resultaten för pojkar i Norrtälje kommun är lägre än riket vilket varit en trend under en lång tid. Den trend som nu visar sig med lägre resultat även för flickor behöver brytas. I arbetet framåt ska både flickor och pojkar få möjlighet att nå gymnasiebehörighet. De insatser som genomförts sedan 2019, och för pojkar längre tillbaka i tiden, har inte varit tillräckliga. Insatserna med SKUA där språket och språkutveckling är i fokus kan ge alla elever goda förutsättningar för lärande.

Nationella prov

De nationella proven som har genomförts under läsåret har ett varierat resultat mellan ämnen och skolor. Olika skolor genomför olika prov inom SO och NO medan alla elever genomför proven i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik.

De nationella proven ska användas som stöd i betygsättningen i de ämnen som eleven genomfört proven. Provresultaten ger stödjande analysunderlag till lärare och visar på likvärdigheten i gruppen. Den ger också lärare möjlighet att reflektera över hur väl den egna undervisningen är i samklang med riket på kort och lång sikt.

Resultaten är i stort i paritet med tidigare år men resultaten för olika ämne varierar. Engelska är som tidigare ett ämne där många elever får ett godkänt resultat. Resultaten för svenska och geografi ligger också på en relativt hög nivå på över 80 procent. Svenska som andraspråk har ett lågt resultat men det är få elever som har en starkt varierad bakgrund. Vissa elever har kommit till Sverige under läsåret och kan inte förväntas ha tillägnat sig svenska språket ännu.

Ämne	Ämnesprov sammanfattande	Andel som uppnått krav nivån (%)	Antal som uppnått krav nivån	Antal elever som genom fört provet	Antal elever registrerade på provet
Biologi	Provbetyg Biologi	75,2	82	103	109
Engelska	Provbetyg Engelska	84,1	371	397	441
Fysik	Provbetyg Fysik	79,4	247	276	311
Geografi	Provbetyg Geografi	85,4	35	40	41
Historia	Provbetyg Historia	79,8	158	176	198
Kemi	Provbetyg Kemi	61,9	13	19	21
Matematik	Provbetyg Matematik	68,3	301	399	441
Samhällskunskap	Provbetyg Samhällskunskap	63,4	128	179	202
Svenska	Provbetyg Svenska	82,9	330	360	398
Svenska som andra språk	Provbetyg Svenska	34,9	15	29	43

Tabell 3.9. Resultat per ämnesprov, årskurs 9, 2023/24

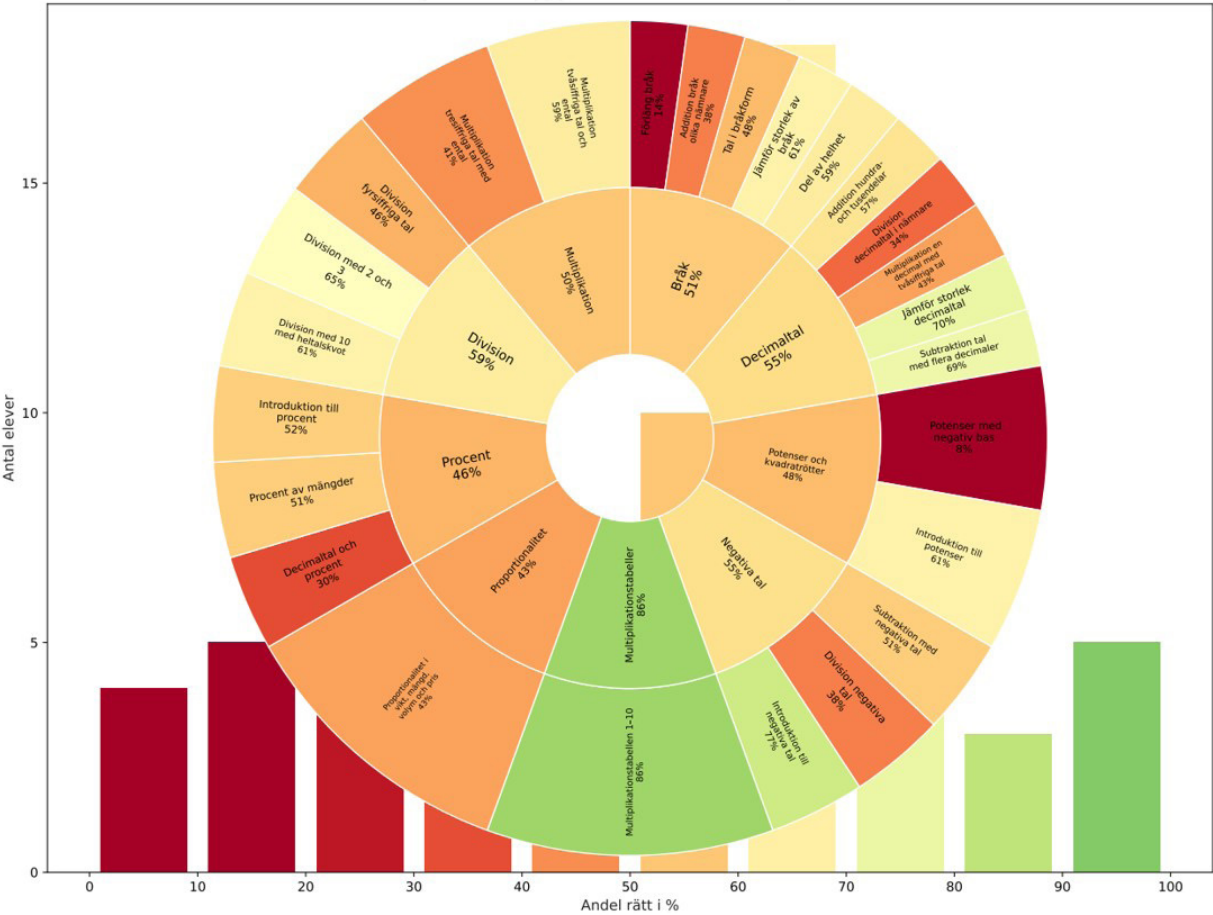
Relationen mellan provbetyg och betygen varierar mer i årskurs 9 än i årskurs 6. I matematik har eleverna i Länna skola till 82 procent samma provbetyg som betyg. Långsjöskolan och Svanberga skolan har 75 procents samstämmighet. Däremot sticker Wigulfskolan och Hallsta skola ut med under 50 procents samstämmighet. Dessa skolor har även låg samstämmighet i ämnet Svenska. Länna skola är den skola som har högst samstämmighet.

	Andel med lägre betyg än provbetyg	Andel med samma betyg som provbetyg	Andel med högre betyg än provbetyg	Antal prov
Biologi	4,9%	51,5%	43,7%	103
Engelska	13,1%	73,0%	13,9%	397
Fysik	0,7%	80,1%	19,2%	276
Geografi	0,0%	57,5%	42,5%	40
Historia	0,6%	72,2%	27,3%	176
Kemi	0,0%	57,9%	42,1%	19
Matematik	2,0%	66,4%	31,6%	399
Samhällskunskap	1,7%	56,4%	41,9%	179
Svenska	6,4%	66,4%	27,2%	360
Svenska som andra språk	3,4%	55,2%	41,4%	29

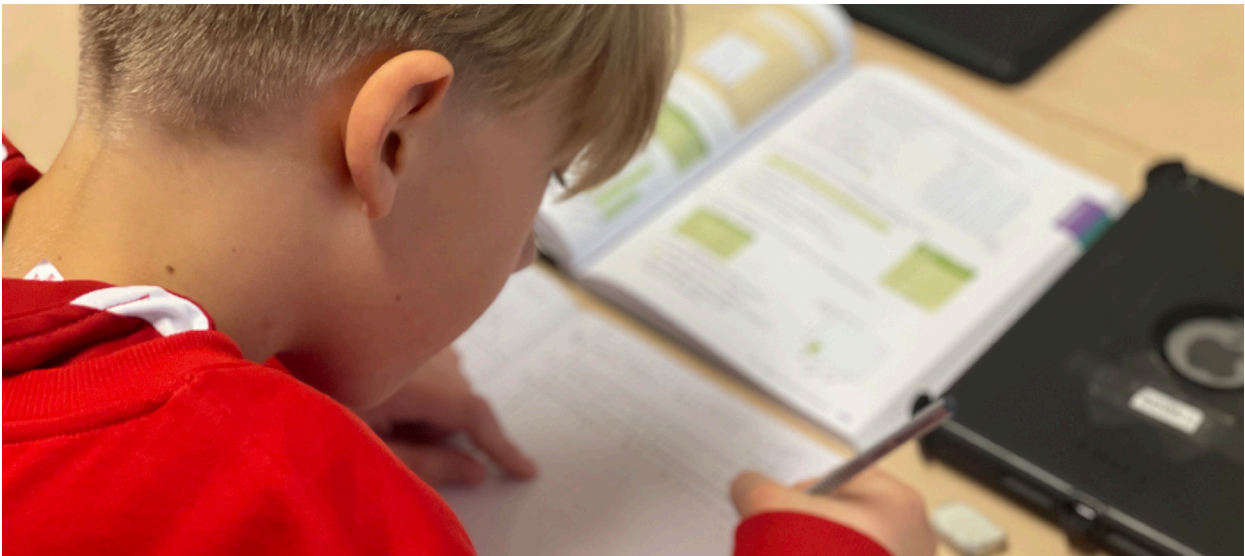
Tabell 3.10. Nationella prov i årskurs 9. Relation provbetyg och betyg

När provbetyg och betyg inte är samstämmiga är betygen oftast högre än provbetygen. Engelska är det ämne över tid där majoriteten av elever har haft samma betyg som provbetyg. Norrtälje kommunala skolor har också en lägre andel elever som fått ett högre betyg än provbetyget än riket. I övriga ämnen som svenska och matematik ger Norrtälje kommunala skolor eleverna ett högre betyg än provbetyget i mer omfattning än i riket.

Eleverna på högstadiet använder sig av verktyget Magma på liknande sätt som i årskurs 3 och 6. Flera elever har problem med matematiken i årskurs 9 än i årskurs 6. Procenträkning, bråk, potenser och decimaltal visar att undervisningen inte har kunnat medföra att eleverna når kunskapskraven i alla matematikens område. Motsvarande analyser behöver lärare och rektorer genomföra inom de nationella provens delprov. De delprov som eleverna visar är svåra att redogöra för behöver lärare analysera i kombination till ordinarie undervisning.



Figur 3.17. Resultat per delområde. Samtliga deltagare. Fördelning av andel uppgifter med rätt svar. Diagnos för årskurs 9, VT 2024



Avslutande analys för högstadiet

Grundskolan förbereder eleverna för fortsatta studier på nationella yrkesprogram eller högskoleförberedande program. Skolverket har visat att förhållandet mellan meritvärdet i grundskolan och valt gymnasieprogram har stor betydelse för om eleven tar en gymnasieexamen inom tre år på nationell nivå.⁷ Det gäller elever som går direkt från grundskolan till gymnasieskolan.

Elever med samma meritvärde från grundskolan som antas till yrkesprogram tar examen i högre utsträckning än elever som valt ett högskoleförberedande program. Ju högre meritvärde desto högre är examensfrekvensen. Det finns även en viss positiv effekt av att komma in på det program som eleven valt i första hand, framför allt för eleverna med lägre meritvärden.

Resultatet från Skolverkets rapport indikerar vikten av att grundskolan lyckas få med sig eleverna i undervisningen så att de når kunskapskraven i respektive ämne under ordinarie skolgång. Den visar också hur viktigt det är att följa eleverna genom hela elevens skolgång och att olika insatser kan behöva genomföras beroende på kön. Trots att pojkar och flickor har relativt samma gymnasiebehörighet har flickorna högre meritvärde. Utifrån ovanstående resonemang går det att förvänta sig att flickor klarar gymnasieskolan i högre grad än pojkar. Resultaten för innevarande år visar att det är högre andel flickor som når en högskoleförberedande examen på Rodengymnasiet, det skiljer cirka sju procentenheter. Det motsatta gäller för yrkesexamen där är det en högre andel pojkar, nio procentenheter som når en yrkesexamen.

Barn- och utbildningsförvaltningen har under flertalet år stöttat rektorerna med underlag, skriftliga analysstöd samt erbjudit extra stöd till rektorer efter behov. Trots gemensamma insatser har inte alla analyser förbättrats i tillräcklig utsträckning. Rektorer som använt stöd med underlag och i analyser har framför allt varit de som redan uppvisat en god förmåga att genomföra analyser för riktade insatser och åtgärder. För att stärka insatserna och få in rätt stöd i rätt tid krävs att fler rektorer tar stöd för att arbeta kvalitetshöjande med resultatuppföljning och analys.

Avdelningschefen för grundskolan har med rektorerna intensifierat arbetet med tillsammans hjälps åt att analysera resultaten. Det finns en förhoppning av det systematiska kvalitetsarbetet ska förstärkas och där alla medarbetare, oavsett vad den befinner sig i styrkedjan, arbetar aktivt för att eleverna får rätt stöd i rätt tid för att nå kunskapskraven.

Det anknytningsarbete som genomförts under året kommer att fortsätta innevarande år. Lärares förmåga att skapa tillitsfulla relationer påverkar elevens möjlighet att nå kunskapskraven. Det påverkar även tryggheten under hela skoldagen och förmågan att koncentrera sig i klassrummet.

Höga förväntningar på elever och alla medarbetare i skolan ger en positiv påverkan inte bara på elever men även på lärare. Alla elever oavsett könstillhörighet eller etnicitet ska kunna lyckas i skolan. Genom att se alla elever, erbjuda intressant undervisning, spännande litteratur och lärare som knyter an till eleverna finns det stora möjligheter att förbättra resultaten.

Att följa upp resultaten från förskoleklassens kartläggning till betygen i årskurs nio kommer att ge eleverna större möjligheter kommande år att nå alla kunskapskrav.

⁷Rapport 2022:3 Skolverket

Utvecklingsområden kommande läsår

Resultatuppföljning

Genom att involvera lärares roll och ansvar när det gäller att följa upp sina elevers resultat kommer behovet att genomföra fortbildning att ses över. Det framgick även i regelstyrningen att vissa skolor inte organiserar för sambedomning av de nationella proven. Det framkom ytterligare att det inte finns en tradition att beakta de nationella proven vid betygssättning. Ett förbättringsområde är därför fördjupad analys av nationella prov.

Garantin för tidiga insatser, LUS och SKUA behöver analyseras övergripande och inte enbart var för sig. Under läsåret 2024/25 införs Rapport till rektor i grundskolan. Samtliga skolor kommer fyra gånger om året prognosticera hur deras elever ligger till i samtliga ämnen i skolan, förutom de fem kvalitetsdagarna. Där dokumenteras även procentuell frånvaro och eventuellt åtgärdsprogram för eleverna. Ett samlingsdokument som heter Inför EHT kommer att användas av skolornas lokala elevhälsoteam. Dokumentet syftar till att kartlägga elevers svårigheter så att rätt insatser sätts in i rätt tid för att eleverna ska lyckas i sin utbildning. Elevernas resultat och stödbehov ska följa med eleven under hela skolgången. Övergångarna mellan stadier och skolbyten behöver förbättras.

Undervisningens kvalitet

Undervisningens kvalitet behöver höjas övergripande. Eleverna ska vara delaktiga i sitt lärande och det ska vara tydligt för eleven vad som förväntas för att kunskapsutveckling ska gå framåt. Språk- och kunskapsutvecklande arbete i syfte att förbättra elevernas möjlighet att nå kunskapskraven ska fortsätta.

Förbättra elevernas deltagande vid planering och utvärdering av undervisning

Ett tydligt enkätsvar från lärarna i kommunen visar att alltför många elever inte får vara delaktiga i sin lärprocess. Eleven behöver veta vad de ska förväntas kunna och behöver därför ta del av planeringen utifrån kommande undervisning.

Minska elevernas frånvaro

För att elever ska kunna lära sig, tillgodogöra sig kunskaper och få betyg behöver de närvara i skolan. Varje enskild skola ska arbeta aktivt med sina rutiner och planer för att öka närvaron. Skol-sociala teamet ska fortsätta att stötta skolan för att få de elever som har hög frånvaro att i större utsträckning komma till skolan.

Fritidshem



Fritidshemmets resultat för läsåret 2023/24

Sammanfattning

I Norrtälje kommun finns 31 fritidshem, varav 22 drivs i kommunal regi och 9 i enskild regi. Totalt var 3 153 elever inskrivna i fritidshemmen i oktober 2023, varav 2 307 i kommunal verksamhet. Förutsättningarna för fritidshemmen varierar stort mellan olika delar av kommunen, vilket påverkar kvaliteten. Små orter har svårare att rekrytera lärare medan fritidshem på större orter har utmaningar med stora barngrupper och ändamålsenliga lokaler.

Det genomsnittliga elevantalet per lärare med behörighet är i Norrtälje högre än rikssnittet. Flera fritidshem saknar behörig lärare, vilket påverkar verksamhetens kvalitet. Personalens sjukfrånvaro är ytterligare en faktor som påverkar utbildningen negativt.

Trots utmaningarna visar kvalitetsgranskningen på goda resultat inom områdena Normer och värden, Undervisning samt Skola och hem. Eleverna har möjlighet att utveckla sina kamratrelationer, erbjuds oftare undervisning enligt läroplanens intention och kommunikationen med vårdnadshavare har förbättrats sedan föregående läsår. Skolan och fritidshemmets uppdrag att samverka för att stödja elevernas utveckling är och har varit ett utvecklingsområde på både enhets- och centralnivå.

Resultaten visar att samverkan har stärkts inom flera områden, även om det på vissa enheter fortfarande sker i begränsad omfattning. Rektorerna prioriterar samverkan för att stärka samsyn och elevernas utveckling och stödbehov under hela skoldagen.

Ett område som behöver utvecklas gemensamt är Skolan och omvärlden, som inte prioriterats och där både skolan och fritidshemmet har svårt att hitta vägar fram.

Även övergångar, främst då barnen går från barnomsorg till skolbarnomsorg och förskoleklass, kan förbättras. Fortbildning kommer erbjudas för att utveckla undervisningens kvalitet och gemensamma arbetssätt kommer implementeras för ökad likvärdighet.

Fritidshemmens övergripande utvecklingsområden är i stort de samma som föregående år:

- Förutsättningar och kompetensförsörjning
- Behörighet och kompetens
- Undervisningskvalitet och likvärdighet

Fritidshemmets förutsättningar

Antal elever

I oktober 2023 var 2 307 elever inskrivna i kommunala fritidshem, en ökning från föregående år då antalet var 2 262. Under läsåret 2023/24 var 89 procent av alla elever mellan 6 och 9 år inskrivna i fritidshem, medan motsvarande siffra för elever mellan 10 och 12 år var 29,4 procent. Norrtälje har en högre andel inskrivna elever jämfört med riksgenomsnittet, särskilt bland elever i åldern 10 till 12 år, där andelen inskrivna i riket ligger på 21,6 procent.

Enhet	Antal elever
Fritidshem, samtliga elever	3 153
Fristående	846
Kommunal	2 307
Bålbroskolans Fritidshem	231
Drottningdal Fritidshem	82
Edsbro Fritidshem	38
Elmsta Fritidshem	120
Frötuna Fritidshem	187
Gottsta Fritidshem	107
Grisslehamns Fritidshem	21
Hallsta Fritidshem	82
Kvisthamra Fritidshem	230
Köpmanholm Fritidshem	36
Långsjö Fritidshem	42
Länna Fritidshem	117
Norrgårdsskolan Fritidshem	345
Norrtälje Anpassad Grundskola Fritidshem	23
Riala Fritidshem	65
Rådmansö Fritidshem	92
Rånäs Fritidshem	46
Skebo Fritidshem	32
Skederid Fritidshem	105
Svanberga Fritidshem	195
Vätö Fritidshem	22
Wigulfskolans Fritidshem	80
Wigulfskolan Resurs	9

Tabell 4.1. Antal elever inskrivna i fritidshem per enhet i kommunal regi, oktober 2023

Antal elever per avdelning

Enligt Skolverkets statistik är genomsnittet i Norrtälje 45 elever per avdelning, jämfört med rikssnittet på 36 elever, i kommunal regi. Föregående år hade Norrtälje 41 elever per avdelning, medan rikssnittet var oförändrat på 36. Avdelningsstorlekarna varierar dock kraftigt inom Norrtälje kommun. Mindre skolor kan ha avdelningar med 20 elever, medan större skolor med flera avdelningar kan ha 75 elever per avdelning. Vissa fritidshem har valt att organisera eleverna på andra sätt än fasta avdelningar, vilket innebär att antalet elever per avdelning motsvarar det totala antalet inskrivna fritidshemselever.

Elever per avdelning	Norrtälje		Riket	
	2022	2023	2022	2023
Antal elever per avdelning	39,6	44,3	36,3	36
Antal elever per avdelning, enskild regi	35,6	43	39,8	37,1
Antal elever per avdelning, kommunal regi	41,4	44,8	35,8	35,8

Tabell 4.2 Antal fritidshemselever per avdelning i riket och i Norrtälje, kommunal och enskild regi, 15 oktober
Källa: Skolverket

Personaltäthet

Personaltätheten i Norrtälje kommunala fritidshem är i linje med genomsnittet för riket när det gäller antal elever per heltidsanställd. Både i Norrtälje och riket är det 21 elever per heltidsanställd. Det är en viss förändring från föregående år, då Norrtälje kommun hade 22 elever per heltidsanställd jämfört med rikets 20. När det gäller antal elever per anställd, ligger Norrtälje något under riksgenomsnittet, med 11 elever per anställd jämfört med rikets 12. Personaltätheten i förhållande till antal elever per anställd har inte förändrats sedan föregående år.

Personaltäthet	Norrtälje	Riket
	2023	2023
Personaltäthet, antal elever per anställd	11	12,3
Personaltäthet, antal elever per anställd, enskild regi	11,5	13,7
Personaltäthet, antal elever per anställd, kommunal regi	10,8	12
Personaltäthet, antal elever per heltidstjänster	22,2	21,3
Personaltäthet, antal elever per heltidstjänster, enskild regi	26,5	23,7
Personaltäthet, antal elever per heltidstjänster, kommunal regi	20,9	21

Tabell 4.3. Personaltäthet i fritidshem i riket och i Norrtälje, kommunal och enskild regi, 15 oktober
Källa: Skolverket

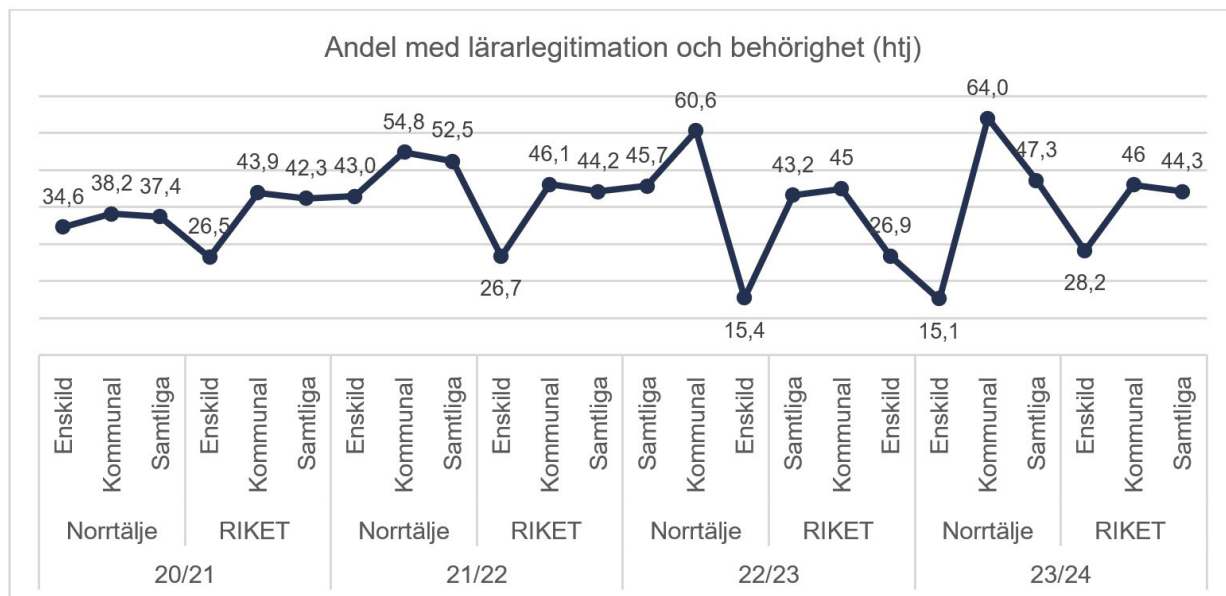
Personaltäthetsmåttet omräknat till heltidstjänster tar inte hänsyn till att fritidshemmets verksamhet endast pågår under delar av dagen. Eftersom fritidshemspersonalen är i verksamheten när eleverna är där, beskriver måttet antalet elever per anställd den faktiska personaltätheten på ett mer adekvat sätt än motsvarande mått omräknat till heltidstjänster.⁸

Sett till Skolverkets statistik ligger Norrtälje i linje med riket när det gäller personaltäthet. Värdet är ett snitt för kommunens verksamheter och det finns stora skillnader mellan kommunens olika fritidshem.

⁸SOU 2022:61. Allmänt fritidshem och fler elevers tillgång till utveckling, lärande och en meningsfull fritid. Betänkande av Utredning om utökad rätt till fritidshem (Stockholm 2022), S. 225.

Behörighet

Skolverkets statistik visar att andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet, sett till heltidstjänster, är högre i Norrtälje jämfört med genomsnittet för riket. Grafen nedan illustrerar en ökning av behöriga lärare över tid. Andelen behöriga lärare är högre i fritidshem med kommunal huvudman än i fritidshem med enskild huvudman, både i Norrtälje och i övriga landet. Den största skillnaden mellan kommunal och enskild verksamhet i Norrtälje syns under det senaste läsåret, där 64 procent av lärarna i kommunala fritidshem var behöriga jämfört med 15,1 procent i fritidshem med enskild huvudman, sett till heltidstjänster.



Figur 4.1. Andel lärare med lärarlegitimation och behörighet (htj), 15 oktober

Antal elever per behörig lärare i fritidshem är högre i Norrtälje, jämfört med i riket, 85 respektive 58 (kommunal regi). I nio av 22 kommunala fritidshem, fanns inte några medarbetare med lärarlegitimation och behörighet (oktober 2023). Totalt sett innebär det att 23,5 procent av eleverna saknar lärare med behörighet att undervisa i fritidshem.

Bristen på behöriga lärare i fritidshem kan ha flera orsaker. En betydande faktor är att det saknas behöriga lärare på arbetsmarknaden. Det är också svårt att locka sökande till de skolor som ligger på landsbygden. Långa resvägar och avsaknad av kollektivtrafik är ett hinder. En annan orsak är de löneanspråk som många sökande har, vilket kan vara svårt för enheterna att tillmötesgå. Delvis kan den nuvarande bristen av behöriga lärare också förklaras med att enheter som har medarbetare som genomgår utbildning för att bli behöriga, inte aktivt rekryterar. Enheternas ansträngningar att säkerställa behörighet behöver synliggöras ytterligare, så att huvudmannen kan ge adekvat stöd och planera för fritidshemmens långsiktiga kompetensförsörjning.

I syfte att säkerställa lärarbehörigheten i de kommunala fritidshemmen har barn- och utbildningsförvaltningen initierat ett samarbete med Linköpings universitet. Höstterminen 2023 startade utbildningen "Grundlärare i fritidshem" på Lärcentrum i Norrtälje, i samarbete med Linköpings universitet. Utbildningen är tre år och det planerades för tre antagningar, höstterminen 2023, 2024 och 2025. På grund av ett lågt antal sökande begränsas antagningen till höstterminen 2023 och 2024.

Utöver det har barn- och utbildningsförvaltningen också valt att öka behörigheten bland redan anställda medarbetare. Genom att ge ekonomiskt stöd ges ett antal personer möjlighet att vidareutbilda sig till lärare i fritidshem via samarbetet med Linköpings universitet. Utöver att öka behörigheten bland redan anställda medarbetare, förväntas utbildningssatsningen också underlätta nyrekryteringen av behöriga lärare.

Lokaler

Fritidshemmets lokaler ska vara ändamålsenliga och har stor betydelse för verksamhetens kvalitet. Förutsättningarna för fritidshemmen i Norrtälje kommun varierar när det gäller tillgången till ändamålsenliga lokaler. Majoriteten av fritidshemmen är integrerade med skolan och har ett hemvist där fritidshemmets verksamhet och behov kan prioriteras. Ett fåtal fritidshem har tillgång till egna, dedikerade lokaler. I de fall fritidshemmet är hänvisat till klassrum som främst är anpassade för skolans undervisning utmanas fritidshemmets förmåga att erbjuda eleverna en meningsfull fritid och undervisning i enlighet med styrdokumentet. Fritidshemmen har i olika stor utsträckning tillgång till skolans övriga lokaler, så som klassrum, slöjd – och idrottssalar. Integreringen av lokalerna innebär en mer kostnadseffektiv användning av lokalytorna men kräver en välorganiserad struktur samt ett hänsynstagande till de olika verksamheternas specifika behov.

Huvudmannens genomförda insatser 2023/24

- Med start höstterminen 2023 genomför Linköpings universitet och Norrtälje Lärcentrum gemensamt en lärarutbildning med inriktning mot fritidshem. Detta görs som en del i arbetet för att höja andelen medarbetare som har lärarlegitimation med behörighet att undervisa i fritidshem.
- Fritidshemsutvecklare erbjuder nätverket för arbetslagsledare. Fokus under 2023/24 har varit att stötta enheterna i deras systematiska kvalitetsarbete. Inspiration och verktyg har även givits gällande elevers trygghet på nätet och digitala verktyg.
- Kommunens gemensamma mall för planering har reviderats av kommunens fritidshemsutvecklare tillsammans med lärare i fritidshem. Mallen kommer framöver implementeras genom nätverk och är tänkt att ge stöd för undervisningen i fritidshemmen och öka likvärdigheten mellan de kommunala fritidshemmen.

- Olika typer av kompetensutveckling har genomförts under läsåret. All fritidshemspersonal erbjöds föreläsningar på temat "Normer och inkludering". Introduktion om fritidshemets uppdrag har genomförts för nyanställda medarbetare och ledarskapsutbildning för fritidshemspersonal med arbetslagsledaruppdrag. Enheten för resultat och analys har genomfört workshops för rektorer gällande fritidshemmets styrning och ledning. Stöd har även givits rektorer när det gäller att utveckla samverkan mellan fritidshem, förskoleklass och grundskolan.

Resultat och analys läsåret 2023/24

Mål för fritidshem 2023/24

Under läsåret har huvudmannen fokuserat på de områden som framkom ur föregående års systematiska kvalitetsarbete (läsåret 2022/23).

- Undervisningen i fritidshemmet ska utvecklas och förbättras med utgångspunkt från fritidshemmets läroplan från 2016
- Samverkan mellan fritidshem och skola ska förstärkas i syfte att stödja eleven under hela skoldagen
- Det systematiska kvalitetsarbetet i fritidshemmet ska förbättras så att det följer Norrtälje kommuns riktlinjer för systematiskt kvalitetsarbete

Normer och värden

Flera enheter beskriver goda resultat då det gäller området normer och värden. Särskilt betonas elevernas möjlighet att utveckla goda kamratrelationer. Enligt Norrtälje kommuns utbildningsenkät känner sig 96 procent av eleverna trygga i fritidshemmet. Det är en ökning med två procentenheter jämfört med föregående år. Eleverna upplever också i hög utsträckning att de får hjälp av personalen vid behov.

När det gäller elevernas möjlighet att utveckla ett säkert och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik har personalen erbjudits fortbildning och stöd. Personalens självskattningar visar att de nu i något högre utsträckning ger eleverna förutsättningar att utveckla ett ansvarsfullt förhållningssätt till digitala verktyg. Ett flertal enheter planerar att utveckla detta område under kommande läsår.

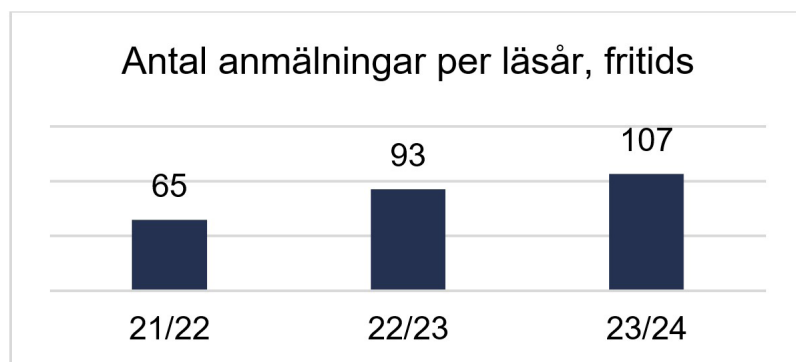
Framgångsfaktorer i arbetet med normer och värden inkluderar en välfungerande samverkan mellan skolan, fritidshemmet och elevhälsan. När information om elever delas och gemensamma rutiner kan utvecklas, får eleverna bättre stöd under hela sin skoldag. Flera enheter har även organiserat gemensam kompetensutveckling för medarbetare inom de olika verksamheterna. Det har visat sig ge effekt i form av färre konflikter och ökad trygghet.

Många enheter har också gjort lärmiljön tydlig genom att intryckssanera den och använda bildstöd och aktivitetsscheman. Ett nära samarbete med elevhälsan har varit ett viktigt stöd för fritidshemspersonalen i form av fortbildning och handledning.

Utmaningar som framkommer i enheternas rapporter är att många av fritidshemspersonalen inte anser sig ha tillräcklig kompetens för att möta elevernas särskilda behov. De efterfrågar mer kunskap och stöd för att kunna bemöta alla elever på ett bra sätt. Enheternas rapporter visar också på andra utmaningar när det gäller elevers behov av extra anpassningar och särskilt stöd i fritidshem⁹. Många rektorer har svårt att organisera en effektiv samverkan mellan skolans olika verksamheter och elevhälsan. Detta leder till att den samlade kunskapen om eleverna inte alltid utnyttjas fullt ut för att främja elevernas utveckling och stödbehov.

Kränkningsanmälningar

Antalet anmälningar om kränkande behandling ökar stadigt över tid inom fritidshemmen, något som även gäller för övriga skolformer.



Figur 4.2. Antal anmälda händelser där elever på fritidshemmet känt sig/varit utsatta för olika former av kränkande handlingar

När det gäller fritidshemmen rör cirka 50 procent av anmälningarna fysiskt våld. Orsaker till varför det är fysiskt våld som dominerar är svåra att fastställa. Könsskillnader i anmälningar har minskat över tid och fördelningen mellan könen är nu mer jämn. En tydlig ökning av kränkningar syns efter lov och i början av skolarbetet. Ökningen i början av skolarbetet kan kopplas till att nya elever inte är bekanta med regler och gränser. Nya relationer behöver skapas mellan elever och personal. Med denna insikt kan skolorna planera förebyggande åtgärder under dessa perioder. Miljöer där många elever vistas utan tydlig personalnärvaro kan behöva ses över. Sådana platser och situationer kan vara övergången mellan skola och fritidshem och ute på skolgården.

Att erbjuda en strukturerad verksamhet även under raster har blivit ett etablerat arbetssätt för att bland annat motverka kränkningar. En stor del av de yngre elevernas tid i skolan består av raster och det är viktigt att även denna tid planeras och organiseras. Denna typ av verksamhet ligger helt i linje med fritidspedagogisk undervisning och är därför ett uppdrag som passar medarbetare utbildade inom fritids som tjänstgör i skolan. Många skolor har också fortbildat medarbetare till trivselledare, som ansvarar för att planera och leda rastaktiviteter. Utöver ökad trygghet och minskat antal kränkningar leder dessa aktiviteter till att eleverna blir mer aktiva och att fler upplever rasterna som meningsfulla och lustfyllda. Trots de positiva effekterna har många skolor svårt att upprätthålla en god rastverksamhet. Det kan bero på att avsedda medarbetare i stället behöver tillgodose enskilda elevers behov av stöd eller täcka upp vid sjukfrånvaro.

⁹Skolinspektionen. Elevers hela dag som utgångspunkt för stöd. Arbete med extra anpassningar och särskilt stöd i skola och fritidshem. Kvalitetsgranskning (2024), s. 26.



Undervisning

Fritidshemmen planerar undervisningen i högre grad än tidigare enligt styrdokumentens intentioner. Fler säkerställer att det centrala innehållet i läroplanens del för fritidshemmet erbjuds eleverna. Uppföljningen av undervisningen har blivit mer regelbunden och fler medarbetare känner sig trygga i sitt uppdrag. Rektorernas analyser visar att denna positiva utveckling främst beror på ökad kompetens hos medarbetare. Fler behöriga medarbetare och fortbildning har ökat förståelsen för uppdraget. Det skiljer sig dock både mellan enheterna och även mellan avdelningar inom samma enhet.

För att förbättra kvaliteten på fritidshemmens undervisning har insatser gjorts för att ge stöd för enheternas systematiska kvalitetsarbete. Utöver fortbildning och handledning till enheterna har också antalet kvalitetsdagar ökat från fyra till sex. Detta beslut tog barn- och skolnämnden i juni 2023 efter dialog med rektorerna. Dessa insatser har tillsammans haft en positiv effekt. Medarbetare i fritidshem har en bättre förståelse för och kunskap om kvalitetsarbetet. De extra dagarna ger större möjlighet att planera och följa upp både sitt eget och skolans gemensamma arbete. Alla medarbetare har möjlighet att delta i kvalitetsarbetet. Arbetet fortgår gällande uppföljning och utveckling av fritidshemmets kvalitetsarbete.

För att stödja lärare i fritidshem och höja kvaliteten i de kommunala fritidshemmen erbjuder barn- och utbildningsförvaltningen nätverk för lärare i fritidshem och kompetensutveckling för både medarbetare och rektorer. Undervisningen kommer att fortsätta vara ett prioriterat utvecklingsområde.

Elevernas ansvar och inflytande

Elevers delaktighet och inflytande har varit ett prioriterat utvecklingsområde. För att stärka detta har olika insatser genomförts, både för att öka medarbetares kunskap om fritidshemmets uppdrag och för att ge riktad fortbildning om hur elever kan bli mer inkluderade i utbildningen på fritidshemmet. Kvalitetsarbetet visar att eleverna nu är mer delaktiga i planering, genomförande och uppföljning av undervisningen. Medarbetare är också medvetna om vikten av att ge alla elever möjlighet att uttrycka sina åsikter. Samtidigt framgår det att elevernas inflytande kan behöva tydliggöras ytterligare. Medarbetare behöver ha en gemensam bild av vad elevinflytande och inkludering innebär och hur det ska organiseras, så att de kan förmedla detta tydligt till eleverna.

I Norrtälje kommuns utbildningsenkät framkommer ingen skillnad mellan hur äldre och yngre elever upplever sitt inflytande i fritidshemmet. Rektorernas analyser visar dock att det är viktigt att fånga upp de äldre eleverna så att de stannar i verksamheten. Det kan handla om att skapa särskilda avdelningar för de äldre eleverna eller på annat sätt möjliggöra att deras intressen och behov tillgodoses.

Skolverket betonar i sina allmänna råd för fritidshem vikten av att rektor tar hänsyn till elevernas behov och förutsättningar när beslut om gruppstorlek, sammansättning och personaltäthet fattas¹⁰. Enheternas kvalitetsrapporter visar att dessa faktorer påverkar elevernas möjlighet till inflytande så väl som undervisningens kvalitet. Stora grupper innebär att medarbetare behöver fokusera mycket på tillsyn och trygghet. Det kan leda till att eleverna delas upp och att aktiviteter styrs i hög utsträckning, vilket minskar deras möjlighet att göra egna val. Det blir även svårare för personalen att bygga goda relationer till alla elever, något som är viktigt för att kunna fånga upp deras behov och önskemål.

Skola och hem

Skola och hem har, liksom undervisningen i fritidshemmen, varit ett utvecklingsområde som utvecklats positivt. Insatser har gjorts för att på olika sätt säkerställa att fritidshemmen ger vårdnadshavarna information om verksamhetens mål, arbetssätt och arbetsformer.

I enheternas rapporter framkommer att vårdnadshavare inte i samma utsträckning som tidigare kommer in till fritidshemmet för att hämta och lämna sina barn. Kommunikation sker oftare via telefon eller sms. Förutsättningar för medarbetare att skapa förtroendefulla relationer med vårdnadshavare har förändrats, vilket skapat behov av att hitta andra sätt att möjliggöra dessa kontakter med vårdnadshavare.

Endast ett fåtal enheter har strukturerat arbetet så att medarbetare i fritids kan delta i gemensamma utvecklingssamtal. Fritids och skola har sällan möjlighet att utbyta information om gemensamma elever, vilket innebär att vårdnadshavarna inte får en helhetsbild av barnets skoldag. Medarbetare i fritids upplever också att det är svårt att hitta tid och rutiner för att dokumentera elevernas lärande i fritidshemmet.

¹⁰Skolverket. Styrning och ledning av fritidshem, s.22.

Övergång från förskola och pedagogisk omsorg

För många barn är fritidshemmet den första verksamhet de möter efter att ha lämnat förskolan och haft sin sommarledighet. Fritidshemmet kan ses som en länk mellan förskola, förskoleklass och grundskola. I syfte att förbättra övergången från förskola till fritidshem beslutade barn- och skolnämnden hösten 2023 att ändra datumet för denna överflyttning till den 1 augusti. Tidigare skedde övergången den 1 juli, i enlighet med skollagens regler för ersättning. Detta sammanföll med sommarsemestern och gav upphov till vissa svårigheter för både barn och personal. Med det nya datumet får de nya eleverna nu större möjlighet att träffa ordinarie medarbetare och den elevgrupp de ska ingå i, i sina ordinarie lokaler.

Barn- och utbildningsförvaltningen har en gemensam process för övergång från förskola till förskoleklass och fritidshem. Bedömningen visar att medarbetare i relativt stor utsträckning får den information de behöver om anpassningar och extra stöd för de nya eleverna. Barn- och utbildningsförvaltningen ser dock behov av att ytterligare stärka övergången som görs från förskolan, även då många enheter är nöjda. Det behöver säkerställas att fritidshemmets mottagande ingår i enheternas planering och att fritidshemmets medarbetare deltar i relevanta överlämningssamtal. Elevers kunskaper och erfarenheter från förskolan behöver i högre utsträckning tas tillvara och uppföljning av övergångarna behöver förbättras.

Övergången mellan förskola, skola och fritidshem blir ett av de centrala utvecklingsområdena framöver. En fortbildningsinsats planeras starta våren 2025. Målet är att medarbetare från de olika verksamheterna ska få en ökad förståelse för varandras undervisning och verksamhet, så att barnen kan förberedas på bästa sätt och få det stöd i sitt lärande som de behöver.

Samverkan fritidshem och skola

Barn- och utbildningsförvaltningen arbetar för att stärka samverkan mellan fritidshem, förskoleklass och grundskolan för att stödja elevernas utveckling. Enheterna utformar samverkan olika beroende på elevers behov och förutsättningar. Kvalitetsgranskningen visar att den har förbättrats på flera håll. Trots framstegen är samverkan fortfarande begränsad på vissa enheter.

Många enheter har gemensamma utvecklingsområden i sina arbetsplaner där fritidshem, förskoleklass och grundskola arbetar för att nå samma mål. Årshjul används i stor utsträckning som inkluderar gemensamma kunskapsområden och aktiviteter. Även om det är svårt att mäta effekterna av samverkan i elevernas kunskapsresultat, ser enheterna att samverkan bidrar till bättre resultat i undervisning och värdegrundsarbete.

Framgångsfaktorer som lyfts är att ingå i samma arbetslag, arbeta tillsammans över tid och att gemensam planeringstid finns för de medarbetare som arbetar med den gemensamma elevgruppen. När eleverna är i fokus för samverkan blir organisationen avgörande. Även närhet till varandra genom gemensamma arbetsplatser/arbetsrum visar sig vara gynnsamt.

Flera enheter beskriver att de strävar efter en "vi-känsla" på skolan, att "alla elever är allas elever". De arbetar exempelvis med att ta fram gemensamma regler eller förhållningssätt. I det arbetet är trygghet och tydlighet viktigt för att ge eleverna en sammanhängande skol- och fritidshemsdag. Enheterna beskriver också samverkan utifrån gemensamma aktiviteter. De planerar för gemensamma friluftsdagar, vernissage eller temadagar som involverar medarbetare från de olika verksamheterna.

Det framgår i översynen att några enheter använder fritidshemmets medarbetare specifika kompetens även under skoltid, det vanligaste är ansvar för rastverksamhet. Eleverna erbjuds också fritidspedagogik på andra sätt. Ett par enheter har erbjudit "fritids i skolan". Fritids har ansvarat för en mer praktisk och upplevelsebaserad undervisning under skoltid. Medarbetarna har upplevt det mycket positivt att de fått ett tydligare uppdrag för den tid på dagen då de tjänstgör i skolan. Att uppdraget i högre utsträckning är kopplat till deras kompetens har också upplevts värdefullt. Även eleverna uppskattar denna variation i undervisningen.

Det finns dock vissa utmaningar med att erbjuda fritidspedagogisk undervisning under skoltid. Det krävs mer planeringstid för att en sådan undervisningsmodell ska fungera och en del elever har svårt att växla mellan olika arbetssätt och lärare. En annan utmaning är att skoltiden då behöver förlängas för att säkerställa elevernas lagstadgade undervisningstid. Skolorna har möjlighet att själva organisera för det, men påverkas i hög utsträckning av att många elever i kommunen åker buss eller får skolskjuts till och från skolan.

Organisering av gemensam tid är tillsammans med den låga behörighetsnivån i fritidshemmen, den största utmaningen när det gäller samverkan. Något som medarbetare ofta efterfrågar är att få tid och möjlighet att samverka i syfte att lära av varandras olika kompetenser och erfarenheter. Att tillsammans diskutera elevsyn, bemötande eller hur undervisningen på bästa sätt bör genomföras. Tid att diskutera samverkan ur ett mer ömsesidigt perspektiv, frigörs till viss del genom att olika yrkeskategorier ingår i gemensamma arbetslag där de har planerad tid tillsammans. Det kan även vara pedagogiska ledningsgrupper, eller grupper som ansvarar för att arbeta förebyggande med elevhälsofrågor.

Resultatet visar att utökad samverkan behövs för att förbättra fritidshemmets och skolans resultat. För att skapa gemensam kompetens och för att få större fokus på lärande, blir gemensamma fortbildningar viktigt. De extra kvalitetsdagar fritidshemmen nu har till sitt förfogande bidrar till bättre möjligheter.

Skolan och omvärlden

Översynen av fritidshem i Norrtälje visar att elever i stor utsträckning erbjuds friluftsliv och naturupplevelser enligt läroplanens mål. Det är dock betydligt svårare för många fritidshem att uppfylla den del av området som innebär att skapa kontakt med föreningsliv och ta del av kulturupplevelser. Det samma gäller de delar som rör att förbereda eleverna för arbetslivet. Det är få skolor som ser att fritidshemmets undervisning kan ingå i det arbetet, även om många fritidshem på olika sätt arbetar med att förbereda eleverna för det. Eleverna får i fritidshemmet exempelvis träna på att ta ansvar på olika sätt, vilket kan stärka deras självkänsla. En stor del av fritidshemmets uppdrag innebär också att träna elevernas förmåga att göra egna val och ta ställning.

Den handlingsplan för studie- och yrkesvägledning som nu tas fram inom barn- och utbildningsförvaltningen, kan vara ett bra stöd i detta arbete och öka likvärdigheten.

Huvudmannens utvecklingsområden för fritidshemmen kommande läsår

Förbättrat systematiskt kvalitetsarbete

Det finns ett behov av att förbättra det systematiska kvalitetsarbetet, både på central och lokal nivå. Huvudmannen behöver säkerställa att rektor genomför utbildningen enligt Skollagens krav och att enheterna får de förutsättningar som krävs för att bedriva fritidshem med god kvalitet. Fritidshemmets verksamhet ska, precis som andra skolformer, planeras, följas upp och utvärderas systematiskt och kontinuerligt. På enhetsnivå behövs en mer grundlig analys för att tydliggöra vilka hinder som påverkar undervisningen och vilka områden varje enhet behöver utveckla.

Behörighet och kompetens

För att uppfylla lagkravet om att behöriga lärare ska ansvara för undervisningen, behövs en långsiktig plan för att rekrytera och behålla kompetenta lärare. Norrtälje behöver också arbeta för att bli en attraktiv kommun som lockar legitimerade lärare. För att behålla nuvarande medarbetare krävs insatser som förbättrar arbetsvillkoren och erbjuder möjligheter till kompetensutveckling.

Undervisningskvalitet och likvärdighet

Alla elever i fritidshem ska få undervisning som följer läroplanens mål, oavsett vilket fritidshem de går i. Undervisningen ska vara inkluderande och skapa en tydlig utveckling och ett sammanhang för eleverna. För att uppnå detta behöver samverkan mellan förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola och elevhälsa stärkas.



Anpassad grundskola



Anpassad grundskolas kvalitetsredovisning för läsåret 2023/24

Allmän information om anpassad grundskola

I den anpassade grundskolan återfinns årskurserna 1–9. Den är till för elever som har intellektuell funktionsnedsättning eller förvärvat hjärnskada. Det gäller elever som bedöms inte kunna uppfylla grundskolans kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier. Innan ett barn bedöms höra till målgruppen görs en noggrann utredning av hemkommunen.

Sedan 2 juli 2023 gäller nya bestämmelser i skollagen för att stärka utbildningen för elever med intellektuell funktionsnedsättning. Grundsärskolan som särskild utbildning har bytt namn till anpassade skolformer. Uttrycket ”utvecklingsstörning” har ersatts med ”intellektuell funktionsnedsättning”. Benämningen ”träningsskola” har tagits bort liksom elevens val.

Undervisningen följer den anpassade grundskolans läroplan och kursplan. Eleverna kan läsa ämnen (12 till skillnad från grundskolans 16 eller 17) eller ämnesområden alternativt en kombination av de båda. Det går också att läsa vissa ämnen enligt grundskolans kursplaner om eleven har de förutsättningarna. När en elev är placerad i en grundskola men följer läroplanen för anpassad grundskola heter det att eleven är integrerad i grundskolan. Omvänt integrerad betyder att en elev kan vara placerad i anpassad grundskola men följa grundskolans läroplan.

En elev i anpassad skola får inte betyg per automatik utan får det om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Det går att få betyg i ämnen men inte i ämnesområden. Betygskriterierna utgår från den anpassade grundskolans ämneskriterier. Betygsskalan har fem steg: A, B, C, D och E. A är det högsta betyget och E är det lägsta godkända betyget. Om en elev inte uppfyller betygskriterierna för betyget E sätts inget betyg. Elever i anpassad grundskola kan inte få betyget F.

Anpassad grundskola har en egen timplan som skiljer sig från grundskolans.¹¹ Den senaste började gälla 2 juli, 2023. Till exempel så har elever i anpassad grundskola rätt till totalt 525 timmars undervisning i hem- och konsumentkunskap vilket kan jämföras med grundskolans 130 timmar. De har 180 timmar engelska jämfört med 480 i grundskolan. Det är dock inte så stora skillnader i till exempel matematik (1215 timmar i anpassad grundskola och 1230 i grundskolan).

¹¹Skolverket, 2024. Timplan i anpassad grundskola. Regleras enligt 11 kap. 7 § skollagen, 3kap. 2-6 §§ skolförordningen och 10 kap. 2-10 §§ skolförordningen.

Ämnen	Ämnesområden
Musik	Estetisk verksamhet
Bild	
Slöjd	
Svenska eller svenska som andraspråk	Kommunikation
Engelska	
Modersmål	
Idrott och hälsa	Motorik
Hem- och konsumentkunskap	Vardagsaktiviteter
Samhällsorienterande ämnen	
Naturorienterande ämnen	Verklighetsuppfattning
Teknik	
Matematik	

Tabell 5.1. Ämnen och ämnesområden i anpassad grundskola

Skolformen innebär vissa begränsningar i vilken utbildning och vilket yrke eleven kan välja i framtiden. Efter anpassad grundskola kan eleven till exempel läsa vidare på introduktionsprogrammen yrkesintroduktion och individuellt alternativ inom gymnasieskolan, alternativt läsa vidare i anpassad gymnasieskola.

Norrtälje anpassad grundskola

Skolans vision, mål och arbetssätt

Skolans vision är att alla barn ska känna glädje och trygghet i skolan, de ska känna tillit till vuxna och den egna förmågan att lösa olika situationer. Glädje och trygghet ska ligga till grund för att varje barn ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Skolans arbete ska hanteras av lösnings- och utvecklingsfokus för att stötta barnen mot det målet. Ledorden är trygghet, glädje och kunskap.

Inför läsåret 2023/24 upprättades tre utvecklingsområden utifrån föregående läsårs kvalitetsarbete.

Utvecklingsområden	Utveckla undervisningens kvalitet	Skapa en trygg, glädjefull och säker miljö	Samverkan skola och fritidshem
Aktivitet	Systematik i användandet av bedömningsstöd samt samplanering och sambedömning i enlighet med läroplanen för anpassad grundskola 2022	Fokusering på arbete med normer och värden samt med värdegrund och förhållningssätt elever emellan och ökad studiero samt utbildning i CPS.	Gemensamt arbete kring "särskilda dagar" tex FN-dagen och Nobeldagen införs liksom gemensamma aktiviteter kring normer och värden. Det kommer även att skapas dokument i gemensamma Teams-grupper för att skriva ned aktuella arbetsområden

Tabell 5.2. Utvecklingsområden anpassad grundskola

Skolan ingår sedan läsåret 2023/23 i ett rektorsområde som omfattar fyra skolor där de övriga tre skolorna är grundskolor. Tidigare var de kommunala anpassade skolorna (grund- och gymnasium) ett eget rektorsområde.

Förutsättningar för Norrtälje anpassad grundskola

Lokalisering och elevunderlag

Norrtälje anpassad grundskola är centralt placerad i Norrtälje och integrerad i Norrgårdsskolan norras lokaler. Sommaren 2023 omorganiserades verksamheten för att mer effektivt kunna använda de lokaler som finns samt öka samarbetet med övriga grundskolor i rektorsområdet. Enligt rektor har lokalfördelningen därmed förbättrats men det kvarstår en brist på framför allt matsalplatser och tider i idrottssalen samt till viss del slöjdsalar och tillgång till grupprum för den anpassade verksamheten.

Verksamheten behöver vara flexibel i och med att nya elever tillkommer kontinuerligt. Beroende på vilken årskurs eleven hör till kan det till exempel uppkomma behov av ytterligare tider i idrottshallen. Lokaltillgång samt även förflyttningar mellan Norrgårdsskolan norra och södra försvårar planeringen av undervisningstiden i vissa ämnen.

Det finns två avdelningar på Norrtälje anpassade grundskola, Fregatten och Solsidan. På Fregatten går de elever som har svår intellektuell funktionsnedsättning vanligen i kombination med andra funktionsnedsättningar. På Solsidan går elever med lindrig intellektuell funktionsnedsättning. Dessa elever har ibland tilläggsdiagnoser, ibland inte.

Under läsåret 2023/24 var 65 elever inskrivna vid läsårets början för att öka till 71 elever i april. I slutet av terminen var det 12 elever inskrivna på Fregatten, resterande gick på Solsidan. Under läsåret fanns inte några elever i Norrtälje anpassad grundskola som inte var folkbokförda i Norrtälje kommun. De flesta eleverna var pojkar (62 procent vid läsårets början). Utöver dem fanns fem integrerade elever i grundskolan. De återfanns i årskurs ett, två, fyra, åtta och nio. Se tabell nedan för antal elever utifrån årskurs.

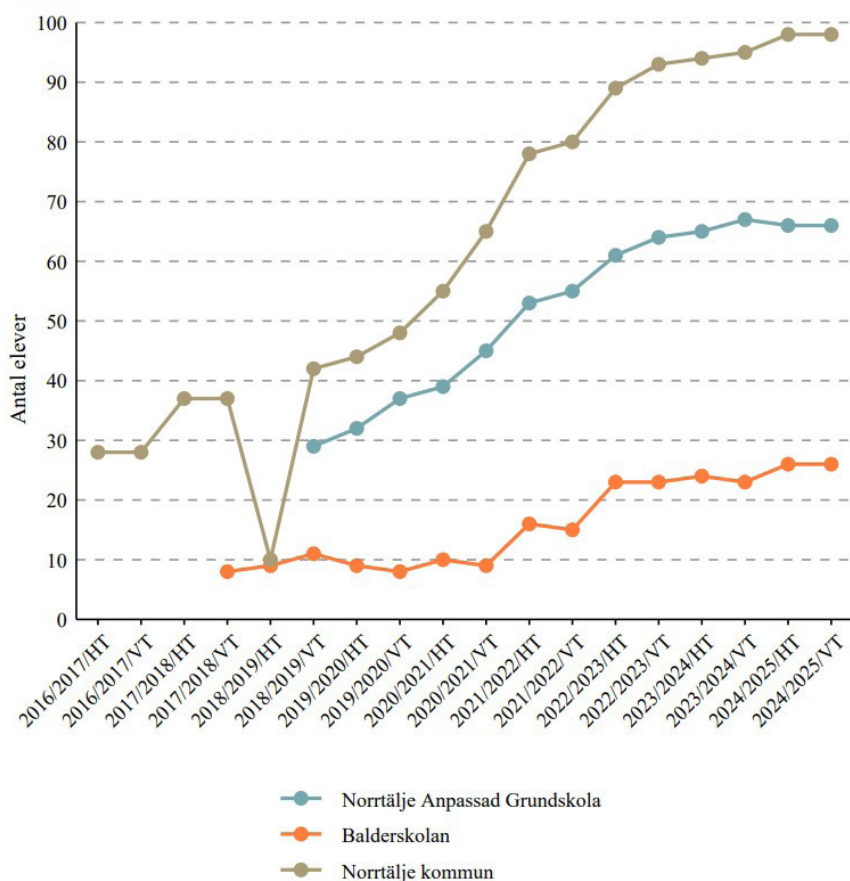
Årskurs	Samtliga	Flicka	Pojke
Alla	65	25	40
1	3	2	1
3	5	2	3
4	4	1	3
5	9	3	6
6	13	3	10
7	10	3	7
8	10	5	5
9	11	6	5

Tabell 5.3. Antal elever i Norrtälje anpassad grundskola, september 2023.

Källa: Rodret, oktober, 2024

Eleverna var under läsåret uppdelade i nio olika klasser. I de klasser som läser enligt ämnen (inte ämnesområden) var det igenomsnitt 7,5 elever per klass. Ingen elev läste en kombination av ämnen och ämnesområden. Det var tre elever i årskurs nio som läste ämnesområden och sju som läste ämnen.

I riket minskade antalet elever som var inskrivna i anpassade grundskolan under 2006 till 2017 men har sedan 2019 ökat. Norrtälje anpassad grundskola följer rikstrenden. Antal elever i Norrtälje anpassad grundskola har dock legat något mer stabilt de senaste läsåren (61–67 elever vid läsårens början). Trendmässigt är det generellt antalet elever som läser ämnen som ökar mer än de som läser ämnesområden. Den blå linjen nedan avser antal elever på Norrtälje anpassad grundskola, den orangea linjen avser Norrtälje kommuns fristående anpassad grundskola (Balder) och den bruna avser alla, inklusive elever i annan kommun och integrerade i grundskolan.



Figur 5.1. Antal elever i anpassad grundskola över tid, Norrtälje kommun

I Norrtälje anpassad grundskola var det 27 procent av eleverna som hade utländsk bakgrund 2023/24.¹² Motsvarande siffra för riket var 44 procent (Skolverket, kommunal statistik, 2024) vilket kan jämföras med att det i grundskolan var 26 procent i Riket och 19,4 procent i Norrtälje kommuns kommunala grundskola.

	Antal elever		Andel flickor (%)		Andel m utl. bakgr (%)		Andel m vh m efter-gym utb (%)		Antal elever låg-stadiet		Antal elever mellan-stadiet		Antal elever hög-stadiet		Andel elever i trän-ings skola (%)		Andel Integr-erade elever (%)	
År	22/23	23/24	22/23	23/24	22/23	23/24	22/23	23/24	22/23	23/24	22/23	23/24	22/23	23/24	22/23	23/24	22/23	23/24
Samtliga	92	100	32	33	33	32	32	30	25	25	31	33	36	42	39	-	7	5
Kommunal	66	73	36	37	27	27	27	25	9	10	26	28	31	35	20	-	8	7
Enskild	26	27	19	22	46	44	42	44	16	15	5	5	5	7	88	-	..	.

Tabell 5.4. EleVBakgrund anpassad grundskola, Norrtälje kommun

Källa: Skolverket, 2024

¹²Född i Sverige med utlandsfödda föräldrar eller född utomlands

Medarbetare – bemanning, sjukfrånvaro, behörighet och lärartäthet

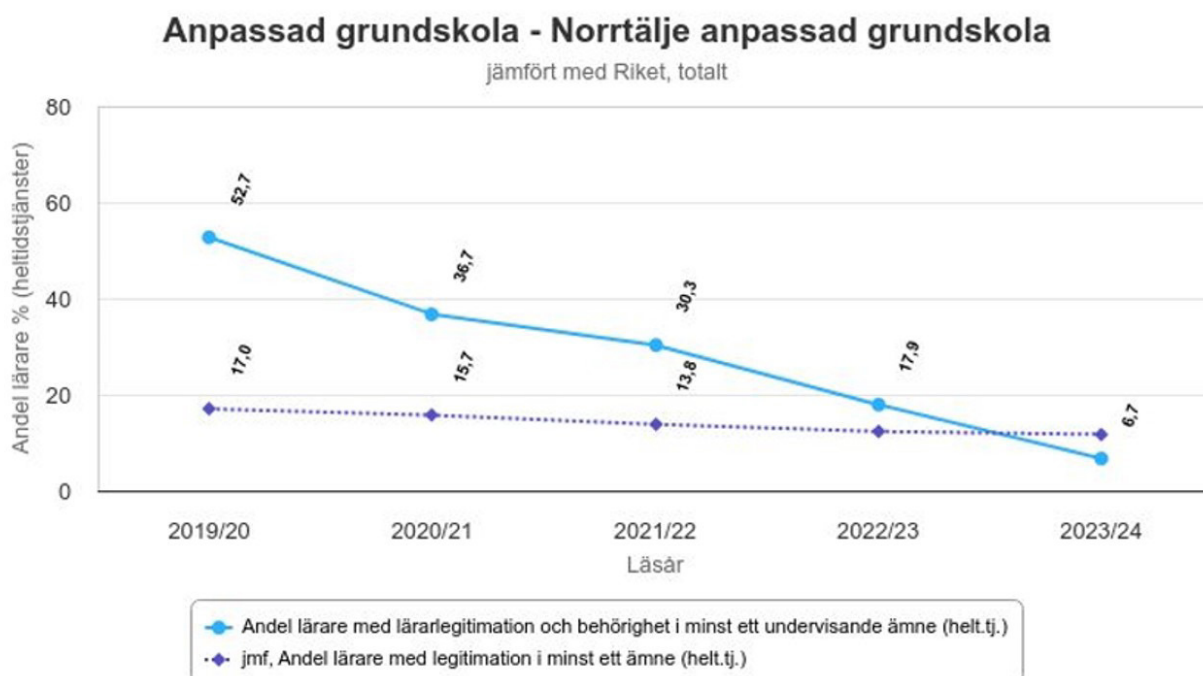
Skolans rektor gör bedömningen att skolan har den bemanning som är nödvändig för att möjliggöra ett bra stöd till eleverna. Skolan har även utökat bemanningen med en specialpedagog läsåret 2023/24. Detta har avhjälpt tidigare brister i möjligheten att säkerställa dokumentationskraven. Det har även möjliggjort riktat stöd till elever och personal. Kurator har delvis varit vakant under läsåret vilket skapat en brist i stöd till elever och personal. Det har också medfört ökad arbetsbelastning för andra funktioner. Detta kommer att få ökat fokus så att arbetet än mer går i linje med riksdagen beslut om stärkt elevhälsa för elever med intellektuell funktionsnedsättning.¹³

Undervisande medarbetare har generellt låg sjukfrånvaro till skillnad från övriga medarbetare så som lärar- och elevassistenter, som har både hög kort- och långtidssjukfrånvaro.

Läraryhörighet och lärartäthet

Läsåret 2023/24 var 6,7 procent av lärarna i anpassad grundskola legitimerade och behöriga i minst ett ämne.¹⁴ De senaste läsåren har andel behöriga lärare sjunkit och är nu lägre än genomsnittet i Riket (12 procent). Jämfört med grundskolan så är behörigheten betydligt lägre i anpassad grundskola. Flertalet lärare har dock en pedagogisk högskoleexamen. Läsåret 2023/24 var det 65,7 procent i Norrtälje anpassad grundskola jämfört med Rikets 85,7 procent (kommunal). Andel lärare med specialpedagogisk kompetens var 20,9 procent vilket är lägre än Riket (25,4 procent). Beroende på läsår varierar andelen i Norrtälje men de senaste läsåren har andelen legat på mellan 20 och 30 procent.

Vad gäller andel lärare med högskolepedagogisk examen är andelen 65,7 procent (jmf Riket 84,8 procent). Trenden är negativ både vad gäller legitimation/behörighet, specialpedagogisk kompetens och högskolepedagogisk examen.



Figur 5.2. Läraryhörighet anpassad grundskola. Källa: Skolverket

¹³Sveriges riksdag. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/betankande/elevhalsa-och-starkt-utbildning-for-elever-med_H901UbU27/

¹⁴ Skolverket, 2024

Lärartätheten har minskat något över tid och är nu 5,1 elever per lärare jämfört med 4,1 elever per lärare läsåret 2019/20. Det kan också jämföras med Rikets genomsnitt på 4,2 elever per lärare.

Insatser från huvudman

Under våren 2024 har tio medarbetare genomfört utbildning i samarbetsbaserad problemlösning -Collaborative and Proactive Solutions (CPS) med fokus på ett gemensamt förhållningssätt mellan skola och fritids kring bemötande och anpassningar för elever för att bättre kunna stödja och bemöta elever.

Läsåret 2023/24 har en särskild satsning gjorts på studie- och yrkesvägledning utifrån extra resurser från barn- och utbildningsnämnden. En samordnare har anställt i och med detta och insatsen riktas bland annat till anpassad grundskola.

Resultat och analys

Betyg

Betygen nedan utgår från period för årskurs 6 och 9. Betygen redovisas inklusive eventuella nyanlända elever. Eftersom betyget F inte finns i anpassad grundskola är det inte lika relevant att titta på andel godkända betyg då det vanligen ligger på 100 procent. Nedan redogörs för genomsnittlig betygspoäng samt betygsfördelningen, utifrån årskurs.



Årskurs 6

	Antal elever	Genomsnittlig betygspoäng	A	B	C	D	E
Totalt	9	14,1	3,8%	6,8%	46,6%	33,8%	9,0%
Bild	9	15,3	22,2%	11,1%	33,3%	22,2%	11,1%
Naturorienterande ämnen	8	14,4			75,0%	25,0%	
Engelska	9	14,2	11,1%		44,4%	33,3%	11,1%
Hem- och Konsumentkunskap	8	15,0	12,5%	25,0%	25,0%	25,0%	12,5%
Idrott och hälsa	7	13,2	14,3%		14,3%	42,9%	28,6%
Matematik	9	15,0		44,4%	22,2%	22,2%	11,1%
Modersmål	2	11,3				50,0%	50,0%
Musik	8	12,8			25,0%	62,5%	12,5%
Samhälls-orienterande ämnen	8	14,1			62,5%	37,5%	
Slöjd	8	12,2			25,0%	37,5%	37,5%
Svenska	9	14,4		22,2%	44,4%	22,2%	11,1%
Teknik	8	13,8			50,0%	50,0%	

Tabell 5.5. Betyg årskurs 6. Läsår: 2023/24. Vårtermin. Norrtälje anpassad grundskola

Årskurs 9

	Antal elever	Genomsnittlig betygspoäng	A	B	C	D	E
Totalt	5	15,3	1,6%	37,5%	35,9%	20,3%	4,7%
Bild	4	16,9	25,0%	25,0%	50,0%		
Naturorienterande ämnen	4	15,0		25,0%	50,0%	25,0%	
Engelska	4	15,0		50,0%	25,0%		25,0%
Hem- och Konsumentkunskap	4	15,6		25,0%	75,0%		
Idrott och hälsa	5	13,0		20,0%		60,0%	20,0%
Matematik	4	14,4			75,0%	25,0%	
Musik	3	15,8		33,3%	66,7%		
Samhälls-orienterande ämnen	4	16,3		75,0%		25,0%	
Slöjd	4	14,4		25,0%	50,0%		25,0%
Svenska	4	15,6		50,0%	25,0%	25,0%	
Teknik	4	14,4			75,0%	25,0%	

Tabell 5.6. Betyg årskurs 9. Läsår: 2023/24. Vårtermin. Norrtälje anpassad grundskola

Den genomsnittliga betygspoängen för elever i årskurs sex och nio har stigit något de senaste läsåren. I årskurs sju och åtta har genomsnittet minskat något. Betygen är generellt ganska låga och det är sällan som någon elev har betyget A förutom i årskurs 9. Enligt rektor kan de låga betygen delvis förklaras av att eleverna inte utmanas i tillräckligt hög utsträckning.

Skillnaden i betygspoäng är som mest markant mellan årskurs sex och sju. Till exempel kan det vara så att eleverna får för mycket stöd och därmed inte utmanas till att visa mer utvecklade kunskaper. I paritet med detta ligger mottagningsenhetens tankar med att arbetet med att identifiera elevers möjlighet att läsa delar enligt grundskolans läroplan kan behöva stärkas. Huruvida det finns systematiska könsskillnader i betyg är svårt att uttala sig om i och med att det är få elever samt att flertalet är pojkar. Under detta läsår kan det konstateras att genomsnittlig betygspoäng är högre bland flickor i årskurs åtta och nio men inte i årskurs sju. I årskurs sex var det i princip inga skillnader. Sett till en längre period ser könsskillnaderna olika ut beroende på tidpunkt, ibland har pojkarna högre betygspoäng, ibland lägre. Resultaten för integrerade elever följs idag inte upp systematiskt på gruppnivå. Det är också svårt att göra jämförelser då det inte finns någon nationell betygsstatistik att ta del av.

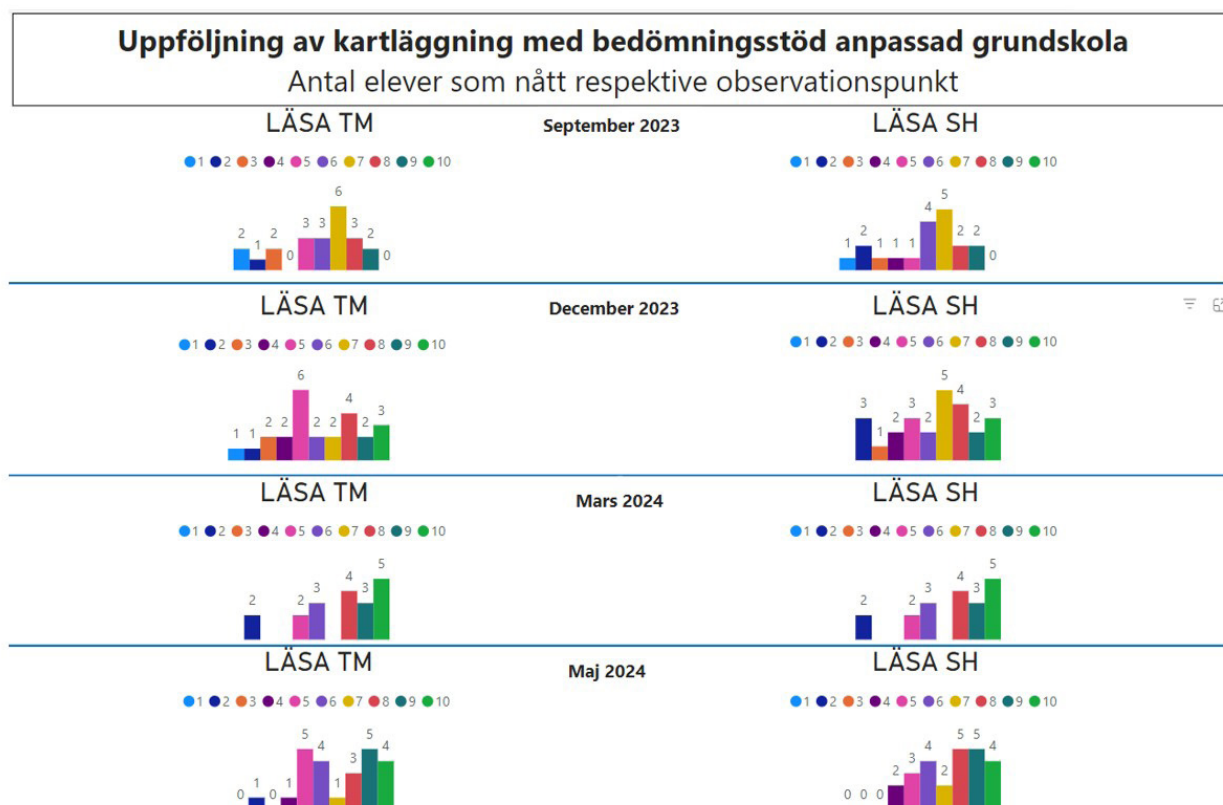
Inför kvalitetsdagar vid terminsslut och sänder huvudmannen ut underlagen för betygsanalys. Dessa har utvecklats kontinuerligt men behöver ytterligare preciseras för att passa verksamhetsformen bättre. Detta kommer att genomföras tillsammans med medarbetare och rektor.

Bedömningsstöd

För att höja kvaliteten i undervisningen enligt uppsatt mål, har bland annat ett arbete med "gilla läsa skriva" och "gilla matematik" startats upp under läsåret med elever i årskurs ett till sex. Skolverkets material används.¹⁵ Detta har ökat möjligheterna till samarbete och sambedömning. Med stöd av inrapporteringen av bedömningsstödet går det nu bättre att följa progressionen samt uppmärksamma om en grupp stannar av i sin utveckling.

I figuren nedan redovisas det övergripande resultatet för en del av uppföljningsarbetet. Resultatet går även att följa utifrån en specifik klass för att fördjupa analysen. TM innebär textanvändning och meningsskapande och elevens förmåga att skapa mening i mötet med texterna och förstå innehållet. SH innebär symbolhantering och elevens förmåga att hantera verbala och icke verbala symbolsystem.

¹⁵ Skolverket, 2024. <https://www.skolverket.se/publikationsserier/ovrigt-material/2014/gilla-lasa-skriva>



Figur 5.3. Resultat av bedömningsstöd, läsåret 2023/24.

Den 1 juli 2024 infördes en garanti för tidiga stödinsatser även i anpassad grundskola, med syftet att tidigt ge stöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik utifrån varje elevs behov. I anpassad grundskola genomförs detta i årskurs ett och tre. Arbetet utifrån garantin påbörjas i Norrtälje anpassad grundskola under hösten 2024 och kommer ytterligare förstärka möjligheten att systematiskt följa upp elevernas resultat och ge rätt stöd i rätt tid.

Elev – och vårdnadshavarenkäter

Från och med år 2022 svarar elever i anpassad grundskola på Norrtälje kommuns utbildningsenkät. Svaren avser årskurs 3–9 sammantaget och avser en hopslagning av svarsalternativen ”stämmer delvis” och ”stämmer helt”. I enkäten fyller eleven eller elevens lärare/assistent i hur enkäten besvarats. För 2024 var det 69 procent av eleverna som besvarade enkäten själva och 31 procent som fick hjälp och stöd med att svara på frågorna. Ingen elev hade någon representant som besvarade enkäten i deras ställe. Detta kan inverka på svarens tillförlitlighet.

De flesta elever uppger att de är intresserade av skolarbetet och att lärarna hjälper dem när de behöver. Andel elever som tycker att det är lugn och ro i klassrummet har sjunkit och andel elever som känner sig trygga har sjunkit lite sedan 2022.

	2022	2023	2024
Det är roligt att lära sig nya saker/ Lärarna får mig att bli intresserad av skolarbetet (2024)	94%	98%	85%
Det är lugn och ro i klassrummet	91%	91%	74%
Jag känner mig trygg i skolan	97%	95%	92%
Lärarna hjälper mig med skolarbetet när jag behöver	97%	96%	97%

Tabell 5.7. Elevenkät anpassad grundskola

Vårdnadshavare med barn i anpassad grundskola får vartannat år Skolinspektionens Skolenkäten och vartannat år Norrtälje kommuns utbildningsenkät. I likhet med elevernas svar har andel vårdnadshavare som anser att barnet får hjälp, lust och trygghet sjunkit 2023 jämfört med 2022.

	2022	2023	2024
Mitt barn får den hjälp som han/hon behöver för att nå kunskapskraven	90%	79%	- ¹⁷
Undervisningen i skolan väcker mitt barns lust att lära	73%	68%	-
Mitt barn är tryggt i skolan	87%	84%	-

Tabell 5.8. Vårdnadshavarenkät anpassad grundskola

Det sjunkande resultatet gällande studiero och trygghet kan delvis förklaras av att trygghetsteamets arbete inte har fungerat fullt vilket i sin tur delvis beror på att kurator har saknats. Enligt lärare i anpassad grundskola har verksamheten också en utmaning med många elever som är sent mottagna i anpassad grundskola. De kan till exempel ha gått i en resursklass tidigare och ha många ytterligare diagnoser.

Elevenkäterna har använts tre gånger och modifieringar har skett kontinuerligt. Utvecklingsarbetet behöver dock fortgå och till exempel behöver resonemang om svarens tillförlitlighet lyftas i högre utsträckning, liksom om det finns andra sätt att fånga in elevernas tankar. Låga svarsfrekvenser i vårdnadshavarenkäter utgör ett annat hinder. Inför nästa omgång kommer därför rektor och medarbetare i högre utsträckning att påminnas om enkäten samt påminna och hjälpa vårdnadshavarna. Det gäller både den interna enkäten och Skolinspektionens. Enligt rektor planerar skolan att införa föräldraråd. I ett sådant forum skulle svarsfrekvensen gällande enkäter kunna lyftas.

Elevfrånvaro

Det var nio elever som var frånvarande 30 procent eller mer i mars till maj, 2024. Antalet elever med en frånvaro mellan 30 och 49,9 procent var högre i slutet av läsåret än i början.

Enligt skolpsykolog på enheten för medicinska och psykologiska insatser är det generellt ganska vanligt med en ökande frånvaro under vårterminen i och med att krav och ansträngningar ökar och att det i synnerhet gäller elever med omfattande funktionsnedsättningar där energin ofta tryter i slutet av varje termin.

¹⁷ Resultaten redovisas ej för 2024 (Skolenkäten) i och med att svarsfrekvensen endast var 36 procent.

Det är också vanligare att elever inom anpassad grundskola har så omfattande funktionsnedsättningar att de inte orkar hela skoldagar och därmed har en anpassad studiegång, varför systematisk utvärdering av dessa sker med jämna mellanrum. Därtill har en högre andel elever somatiska tillstånd som tillägg till sina funktionsnedsättningar som bidrar till en ökad känslighet för både infektioner och miljö.

Elever med intellektuell funktionsnedsättning har även oftare ett externt stödbehov och exempelvis fler besök på enheter utanför skolan som kan inverka på frånvaron i viss utsträckning. Ytterligare en parameter att ta hänsyn till i tolkning av frånvarostatistik är tillförlitligheten i inrapporteringen i och med att den är komplicerad när det gäller elever med anpassade studieplaner och timplaner som förändras. Både över- och underskattningar förekommer.

Frånvaro	30–49,9%		50% eller mer		30% eller mer	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Aug-Okt, 2023	4	6%	0	0%	4	6%
Okt-Dec, 2023	7	10%	0	0%	7	10%
Jan-Mars, 2024	4	6%	0	0%	4	6%
Mars-Maj, 2024	8	12%	1	1%	9	13%

Tabell 5.9. Elevfrånvaro i anpassad grundskola

Under våren 2024 har skolans elevhälsoteam i högre utsträckning än tidigare börjat följa upp elevernas närvaro systematiskt. Elevhälsoteamet utvärderar om beslut kring problematisk frånvaro behöver tas eller om resurser och insatser behöver förändras. I nuläget har skolsociala teamet inte något ärende inom anpassad grundskola.

Oftast har vårdnadshavare en tät kontakt med skolpersonalen och är vana att arbeta kontinuerligt med vilka faktorer som hindrar respektive möjliggör en ökad närvaro jämfört med vårdnadshavare med barn i grundskola. Ytterligare systematiskt arbete kring att utvärdera anpassade studieplaner och frånvaro för att optimera elevernas tillgång till, och mottaglighet för, undervisning skulle kunna påverka situationen.

Det har varit en hög frånvaron bland medarbetare som ej bedriver undervisning (lärar- och elevassistenter) vilket påverkar arbetsmiljön för både elever och medarbetare negativt. Enligt rektor har ledningen arbetat aktivt med personalfrånvaro, organisation och tydliggörande av uppdrag vilket gör att närvaron har förbättrats under läsåret. Ytterligare förbättringar krävs dock.

Kränkningsanmälningar

Det har inkommit relativt få anmälningar från anpassad grundskola. Elevgruppen är dock ganska liten.

Flera av anmälningarna avser att elever från grundskolan kränker elever från anpassad grundskola när de vistas samtidigt utomhus. Andra avser konflikter som "spårar ur" till exempel i skoltaxin eller när elever av olika anledningar kommit i affekt och i det sinnestillståndet agerar fysiskt mot skolkamrater.

Läsår	2021/22	2022/23	2023/24
Antal anmälningar till huvudman	23	5	13

Tabell 5.10. Kränkingsanmälningar anpassad grundskola

Det är rektors bedömning att alla kränkningar som ska anmälas inte anmäls. Framöver behöver därmed ytterligare insatser göras så att alla medarbetare vet när och hur anmälningar ska göras.

Självvärderingar medarbetare

Varje år genomför lärare i anpassad grundskola en självskattning för att värdera hur väl läroplanens övergripande mål uppfylls. Läsåret 2023/24 svarade tio lärare på enkäten. Självvärderingsformuläret har utvecklats av huvudmannen men behöver ytterligare preciseras för att passa verksamhetsformen bättre. Detta kommer att genomföras under hösten 2024, tillsammans med medarbetare och rektor.

Inom normer och värden skattar medarbetare sitt arbete relativt högt när det gäller värdegrundsarbete, motverkan av begränsande könsmonster, regler kring samvaro och gemensamma värderingar och diskussioner om trygghet och studiero och ordningsregler.

Skattningarna är något lägre på frågor kring gemensamt förhållningssätt och gemensamma aktiviteter för att främja trygghet och studiero. Hälften svarar att det stämmer till viss del eller inte alls. Det är 60 procent som instämmer till viss del och 10 procent att det stämmer helt att all personal på skolan samspelar, och känner till hur de ska agera i olika situationer såväl på lektioner som i korridorer. Ytterligare ett område som får lägre skattningar gäller om skolan har strukturerad rastverksamhet ledd av personal (20 procent uppger inte alls, och 40 procent till viss del)

Under våren 2024 genomförde en stor del av medarbetarna utbildningen CPS (Collaborative and Proactive Solutions) för att förbättra det gemensamma förhållningssättet. Det gällde även mellan skola och fritidshem. Både självvärderingarna och utvärderingen efter utbildningen visar att skolan behöver fortsätta utbilda medarbetare inom metoden och förhållningssättet för att få ett gemensamt arbetssätt på skolan. Att utgå från elevens hela dag är något som lyfts fram i Skolinspektionens rapport från 2024. Det är vanligt att både grundskolor och anpassade grundskolor behöver höja kvaliteten så att elevens behov under hela dagen i skola och fritidshem är utgångspunkten i stödarbetet.

Vad gäller kunskaper uppgav alla i självvärderingen att lektionerna är strukturerade och planerade. Några uttrycker att de behöver ytterligare kunskap i Unikum, men både digitala och analoga hjälp och stödverktyg används. Skattningarna är generellt höga vad gäller sambedömning och diskussioner kring betyg och betygssättning. Skattningarna är något lägre vad gäller arbetet med studie- och yrkesvägledning. Enligt rektor kan det förklaras av att det inte fanns någon tillgänglig studie- och yrkesvägledare i början av läsåret. Från och med januari 2024 har skolan en egen studie- och yrkesvägledare och genom arbete med projektet "framtid SYV och framtidsresan" har studie- och yrkesvägledningen fått ökat fokus. Arbetet med prao och samarbete med daglig verksamhet behöver dock utvecklas ytterligare.

Några lärare uppgav att de inte har tillräckliga kunskaper för att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov. Det kan enligt rektor och lärare bero på att skolan de senaste åren har fått fler elever med mer komplex problematik och mer utåtagerande beteende. Det är också svårare när elever mottas sent/vid högre ålder. Skolan har påbörjat ett arbete med en långsiktig fortbildningsplan vilket kommer att fortgå för att säkerställa undervisningskvaliteten.

För att förbättra undervisningskvaliteten ytterligare behöver även arbetet med elevernas och personalens fysiska arbetsmiljö förbättras. Detta inkluderar tillgång till matsalplatser. Likaså behöver tider i idrottssalen tillgodoses för att säkerställa att timplanen uppnås. I och med att det numera är samma rektor för anpassade grundskolan och för Norrgårdsskolan är förutsättningarna bättre för att optimera lokalanvändningen utifrån de båda målgrupperna på Norrgärdet.

Utvecklingsområden

Under läsåret har arbete pågått i linje med visionen och för att nå de uppsatta målen. Inför nästa läsår kommer fokus att ligga på följande utvecklingsområden.

- Trygghet och studiero
- Närvaro bland elever och medarbetare
- Arbetsmiljö för elever och medarbetare
- Undervisningskvalitet

Rodengymnasiet



Gymnasieskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2023/24

Inledning

Rodengymnasiet är Norrtälje kommuns enda gymnasieskola i egen regi. Skolan har 11 program och under läsåret har cirka 1 220 elever varit inskrivna på de olika programmen. Rodengymnasiet har fyra högskoleförberedande program där samhällsvetenskapsprogrammet är det största programmet med tre-parallella klasser i samtliga årskurser. Naturvetenskapliga programmet är det enda program som endast har en-parallella klasser.

Högskoleförberedande program HT 2023	Samtliga	Flickor	Pojkar
Teknikprogrammet	140	24	116
Ekonomiprogrammet	188	87	101
Naturvetenskapsprogrammet	75	42	33
Samhällsvetenskapsprogrammet	279	196	83
Antal elever totalt	682	349	333

Tabell 6.1. Antal elever på högskoleförberedande program

De yrkesförberedande programmen är sju till antalet. Fordonsprogrammet är det största programmet med två klasser för varje årskurs. Yrkesprogrammen har ökat i med cirka 30 elever sen 2018.

Yrkesförberedande program HT 2023	Samtliga	Flickor	Pojkar
Barn- och fritidsprogrammet	33	28	5
Bygg- och anläggningsprogrammet	61	5	56
El- och energiprogrammet	56	1	55
Fordons- och transportprogrammet	111	37	74
Handels- och administrationsprogrammet	35	17	18
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	17	6	11
Vård- och omsorgsprogrammet	43	36	7
Antal elever totalt	356	230	226

Tabell 6.2. Antal elever på yrkesförberedande program

Förutom det högskole- och yrkesförberedande programmen har Rodengymnasiet introduktionsprogram med 150 elever inskrivna. Det finns fyra introduktionsprogram, språkintröduktion, yrkesintröduktion, programinriktat val och individuellt alternativ. Intröduktionsprogrammet ger elever som är obehöriga till ett nationellt program en möjlighet att uppnå behörighet eller anställningsbarhet.

Rodengymnasiets organisation

Rodengymnasiet leds av en rektor och fyra programrektorer. I februari avslutade dåvarande rektor sin tjänst. En av programrektorerna gick in som tillfällig rektor fram till juni när en ny rektor tillträdde tjänsten.

Rodengymnasiets program är lokaliserade till olika platser beroende på inriktning och behov. Undervisningen i de högskoleförberedande programmen samt yrkesprogrammen inom el- och energi, barn- och fritid, restaurang- och livsmedel, omvårdnad och försäljning- och service bedrivs i Rodengymnasiets lokaler på Baldersgatan. Här finns även skolmatsal, idrottsanläggningar och en aula.

Yrkesprogram som fordonsprogrammets första år samt bygg- och anläggningsprogrammet är lokaliserade i lokaler på Vintergatan. Undervisning i fordonsprogrammets år 2 och 3 med inriktningar för transport samt lastbil och mobila maskiner genomförs i lokaler på Campus Roslagen. Programmet elever som läser högskoleförberedande kurser genomför detta på Baldersgatan.

All undervisning i idrott för gymnasiet bedrivs i lokalerna på Baldersgatan. Under 2024 genomförs en översyn av lokalnyttjandet för gymnasiets yrkesprogram.

Mål för utbildningen

Norrtälje kommun har ett antal utvecklingsmål där ett av målen är direkt kopplad till skolans uppdrag. Målområdet 4 i verksamhetsplanen anger att:

- Norrtälje ska vara en kunskapsinriktad skolkommun – där barn och unga rustas väl för framtiden och ges möjlighet att nå sin fulla potential

Utifrån det målområdet har Norrtälje kommun beslutat om tre mål (4.1 - 4.3) i syfte att förstärka arbetet för att nå de nationella målen.

- Skapa förutsättningar för höjda kunskapsresultat
- Öka tryggheten och trivseln i skolan
- Skapa en stödjande och uppmuntrande lärmiljö

Utifrån hur väl verksamheten lever upp till de nationella målen tar Rodengymnasiet fram utvecklingsområden för verksamheten. I det arbetet framkom det att Rodengymnasiet har tre utvecklingsområden.

Övergripande mål för Rodengymnasiet

Gymnasieskolan behöver utveckla följande områden:

- Ökade förutsättningar för ökade kunskaper för alla elever i gymnasieskolan
- Kvalitetsutveckla gymnasieskolans samtliga program för en kvalitetssäker betygssättning
- Det ska finnas trygghet och studiero för alla elever i gymnasieutbildningarna på Roden gymnasiet

Målområde 4.1

Ökade förutsättningar för ökade kunskaper för alla elever i gymnasieskolan

Eleverna skall rustas med olika typer av kunskaper under tre år på gymnasiet. För att lyckas med detta krävs ett arbete med att ge eleverna en struktur och planering. Varje elev skall även kunna få stöd i att nå sina kunskapsmål. Under läsåret 2023/24 har Rodengymnasiet utvecklat dessa områden för att ge eleverna de bästa förutsättningarna för höjda kunskapsresultat.

Skolledning, lärare och arbetslag har genomfört insatser för att öka strukturen för eleverna i syfte tydliggöra undervisningens innehåll för eleverna. Varje arbetslag har tagit fram egna arbetsplaner som bygger på elevernas resultat, behov av stöttning och kunskapsmål. Rodengymnasiet identifierad tidigare att eleverna inte alltid förstår arbetsuppgifterna eller vad som förväntas av dem. Arbetet med arbetsplanerna väntas minska diskrepansen mellan lärares förväntningar och elevernas förståelse för undervisningen. Det har skett en positiv förskjutning i arbetslagen med att arbeta aktivt med elevernas kunskapsutveckling. De framtagna arbetsplanerna är ett stöd för lärare i det arbetet.

6. Arbetslaget har med utgångsläge från sin arbetsplan aktivt arbetat med kunskapsutveckling och måluppfyllelse under läsåret 2023/24

● 1 ● 2 ● 3



Figur 6.1. Resultat från SKA-enkät, personal, 2024

Kvalitetsutveckla bedömning i gymnasieskolans samtliga program för en kvalitetssäker betygssättning.

Den formativa bedömningen är central för att eleverna utifrån lärandemål ska få en tydlig kunskapsprogression. Det primära är att denna process fortgår under hela kursen så att eleven kan utveckla sina kunskaper och nå sina mål med studierna. Lsåret 2023/24 fortsatte både gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan att arbeta vidare med detta område.

Att arbeta med formativ bedömning medför att eleverna blir medvetna om den egna kunskapsprogressionen. I syfte att öka lärare och elevers formativa arbete har fler insatser genomförts på Rodengymnasiet under året. Bland annat ska varje lärare följa upp sina elevers resultat mer frekvent än tidigare för att snabbt kunna upptäcka om en elev halkar efter eller inte har tillräckliga kunskaper i området. När elever kontinuerligt får återkoppling på arbetsuppgifter och nivå av kunskaper förväntas eleverna kunna bli mer motiverade att lära sig mera.

Detta är ett utvecklingsområde som kommer att fortsätta några år framöver så att alla lärare arbetar formativt. Arbetslagen anger att de till 90 procent har arbetat efter arbetsplanen för elevernas kunskapsutveckling. Trots det upplever endast 69 procent av eleverna att lärare informerar dem om hur de ligger till under kursens gång. Målet var att 80 procent av eleverna skulle veta vad de behöver göra för att förbättra sina resultat. Området är därmed fortfarande ett utvecklingsområde. Det är första året som arbetslagen arbetar efter arbetsplaner som utgår efter elevernas behov. Resultaten visar att det fortfarande behövs åtgärder för att nå alla lärare och arbetslag. För likvärdighetens skull är det även av stor vikt att alla lärare arbetar efter arbetslagens framtagna arbetsplaner.

Målområde 4.2

Det ska finnas trygghet och studiero för alla elever i gymnasie-utbildningarna på Rodengymnasiet

Det systematiska kvalitetsarbetet har visat att det fortfarande finns utvecklingsbehov för att utforma ett systematiskt elevhälsoarbete. Insatserna skall leda till att tidigt följa upp elevers frånvaro samt se till att säkerställa elevinflytande, trygghet och arbetsro.

Flera åtgärder har genomförts inom elevinflytande, systematiska elevhälsoarbete samt insatser för att minska elevernas frånvaro. Arbetslagen anger till 85 procent att de har arbetat aktivt med att eleverna ska vara närvarande på lektionerna. Skolan har ett bättre resultat än året innan men når inte uppsatt mål på högst nio procents frånvaro totalt sett. Under läsåret 2023/24 var den genomsnittliga frånvaron 16 procent vilket är en minskning på cirka fyra procent.



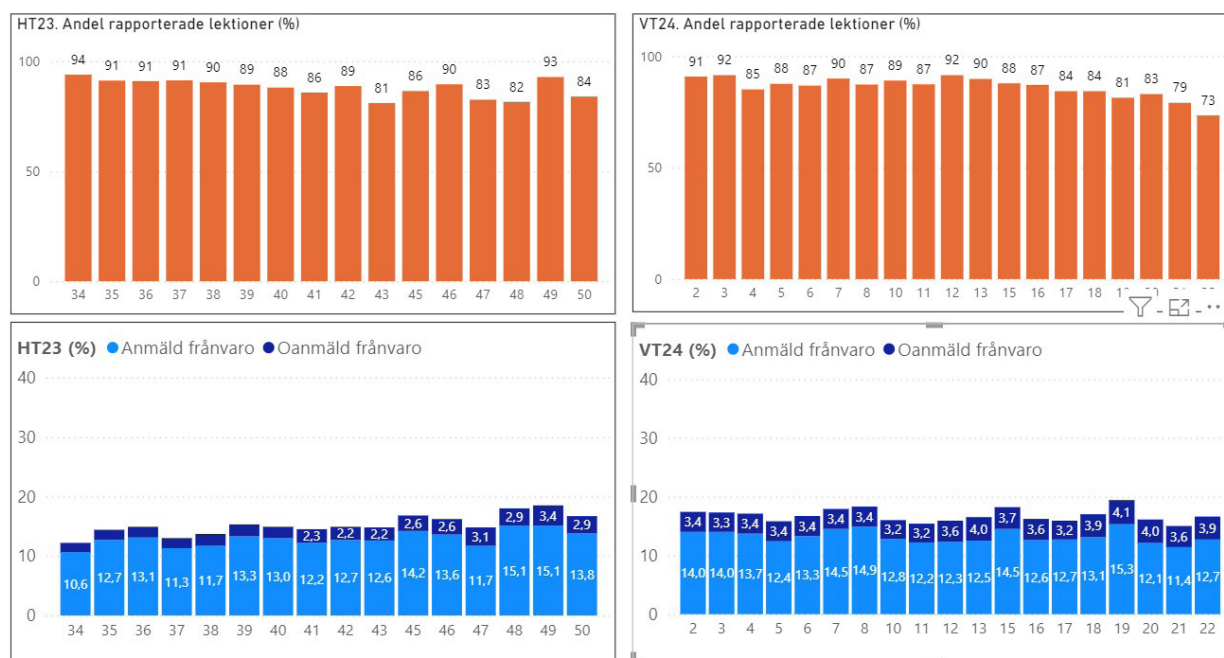
1. Arbetslaget har med utgångsläge från sin arbetsplan, aktivt arbetat med att öka elevernas NÄRVARO under läsåret 2023/24, vid behov med stöd från EHT.

● 0 ● 1 ● 2 ● 3



Figur 6.2. Resultat från SKA-enkät, personal, 2024

Skolan har en socialpedagog anställd där frånvaroarbetet är en del av dennes tjänst. Det faktum att det är en person som sköter frånvaron har bidragit till en mer likvärdig hantering. Det har också inneburit att rapporteringen till CSN har säkerställts och att fler elever får sitt studiemedel indraget. Synen på frånvaro har förändrats över tid. Tidigare låg fokus på ogiltig frånvaro medan man idag tittar mer på den totala frånvaron, giltig och ogiltig.



Figur 6.3. Skolans övergripande frånvaro och andel rapporterade lektioner HT23 och VT24. Källa: Skola24. Statistiken baseras på data som hämtas måndagen efter den rapporterade veckan, mån-fre

Elevinflytande har varit ett utvecklingsområde under året. Skolans elevhälsa har bidragit till arbetet tillsammans med lärare.

2. Arbetslaget har med utgångsläge från sin arbetsplan, aktivt arbetat med att öka ELEVINFLYTANDE under läsåret 2023/24, vid behov med stöd från EHT.

● 0 ● 1 ● 2 ● 3



Figur 6.4. Resultat från SKA-enkät, personal, 2024

Ett uppsatt mål var att elevernas upplevelse av inflytande skulle öka till 85 procent under läsåret. Resultatet visar att endast 75 procent av eleverna anser att de har inflytande över utbildningen. Flickorna var mer kritiska och endast 61 procent ansåg att deras synpunkter togs tillvara. Lärare skattar området högre.

Skolan har en organisation för elevinflytande. Mentorerna har klassråd med sina klasser under mentortiden varje vecka, vid 3 - 4 gånger per termin är det programråd och 1 - 2 gånger per termin leder rektor ett skolråd där elevrepresentanter deltar. Diskrepansen mellan vad lärare och elever menar med elevinflytande behöver tas om hand.

I grundskolan finns samma mönster. Elevinflytande utifrån läroplan och skollag är inte nödvändigtvis det eleverna lägger i ordet elevinflytande. Skolan behöver arbeta med en samsyn kring detta.

Lärare utvärderar varje kurs tillsammans med eleverna. Skolledningen har identifierat att det behövs ytterligare förbättringar inom området. Fler lärare behöver genomföra kursutvärderingar och dessa ska ske både formativt och summativt.

Enligt Rodengymnasiets arbetsplan så var målet att 95 procent av eleverna ska känna att skolan är trygg. Enligt elevernas SKA-enkät ansåg 90 procent av eleverna att de kände sig trygga. I länsenkäten från HT23 så svarade 89 procent att de kände sig trygga. Motsvarande siffra för länet var även där att 89 procent av eleverna känner sig trygga på vår skola. Sett över tid så har denna siffra förbättrats. År 2021 ansåg 84 procent av eleverna sig som trygga medan motsvarande siffra för 2022 var 86 procent.

Lärare anser till 90 procent att arbetslagen arbetar aktivt för att öka tryggheten och arbetsron på skolan. Det är en ökning med sex procentenheter från föregående mätning.

De insatser som genomförs för att förbättra trivsel och trygghet är två temaveckor, en kring sex och relationer och en kring droger samt två friluftsdagar.

2. Arbetslaget har med utgångsläge från sin arbetsplan, aktivt arbetat med att öka ELEVINFLYTANDE under läsåret 2023/24, vid behov med stöd från EHT.

● 0 ● 1 ● 2 ● 3



Figur 6.5. Resultat från SKA-enkät, personal, 2024

Utöver detta så genomförs olika projekt i olika arbetslag för att främja detta. Dessa planeras och genomförs av elevhälsoteamet.



Figur 6.6. Gymnasieelever i åk 2 som känner sig trygga i skolan, kommunal skola. Andel i procent i jämförelse med alla kommuner. Källa: KOLADA.

Målområde 4.3

Ett utvecklingsområde var att förbättra likvärdigheten i det pedagogiska ledarskapet på Roden-gymnasiet. Flera personalförändringar har skett, bland annat ett byte av rektor. Programrektorerna har varit ute i verksamheten i så stor utsträckning som möjligt för att driva utvecklingen på programmen. Lektionsbesök i klassrummen samt i den digitala miljön följs upp mer systematiskt på de pedagogiska ledningsmötena än tidigare år.

Förstelärarna är en viktig del i utvecklingsorganisationen genom kollegialt lärande. De fungerar som stöd där programrektor upptäckt utvecklingsbehov tillsammans med undervisande lärare. Elevhälsan som från januari varit inom den egna verksamheten fortsätter att stödja lärarna i arbetet med att få eleverna att nå uppsatta mål. På detta sätt fördelas resurser till de klassrum som behöver dem mest.

Resultat och analys för högskoleförberedande program

Andel elever med behörighet till universitet och högskola har minskat över tid men trenden är en ökning från lägsta värdet 2021 - 2022. Årets resultat är 86,3 procent i huvudmannens egna resultat. Estetiska programmet ingick i de tidigare resultaten men programmet har utgått från och med läsåret 2023/24.

	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Antal elever med gymnasieexamen	155	211	178	167	171
- varav andel (%) kvinnor	51,6	45,5	60,7	54,5	52,0
- varav andel (%) med utl. bakgrund	9,7	9,0	14,0	12,0	11,7
Genomsnittlig betygspoäng*	15,3	15,1	14,9	14,4	14,2
Andel (%) elever behöriga till högskola*	92,3	93,8	86,8	81,9	84,2

Tabell 6.3. Elevstatistik högskoleförberedande program
Källa: Skolverket. *Baserat på avgångselever

	Antal registrerade elever - Maj	Antal elever med betyg	Antal avgångselever	Andel med godkänt i alla lästa ämnen	Andel med examen	Andel med högskoleförberedande examen	Andel med yrkesexamen	Andel med studiebevis	Andel med grundläggande högskolebehörighet	GBP för elever med examen	GBP för elever med examen eller studiebevis
Nationella program	317	317	298	54,6%	86,2%	59,1%	27,2%	13,8%	69,1%	14,5	13,8
Högskoleförberedande program	215	215	204	60,5%	86,3%	86,3%		13,7%	86,3%	15,1	14,3
Ekonomiprogrammet	61	61	59	65,6%	84,7%	84,7%		15,3%	84,7%	15,0	14,1
Naturvetenskapsprogrammet	26	26	25	73,1%	84,0%	84,0%		16,0%	84,0%	16,6	15,5
Samhällsvetenskapsprogrammet	87	87	82	49,4%	89,0%	89,0%		11,0%	89,0%	14,6	14,2
Teknikprogrammet	41	41	38	68,3%	84,2%	84,2%		15,8%	84,2%	15,1	14,1

Tabell 6.4. Nyckeltal, högskoleförberedande program, 2023/24

Årets resultat visar på likvärdiga resultat på samtliga högskoleförberedande program. Det skiljer endast cirka fem procentenheter mellan det program med högst värde mot det program med lägst värde. Ekonomiprogrammet och naturvetenskapliga programmet har sänkt resultatet med några procentenheter medan samhällsprogrammet och teknikprogrammet har förbättrat sitt resultat från föregående år. Andel godkända betyg är 93 procent eller högre för samtliga program. Naturvetenskapliga programmet sticker ut med en hög andel med betyget A. Elever på naturvetenskapliga programmet har av tradition högre ingångsvärden från grundskolan än andra program vilket även påverkar hur väl de kan nå kunskapskraven i gymnasiet.

	Antal betyg	Andel godkända betyg	Genomsnittlig betygs-poäng	A	B	C	D	E	F
Högskoleförberedande program totalt	5 794	93,6%	14,0	17,4%	16,4%	22,1%	15,6%	22,2%	6,0%
Ekonomiprogrammet	1 618	93,9%	13,8	15,8%	16,9%	19,7%	15,4%	26,1%	5,8%
Naturvetenskapsprogrammet	657	95,7%	15,5	33,3%	18,1%	16,3%	12,0%	16,0%	4,1%
Samhällsvetenskapsprogrammet	2 444	93,0%	13,7	14,9%	16,4%	23,5%	16,5%	21,7%	6,4%
Teknikprogrammet	1 075	93,5%	13,9	15,7%	14,6%	26,2%	15,7%	21,2%	6,3%

Tabell 6.5. Betygsstatistik, högskoleförberedande program, 2023/24

Den genomsnittliga betygs-poängen motsvarar föregående årsresultat. Även i detta avseende är programmen likvärdiga förutom naturvetenskapliga programmet som har ett något högre värde än övriga program.

Nationella provbetyg och betyg i ämnen

Rodengymnasiet genomför obligatoriska nationella prov i engelska, svenska och matematik. Beroende på vilket program en elev går på är kan proven variera. På de högskoleförberedande programmen har engelska 6, matematik 1 - 4 samt svenska 3 genomförts. De nationella provbetygen ska beaktas i betygs-sättningen i enlighet med skollagen.

	Andel med lägre betyg än provbetyg	Andel med samma betyg som provbetyg	Andel med högre betyg än provbetyg	Antal prov
Engelska 6	8,1%	77,1%	14,8%	210
Matematik 1	0,0%	73,8%	26,2%	61
Matematik 2	13,9%	48,7%	37,4%	115
Matematik 3	0,0%	50,4%	49,6%	117
Matematik 4	0,0%	68,0%	32,0%	25
Svenska 3	9,7%	59,1%	31,2%	186

Tabell 6.6. Nationella prov högskoleförberedande program, årskurs 1–4, 2023/24

Engelska är det ämne som flesta elever får godkända betyg i och som har den största korrelationen med betyg och provbetyg. Det är motsvarande mönster som i grundskolan. Matematik och svenska har ofta en större diskrepans mellan betyg och provbetyg. Utifrån utgångspunkten att elevernas kunskaper är i närheten av vad de presterar på de nationella proven har Rodengymnasiet en relativt stor diskrepans. Så ser det även ut nationellt. Att resultaten mellan betyg och provbetyg varierar ett enstaka år är inte något som behöver betyda något negativt för betygssättningen. Om det däremot fortsätter att skilja sig åt år för år är det ett tecken på att undervisningen eventuellt behöver ses över. Möjligheten för lärare att jämföra sina elevers resultat med hjälp av nationella prov skapar förutsättningar för mer likvärdiga och rättvisa betyg.

Traditionellt har inte Norrtälje kommun som huvudman följt upp skillnaderna i nationella provbetygen och ämnesbetygen på ett strukturerat sätt. Det är ett utvecklingsområde i syfte att skapa en rättssäker betygssättning för alla elever. Det är även av vikt att elevens betyg motsvarar kunskapskraven så att elever som söker till högskola och universitet klarar av fortsatta studier. Rektor bör därför tillsammans med lärarna följa upp betyg och nationella provbetyg inom skolenheten. En del av uppföljningsarbetet innebär ansvar för att undersöka om det finns långvariga omotiverade avvikelser i betygssättningen.

Resultat och analys för yrkesförberedande program

Elever på yrkesprogrammen kan läsa in extra ämnen för att få högskolebehörighet förutom en yrkesexamen. Cirka 40 procent av eleverna har läst behörighetsgivande ämnen för att kunna vidareutbilda sig på högskola eller universitet. Den genomsnittliga betygspoängen har varit relativt konstant under de senaste åren. Den ligger även i paritet med riket.

	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Antal elever med gymnasieexamen	103	105	101	87	94
- varav andel (%) kvinnor	33,0	22,9	31,7	31,0	31,9
- varav andel (%) med utl. bakgrund	14,6	17,1	18,8	17,2	..
Genomsnittlig betygspoäng*	13,5	13,6	13,6	13,3	13,4
Andel (%) behöriga till högskola*	44,1	37,5	39,5	40,6	41,0

Tabell 6.7. Elevstatistik yrkesförberedande program

Källa: Skolverket. *Baserat på avgångselever



Elever som påbörjade sin gymnasieutbildning på ett yrkesprogram från hösten 2023 kan nå högskolebehörighet inom programmet. Kraven för yrkesexamen har inte ändrats och alla elever kan fortfarande nå en yrkesexamen inom 2 500 poäng. Den stora skillnaden är att eleven nu väljer bort kurserna för grundläggande behörighet om de inte vill läsa dem i stället för att välja till dem som det var tidigare¹⁹. Yrkesprogrammen "förtätas", vilket innebär att elever som läser grundläggande behörighet inom de gymnasiegemensamma ämnena kommer att läsa fler gymnasiepoäng per termin och den garanterad undervisningstiden utökas i motsvarande utsträckning.

Årskurs: 3 | Betygstyp: Slutbetyg | Skolform: Gymnasieskola | Läsår: 2023/2024

	Antal registrerade elever - Maj	Antal elever med betyg	Antal avgångselever	Genomsnittligt betygspoäng	Antal med godkänt i alla lästa ämnen	Andel med godkänt i alla lästa ämnen	Andel med examen
Nationella program	316	316	297	13.5	173	54.7%	86.2%
Högskoleförberedande program	215	215	204	14.0	130	60.5%	86.3%
Yrkesprogram	101	101	93	12.5	43	42.6%	86.0%
Barn- och fritidsprogrammet	6	6	6	14.0	4	66.7%	83.3%
Bygg- och anläggningsprogrammet	22	22	22	12.6	12	54.5%	90.9%
El- och energiprogrammet	16	16	16	13.6	14	87.5%	100.0%
Fordons- och transportprogrammet	33	33	30	12.1	7	21.2%	70.0%
Handels- och administrationsprogrammet	7	7	4	8.7	0	0.0%	75.0%
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	5	5	4	11.9	1	20.0%	100.0%
Vård- och omsorgsprogrammet	12	12	11	13.7	5	41.7%	100.0%

Tabell 6.8. Nyckeltal, yrkesförberedande program, 2023/24

Eleverna på yrkesprogrammen når till stor del kunskapskraven för olika ämnen. På el- och energiprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet har samtliga elever en yrkesexamen. Ett program som har mer utmaningar är handels- och administrationsprogrammet som inte når upp till 70 procents godkända betyg. Programmet har även lägst genomsnittlig betygspoäng på nära 9 poäng. Det är betydligt lägre än totala poängen för samtliga program som är 12,5. Andel elever med examen är 75 procent vilket är bland de lägsta värdena bland yrkesprogrammen. Endast fordon- och transportprogrammet har lägre examensfrekvens. Båda dessa program har haft en nedgång de två senaste åren. Dessförinnan låg de på motsvarande nivå som andra program.

¹⁹ Gymnasieskolans yrkesprogram ger grundläggande behörighet till högskola och universitet. Skolverket.

	Antal betyg	Andel god- kända betyg	Genom- snittlig betygs- poäng	A	B	C	D	E	F
Yrkesprogram totalt	2 464	92,7%	12,4	4,7%	9,8%	21,1%	19,8%	37,3%	6,6%
Barn- och fritidsprogrammet	178	97,8%	14,0	5,1%	15,7%	33,7%	19,7%	23,6%	2,2%
Bygg- och anläggnings- programmet	500	93,4%	12,5	5,2%	8,4%	20,4%	22,0%	37,4%	6,4%
El- och energiprogrammet	416	99,5%	13,6	3,8%	14,9%	25,5%	22,1%	33,2%	0,5%
Fordons- och transport- programmet	678	91,2%	12,0	3,5%	7,1%	14,9%	18,0%	47,6%	8,0%
Handels- och administrations- programmet	204	67,6%	8,3	1,5%	6,4%	17,6%	10,8%	31,4%	27,9%
Restaurang- och livsmedels- programmet	119	95,0%	11,9	0,8%	2,5%	16,8%	28,6%	46,2%	5,0%
Vård- och omsorgs- programmet	369	97,8%	13,7	10,3%	12,5%	26,0%	19,5%	29,5%	1,9%
Introduktions- programmet	140	62,1%	6,9	0,7%	1,4%	8,6%	12,9%	38,6%	35,7%

Tabell 6.9. Betygsstatistik, yrkesförberedande program samt introduktionsprogrammet, årskurs 3, 2023/24

Elever på de yrkesförberedande programmen genomför nationella prov i engelska 5, matematik 1 och svenska 1. Relationen mellan provbetygen och kursbetygen är till relativt stor del samstämmiga. Resultatet gällande relationen mellan betyg och provbetyg har förbättrats under läsåret 2023/24 i förhållande till tidigare år. En stark korrelation säkerställer en likvärdig betygssättning.

	Andel med lägre betyg än provbetyg	Andel med samma betyg som provbetyg	Andel med högre betyg än provbetyg	Antal prov
Engelska 5	15,7%	74,2%	10,1%	89
Matematik 1	0,0%	78,4%	21,6%	111
Svenska 1	2,2%	68,8%	29,0%	93

Tabell 6.10. Nationella prov yrkesförberedande program, årskurs 1–4, 2023/24

En effektiv verksamhet

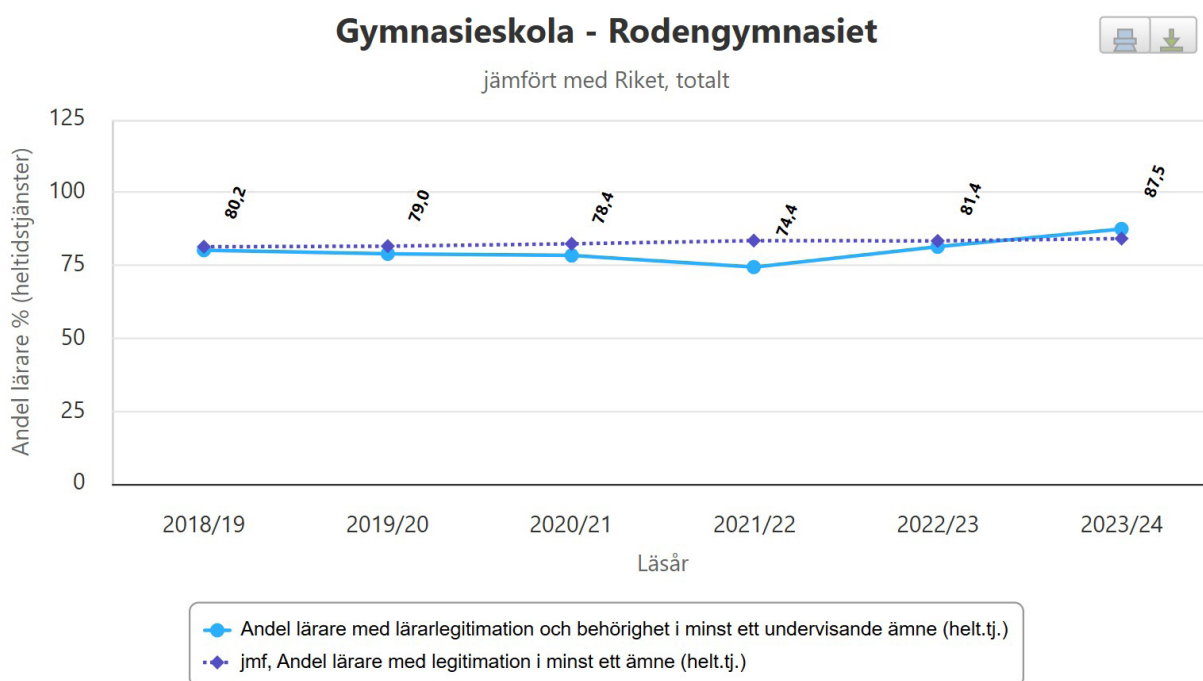
Ett nyckeltal som förväntas visa på hur effektiviteten hos en gymnasieskola är hur många elever som genomför utbildningen på utsatt tid. Det vill säga tre år. Det är en något högre grad av genomströmning på de högskoleförberedande programmen av de elever som starta och slutfört utbildningen inom samma program. Elever som har slutfört examen oavsett om det är på det ursprungligt sökta programmet eller ett annat program är något högre på yrkesprogrammen.

	Antal elever	Andel (%) som slutfört med examen inom 3 år	Andel (%) som slutfört med studiebevis om 2500 poäng, inom 3 år	Andel (%) som startat och slutfört utbildningen inom samma program, inom 3 år
Nationella program totalt	349	70,5	9,2	77,4
Högskoleförberedande program	234	70,1	10,7	78,2
Yrkesförberedande program	115	71,3	..	75,7

Tabell 6.11. Genomströmning* högskoleförberedande program, start 2020/21

*Genomströmning är ett longitudinellt mått (samma elever följs över tid) som utgår från när eleven startade sin gymnasieutbildning och redovisar andel elever som tagit examen efter 3 år.

Personalstatistik



Figur 6.7. Lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett undervisande ämne jämfört med riket. Källa: Skolverket

Rodengymnasiet har en relativt hög andel lärare med legitimation och behörighet i minst ett ämne. Statistiken tar hänsyn till vilka ämnen läraren undervisar under läsåret. Det är av den anledningen av betydelse att lärare undervisar i ämnen som de har legitimation för. I annat fall sjunker behörighetsgraden även om lärare är legitimerade.

Det finns en brist på lärare i hela landet även om behoven har minskat mot tidigare prognoser. Den största bristen förväntas vara yrkeslärare och lärare i högstadiet.

Alla elever ska mötas av en hög undervisningskompetens och en likvärdig utbildning. För att nå det krävs behöriga och legitimerade lärare i alla ämnen. Det medför också att lärare bör ha möjlighet till kompetensutveckling i ämnen men även i didaktik. Skolan ska vila på vetenskaplig grund vilket kräver att lärare och skolläda har strategier för att kompetensutveckling sker kontinuerligt.

Den språk- och kunskapsutvecklande insats som sker på Rodengymnasiet med hjälp av förstelärare förväntas ge alla lärare en högre medvetenhet om elevers inläring. Om alla lärare, i alla ämnen, arbetar språk- och kunskapsutvecklande får eleverna större möjlighet att ta till sig undervisningsinnehållet. När lärare och skolläring har ett gemensamt pedagogiskt förhållningssätt och verktyg för en undervisning av hög kvalitet kan eleverna i högre grad nå kunskapskraven. Det i sig medför en större möjlighet för varje elev att skapa sig en framtid utifrån sina studier på Rodengymnasiet.

Utvecklingsområden för Rodengymnasiet läsåret 2024/25

Rodengymnasiet och anpassad gymnasieskola har sen två år tillbaka gemensamt arbetat för att höja kvaliteten på utbildningen. Samtliga utvecklingsområden är desamma för båda verksamhetsformerna men olika insatser genomförs utifrån elevgruppernas behov.

Betyg och bedömning

Den formativa bedömningen är viktig för att eleverna utifrån lärandemål ska få en tydlig kunskapsprogression. Det primära är att denna process fortgår under hela kursen så att eleven kan utveckla sina kunskaper och nå sina mål med studierna. Ett utvecklingsarbete har påbörjats och kommer att fortsätta läsåret 2024/25 så att alla lärare på skolan arbetar formativt i syfte att förbättra kunskapsresultaten.

Måluppfyllelse och kunskapsutveckling

Eleverna skall rustas med olika typer av kunskaper under tre år på gymnasiet. För att lyckas med detta krävs ett arbete med att ge eleverna en struktur och planering. Varje elev skall även kunna få stöd för att nå sina kunskapsmål. Läsåret 24/25 fortsätter Rodengymnasiet att utveckla dessa delar för att ge eleverna de bästa förutsättningarna. Arbetslagens arbetsplaner ska utvecklas ytterligare i syfte att förbättra arbetet med att följa elevernas lärande under hela gymnasietiden.

Närvarofrämjande arbete

Arbetslagen ska genom förbättrade uppföljningsrutiner arbeta aktivt med att eleverna ska vara närvarande på lektionerna. Skolan har ett bättre resultat än året innan men når inte uppsatt mål på högst nio procents frånvaro totalt sett. Den generella frånvaron ska minska och insatser behöver sättas in redan i årskurs 1 för att säkerställa att eleverna skapar goda rutiner och studiemotivation redan från början.

Anpassad gymnasieskola



Anpassade gymnasieskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2023/24

Allmän information om anpassad gymnasieskola

Anpassad gymnasieskola (tidigare kallad gymnasiesärskola) är en fyraårig utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning eller förvärvad hjärnskada. De flesta eleverna som gått anpassad grundskola fortsätter direkt efter till anpassad gymnasieskola. Den erbjuder utbildningar som är anpassade efter elevernas behov. Syftet är att ge eleverna kunskaper och färdigheter för att främja deras självständighet, fortsatta studier eller möjlighet till arbete. Anpassad gymnasieskola är frivillig och utformas med fokus på elevens individuella utveckling och förmågor.

Det finns nationella program och individuella program. Utbildning på ett individuellt program ska erbjudas elever som inte kan följa undervisningen på ett nationellt program. Där läser eleven ämnesområden istället för ämnen på motsvarande sätt som i anpassad grundskola.

Inom den anpassade gymnasieskolan finns de nationella programmen; Administration, handel och varuhantering, Estetiska verksamheter, Fastighet, anläggning och byggnation, Fordonsvård och godshantering, Hantverk och produktion, Hotell, restaurang och bageri, Hälsa, vård och omsorg, Samhälle, natur och språk, Skog, mark och djur.

I anpassade gymnasieskolan får eleverna betyg på varje avslutad kurs och på gymnasiearbetet. Efter att eleven avslutat ett nationellt eller individuellt program utfärdas ett gymnasiebevis avseende anpassad gymnasieskola.

Norrtälje anpassad gymnasieskola

Skolans mål

Under läsåret har fokus legat på de områden som framkom ur föregående års systematiska kvalitetsarbete.

- Utforma ett systematiskt elevhälsoarbete med fokus på tidiga insatser
- Tydligare formativ undervisning som synliggör kunskapsprogressionen
- Tydligare struktur och planering som ger varje elev stöd för att nå sina kunskapsmål
- Ytterligare fokus på att utveckla eleverna självständighet så att de får så goda förutsättningar som möjligt för sitt framtida yrkes- och samhällsliv
- Ett utvecklingsfokuserat pedagogiskt ledarskap som säkerställer en likvärdighet för skolans alla program och utbildningar

Förutsättningar för Norrtälje anpassad gymnasieskola

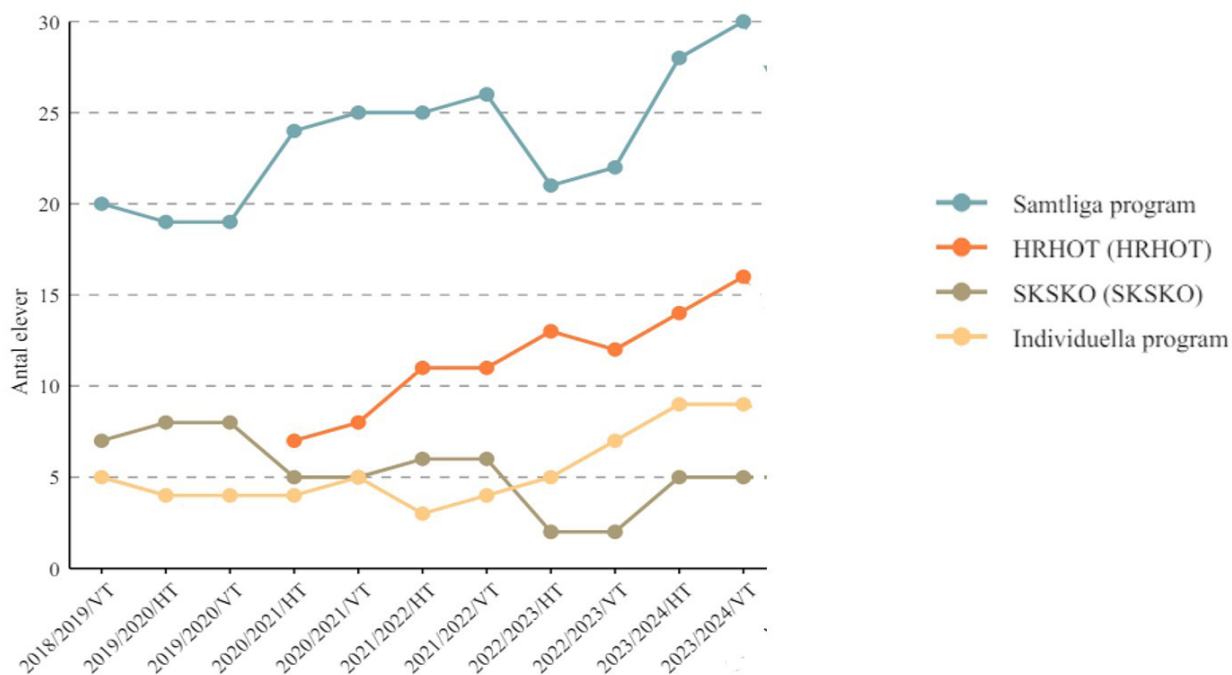
Lokalisering, elevunderlag och programutbud

Norrtälje anpassad gymnasieskola är delvis lokaliserade på samma ställe som den kommunala gymnasieskolan (Rodengymnasiet) centralt i Norrtälje, delvis i Ekebyholm. I september 2023 fanns totalt 26 elever inskrivna.

	Alla	Flicka	Pojke
Samtliga program	26	9	17
Nationella program	17	6	11
- Hotell- och restaurang	13	5	8
- Skog, mark och djur	4	1	3
Individuella program	9	3	6

Tabell 7.1. Antal elever i Norrtälje anpassad gymnasieskola, september 2023. Källa: Rodret, 2024

I riket, liksom i Norrtälje, har antal elever ökat på både nationella och individuella program. En högre andel är män och så har varit fallet under de senaste 10 åren.²⁰



Figur 7.1. Antal elever på olika program i anpassad gymnasieskola

Norrtälje anpassade gymnasieskola har två nationella program och ett individuellt. Hotell- och restaurangprogrammet som är ett nationellt program är lokaliserat på Rodengymnasiet. Programmet lokaler är inte helt anpassade till de behov ett restaurangprogram har. En långsiktig plan för förbättring av kök samt arbetsplatser för köksuppgifter är påbörjad under läsåret.

²⁰ Skolverket, 2024

Det andra nationella programmet, skog, mark och djur, är lokaliserat i Ekebyholm, norr om Rimbo. Lokalerna hyrs av Ekebyholms fastighets AB. I avtalet finns även bruk av odlingsmark, djur, traktorer och maskiner i undervisningssyfte.

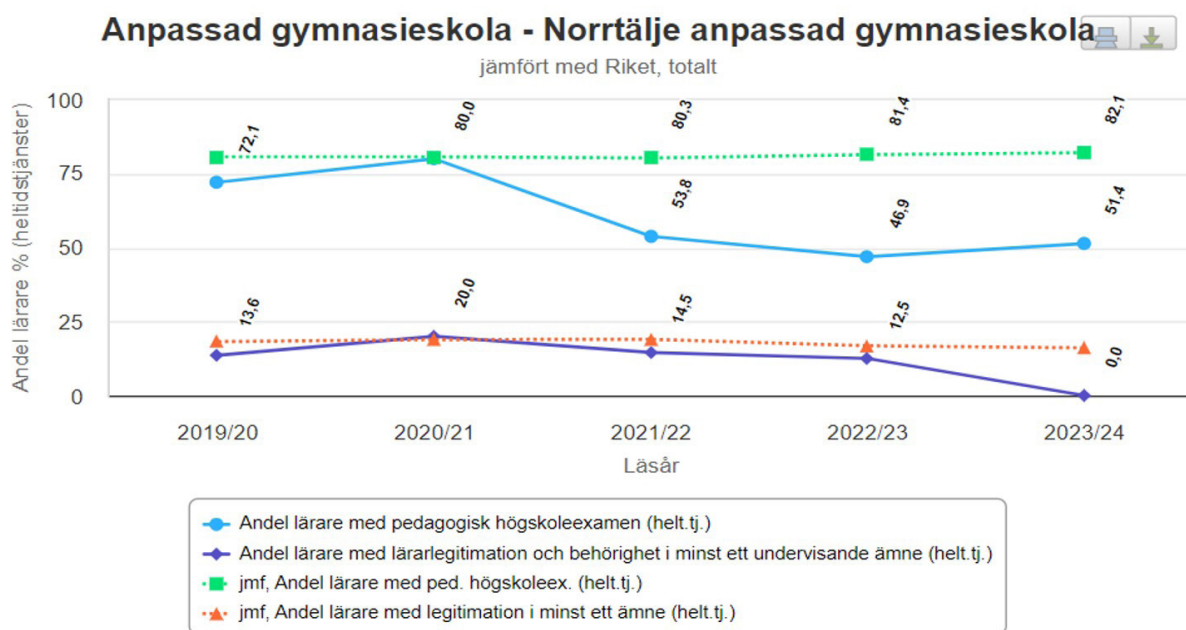
Det individuella programmet är lokaliserat på Rodengymnasiet. Lokalerna har sedan augusti 2022 utökats till två avdelningar där en del utrustats för att möjliggöra mottagandet av elever som helt eller delvis är i behov av rullstol. Programmet har stort behov av inhägnad utemiljö, vilket saknas. Önskemål om utemiljö med ritningar är inlämnade till fastighetsförvaltaren.

Under läsåret 2023/24 har ett ökat elevantal samt viss uppskrivning av elevpeng bidragit till en ökad möjlighet att driva verksamheten med befintliga resurser. Enheten har sedan hösten 2022 fått fler elever med stora omsorgsbehov, elever som inte gått i skola tidigare och som inte är berättigade till stöd från till exempel lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), vilket gör att de mesta kostnaderna läggs på skolan. Under de senaste två åren har skolan tillsammans med huvudman regelbundet ansökt om medel från Migrationsverket och efter överklagande våren 2024 har medel för extraordinära kostnader utbetalats till huvudman.

Medarbetare– behörighet och lärartäthet

De nationella programmen hade under läsåret fyra lärartjänster på heltid som alla hade pedagogisk högskoleexamen samt lärarlegitimation med behörighet i minst ett ämne. Antalet behöriga lärare har ökat de senaste två åren. Det är bara på ett fåtal kurser på de nationella programmen som personer utan lärarlegitimation undervisar. Skolverkets statistik visar felaktig information. Inför nästa rapportering kommer det därför mer noggrant att kontrolleras att rätt statistik rapporteras in till Statistiska Centralbyrån (SCB). I riket var andelen behöriga lärare i anpassad gymnasieskola 16 procent.





Figur 7.2. Personalstatistik anpassad gymnasieskola. Källa: Skolverket. Streckade linjer (orange och grön) avser riket (samtidig regi)

Samtliga lärare i Norrtäljes anpassade gymnasieskola är tillsvidareanställda och 14 procent av lärarna hade specialpedagogisk kompetens. Jämfört med Riket är det något högre vad gäller tillsvidareanställningar och något lägre gällande andel med specialpedagogisk kompetens.

Lärartätheten på 3,9 var i linje med riket det senaste läsåret. Jämfört med föregående läsåre har lärartätheten minskat för Norrtälje anpassad gymnasieskola. Lsåret 2022/23 var den 3 elever per lärare. Även denna siffra kommer att kontrolleras mer noga nästa år då det finns viss osäkerhet kring att statistiken har rapporterats in korrekt.

Resultat och analys

Betyg

Betygsskalan har fem steg: A, B, C, D och E. Betyget F används inte i anpassade gymnasieskolan. Det finns dock elever som läst vissa kurser enligt gymnasieskolans läroplan och där kan betyget F sättas.

Målet för andel godkända betyg var både våren 2023 och 2024, 100 procent. Resultatet blev 99,5 procent för 2023 och 99,2 procent för 2024. Mål för andel elever som får gymnasieexamen har varit 100 vilket har uppnåtts. Betygsfördelningen är relativt jämn mellan de olika betygsstegen, flertalet elever når dock betyget D eller E. År 2023 var andelen godkända betyg på de nationella programmen 97 procent vilket är detsamma 2024. Det finns en marginell minskning i genomsnittlig betygspoäng.

	Antal betyg	Andel godkända betyg	Genomsnittlig betygspoäng	A	B	C	D	E	F
Gymnasieskola betygsårskurser	241	99.2%	13.8	7.9%	16.2%	23.2%	23.2%	28.6%	0.4%
1	11	100.0%	13.0		9.1%	18.2%	45.5%	27.3%	
2	8	100.0%	11.9				75.0%	25.0%	
3	75	97.3%	13.7	5.3%	22.7%	20.0%	16.0%	33.3%	1.3%
4	147	100.0%	14.0	10.2%	14.3%	26.5%	22.4%	26.5%	

Tabell 7.2. Betygsresultat, våren 2024

Under några år har det formativa arbetssättet utvecklats, med fokus på att eleverna ska förstå på vilka grunder de erhåller ett betyg. Detta upplevs ha givit större möjlighet för eleverna att förstå sitt eget lärande och att utveckla sina arbeten och metoder för att nå högre betygsnivåer. Det är viktigt att detta arbete fortsätter då det ökar elevernas förståelse av deras egna möjligheter att påverka sin utveckling. För att behålla de goda resultaten samt utveckla elevernas betygsnivåer bör verksamheten fortsätta satsa på specialpedagogiska metoder samt lektionsdesign. Individuella programmet kommer att fortsätta utveckla metoder att kommunicera bedömningar i kombination med utveckling av struktur, planering och lektionsdesign.

Elev- och vårdnadshavarenkäter

Elever samt vårdnadshavare med barn i anpassad gymnasieskola får Norrtälje kommuns utbildningsenkät årligen i februari.

	2022	2023	2024
Det är roligt att lära sig nya saker/ Lärarna får mig att bli intresserad av skolarbetet (2024)	96%	80%	85%
Det är lugn och ro i klassrummet/ Det går att koncentrera sig på lektionerna	91%	85%	89%
Jag känner mig trygg i skolan	91%	80%	93%
Lärarna hjälper mig med skolarbetet när jag behöver	100%	85%	96%

Tabell 7.3. Elevenkät anpassad gymnasieskola, årskurs 1-4. Andel som svarat instämmer helt eller delvis.

En hög andel av vårdnadshavarna är nöjda med barnet skola, tycker att barnet är tryggt samt får tillräckligt med hjälp. En något lägre andel anser att undervisningen väcker barnets lust att lära. Jämfört med 2023 har resultaten försämrats. Det är dock ett väldigt litet antal vårdnadshavare som svarar på enkäten och det är svårt att dra alltför långtgående slutsatser kring nedgången. Bland eleverna är svarsfrekvensen betydlig högre än bland vårdnadshavarna. Nästan alla elever upplever att de är trygga samt får hjälp med skolarbetet av lärare när de behöver. Flertalet har tycker också att det är roligt att lära sig nya saker. Andel elever som känner sig trygga samt anser att lärarna hjälper till har ökat, framför allt jämfört med föregående läsår.

Målsättningen är att samtliga elever instämmer helt på trygghet, arbetsro och elevinflytande. Detta har uppnåtts på de nationella programmen men i och med att några elever har svårt att svara på frågorna och därför svarar vet ej är det svårt att uppnå 100 procent på hela Tabeenheten.

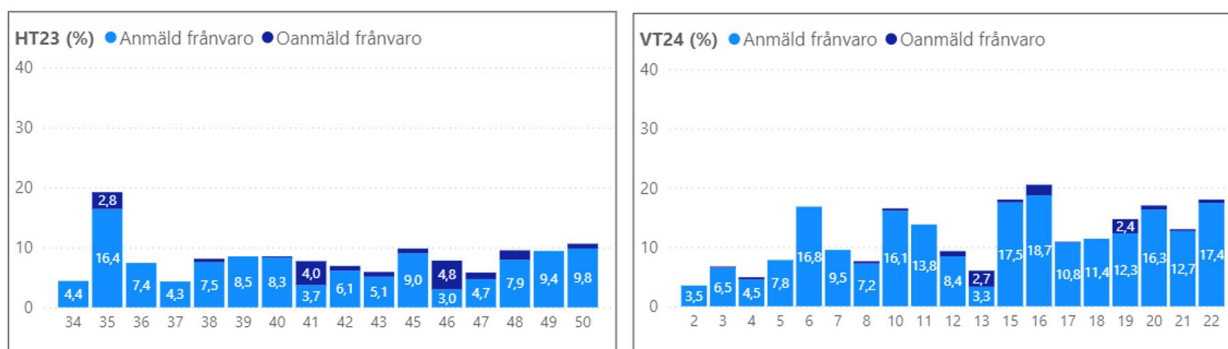
	2021	2022	2023	2024
Mitt barn får den hjälp som han/hon behöver för att nå kunskapskraven/2024: Mitt barn får tillräcklig hjälp för att nå skolans krav	75%	100%	88%	73%
Undervisningen i skolan väcker mitt barns lust att lära	75%	70%	88%	64%
Mitt barn är tryggt i skolan	92%	90%	100%	82%
Jag är nöjd med mitt barns skola				73%

Tabell 7.4. Vårdnadshavarenkät anpassad gymnasieskola, årskurs 1-4. Andel som svarat instämmer ganska bra eller helt.

Elevenkäterna har använts vid tre tillfällen och vårdnadshavarenkäten vid fyra tillfällen. Enkäten är ett viktigt underlag för att ge vårdnadshavare och elever inflytande men även för att dessa målgrupper inte deltar i andra enkätundersökningar gällande skolan. Modifieringar av enkäten har skett kontinuerligt. Utvecklingsarbetet behöver dock fortgå och till exempel behöver resonemang om svarens tillförlitlighet lyftas i högre utsträckning, liksom om det finns andra sätt att för att fånga in elevernas tankar. Låga svarsfrekvenser i vårdnadshavarenkäter utgör ett annat hinder. Inför nästa omgång kommer därför rektor och medarbetare att i högre utsträckning att påminnas om enkäten samt påminna och hjälpa vårdnadshavarna.

Elevfrånvaro

Tidigare har viss rapportering av frånvaro skett via mobiltelefonappen som närvarosystemet Skola24 tillhandahåller. Detta resulterade i att alla rapporterade lektioner inte registrerades och statistiken blev missvisande. Numer används därför webbapplikationen. Rapporteringsgraden ligger på ungefär 90 procent men är 100%.



Figur 7.3. Skolans övergripande frånvaro HT23 och VT24. Källa: Skola24. Statistiken baseras på data som hämtas måndagen efter den rapporterade veckan, mån-fre

Det har inte inkommit några anmälningar till huvudman utifrån att elever i den anpassade gymnasieskolan har upprepad eller längre frånvaro.

I likhet med andra skolformer har den anpassade gymnasieskolan skyldighet att utreda hög frånvaro. Detta görs i hög utsträckning inom elevhälsoteamet och i samarbete med hemmet. Fortsatt arbete med att utveckla interna rutiner och anpassa mallar till skolformen behöver dock genomföras.

Kränkningsarbete

Några elever i årskurs två har under läsåret känt sig/varit utsatta för kränkande behandling. Det har handlat om fysiskt våld i skolans lokaler samt hot via sociala medier.

Under läsåret har arbetet fortgått med att eliminera incidenter med inslag av hot och våld. Detta med hjälp av mer lokaler på individuella programmet, omfördelning av resurser, handledning, riskbedömningar i det vardagliga arbetet samt pedagogisk utveckling genom specialpedagog. Under året har antalet incidentrapporter där medarbetare utsatts för våld minskat och inga anmälningar har gjorts till Arbetsmiljöverket. En tillfällig omfördelning i en elevgrupp har genomförts för att minimera risk för konflikt eller känslan av otrygghet.

Självvärderingar personal

Varje år genomför lärare i anpassad gymnasieskola en självskattning för att värdera hur väl läroplanens övergripande mål uppfylls. Lsåret 2023/24 svarade 15 lärare och specialpedagoger på enkäten. Självvärderingsformuläret har utvecklats av huvudmannen men behöver ytterligare preciseras för att passa verksamhetsformen bättre. Detta kommer att genomföras under hösten 2024, tillsammans med medarbetare och rektor.

Värdegrund och trygghet

Personalen skattar arbetet med normer och värden högt. Detta ligger i linje med svaren på elevenkäterna där eleverna på de nationella programmen starkt upplever att de kan säga vad de tycker, att de blir lyssnade på och att de kan påverka. De olika programmen är i år också mer enstämmiga i sina svar kring hur väl de lyckas med ett medvetet arbete kring mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar.

Arbetslagen har dock olika förutsättningar. Framför allt har eleverna på det individuella programmet stora utmaningar. Det är svårt att säkra dessa elevers rätt till ett värdigt liv utanför skolans väggar. Frustrationen kring ökat omsorgsarbete har dock minskat jämfört med föregående läsår delvis tack vare förändringar i sättet att organisera och strukturera.

Stödet från elevhälsopersonalen upplevs fungera väl och flera olika insatser har genomförts. Framöver kommer det analyseras djupare om de i än högre utsträckning och med större tydlighet bör arbeta förebyggande genom konkreta insatser tillsammans med personalen även om arbetet redan kommit långt. Samarbetet med elevhälsan på Rodengymnasiet bör även det utvecklas.

Eftersom en omorganisation skett som innebär att kuratorer och skolsköterskor nu tillfaller rektors ansvar är även övergången med implementering av roller, uppdrag och arbetsprocesser ett utvecklingsområde.

Personalens skattningar gällande trygghet och studiero har ökat markant. Detta beror bland annat på tydliggöranden av tolkningar, förväntningar och samsyn. Samsyn kring hur trygghet och studiero uppnås är dock ett mål som ständigt måste utvärderas och revideras, särskilt i de arbetslag som får nya medarbetare.

Elevernas ansvar och inflytande

På alla tre programmen anger arbetslagen att det ges goda möjligheter till att ta ansvar och få inflytande utifrån elevens förmåga. Personalen har väl inarbetade metoder för omedelbar återkoppling i och efter lektioner och aktiviteter. De arbetar nära eleverna och personaltätheten möjliggör och bidrar till att varje elev känner sig sedd och lyssnad på. Eleverna har regelbundet klassråd.

Kunskaper

Det är skolans ansvar att varje elev i anpassad gymnasieskola ges möjlighet till förberedelse för etablering på arbetsmarknaden. Förutsättningarna mellan de olika programmen skiljer sig åt. Hotell- och restaurangprogrammet har redan en tydlig struktur och planering medan Skog, mark och djur har haft struktur och planering som ett utvecklingsområde och det kommer att fortgå. En utmaning på detta program är att det kan pågå många kurser samtidigt under en lärares lektion och det ställer stora krav när moment behöver individualiseras.

På det individuella programmet har eleverna ett stort omsorgsbehov vilket tar mycket tid i anspråk. Under läsåret har ett utvecklingsarbete bedrivits för arbetslaget att hitta balansen mellan utbildning och omsorg samt utveckla en tydlig struktur och planering för lärarledda utbildningsdelar. Det är fortfarande ett utvecklingsområde. Inför läsåret 2024/25 har både planering, lokaler och organisationsstruktur ändrats för att möjliggöra detta.

Digitalisering

Under läsåret har en digitaliseringsplan skapats och den är relativt känd. På ett av programmen behöver den dock tydliggöras. Skolans lärare och elever arbetar i den digitala plattformen Unikum, som också vårdnadshavare har tillgång till. Behovet av IT-stöd är relativt stort, särskilt på individuella programmet och under läsåret har programmen fått stöd från Rodengymnasiets IT-pedagog. Det finns en del digitala hjälpmedel att tillgå men för att se vad som bäst gynnar eleverna behövs en mer gedigen behovsanalys genomföras.

Stöd i undervisningen

Alla arbetslag uppgav att de samverkar för att eleverna ska få en god arbetsmiljö för utveckling och lärande. De är nöjda med sina strategier för att uppmärksamma elever i behov av extra anpassningar. Rektor kan vid digitala lektionsbesök se att det generellt är hög kompetens inom området anpassningar och hur de dokumenteras. Vid lektionsbesök syns strategier för att successivt öka elevernas självständighet och förmåga att ta sig an större och mer utmanande uppgifter samt ökat eget ansvar. Skolan har möjliggjort för elever att utmanas genom att delvis läsa in några kurser på Rodengymnasiets individuella program.

Utbildningsval - Arbete och samhällsliv

Fokus inom programmen är att eleverna utifrån sina egna förutsättningar kan ta ställning till fortsatt studie- och yrkesinriktning på grundval av samlade erfarenheter och kunskaper. En del av deras praktik kan genomföras inom skolans område för att successivt öka till de större utmaningarna inom branscherna. Mallar för uppföljning på praktikplatser (APL-platser) har utformats och används för att säkerställa kvalitet och bedömning.

Under läsåret genomfördes en framtidsmässa i november på vilken eleverna och deras familjer kunde få tips, råd och information om framtidsmöjligheter av LSS, daglig verksamhet, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Habilitering, Folkhögskolor och Komvux. Utfallet var mycket gott och samma mässa bör planeras även för nästa läsår. Elevenkäten visar att eleverna på de nationella programmen upplever att skolpersonalen pratar med dem om vad man kan jobba med efter skolan. En del önskar dock ökad kontakt med arbetsplatser. Skolan strävar även efter att ge arbetslagen ökat stöd och samarbete med studie- och yrkesvägledare och kommer därför organisera så att samarbete mellan SYV och program kan öka, liksom stäva efter att alla arbetslag utvecklar samarbete med fler APL-platser för att möjliggöra en bredare erfarenhet och kunskapsutveckling hos eleverna.

Utvecklingsområden för läsåret 2024/25

Under flera år har mycket arbete ägnats åt att sätta arbetsorganisationen, skapa och tydliggöra rutiner, processer samt ansvar och roller. Framöver kommer större fokus läggas på att utveckla undervisningskvaliteten för att ytterligare främja elevernas kunskapsutveckling.

Rodengymnasiet och anpassad gymnasieskola har sen två år tillbaka gemensamt arbetat för att höja kvaliteten på utbildningen. Samtliga utvecklingsområden är desamma för båda verksamhetsformerna men olika insatser genomförs utifrån elevgruppernas behov.

Betyg och bedömning

Den formativa bedömningen är viktig för att eleverna utifrån lärandemål ska få en tydlig kunskapsprogression. Det primära är att denna process fortgår under hela kursen så att eleven kan utveckla sina kunskaper och nå sina mål med studierna. Ett utvecklingsarbete har påbörjats så att alla lärare arbetar formativt tillsammans med eleverna för att nå kunskapskraven.

Måluppfyllelse och kunskapsutveckling

Eleverna skall rustas med olika typer av kunskaper under fyra år på anpassat gymnasium. För att lyckas med detta krävs ett arbete med att ge eleverna en struktur och planering. Varje elev skall även kunna få stöd för att nå sina kunskapsmål. Läsåret 24/25 fortsätter den anpassade gymnasieskolan att utveckla dessa delar för att ge eleverna de bästa förutsättningarna. Arbetslagens arbetsplaner ska utvecklas ytterligare i syfte att förbättra arbetet med att följa elevernas lärande under hela gymnasietiden.

Närvarofrämjande arbete

Arbetslagen ska genom förbättrade uppföljningsrutiner arbeta aktivt med att eleverna ska vara närvarande på lektionerna. Den generella frånvaron ska minska och insatser behöver sättas in redan i årskurs 1 för att säkerställa att eleverna skapar goda rutiner och studiemotivation redan från början. Elever i anpassad skolform kan ha svårigheter att orka med hela skoldagen. Anpassningar för varje elev behöver sättas in så alla elever kan närvara under skoldagen.





KONTAKTUPPGIFTER

Norrtälje kommun
Box: 800, 761 28 Norrtälje
Telefon: 0176-710 00
E-post: kontaktcenter@norrtalje.se

norrtalje.se